

Załącznik
do Uchwały Nr XXIII/493/08 Rady Miasta Mysłówice z dnia 27 marca 2008 r.

URZĄD MIASTA MYSŁOWICE
UL. POWSTAŃCÓW 1
41-400 MYSŁOWICE

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI I PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA MYSŁOWICE - AKTUALIZACJA

Mysłówice, marzec 2008 r.

TYTUŁ:	PLAN GOSPODARKI ODPADAMI I PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA MYSŁOWICE - AKTUALIZACJA
Zamawiający:	Urząd Miasta Mysłowice - Prezydent Miasta ul. Powstańców 1 41 - 400 Mysłowice
Nadzór realizacyjny - koordynacja:	Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta Mysłowice
Indeks zamówienia klienta:	Umowa nr ZP.342-22/ŚR.342-5/07 z dnia 12.04.2007 r. Aneks nr 1/2007 z dnia 30.11.2007 r.
Wykonawca:	IGO Sp. z o. o. ul. Barbary 21 a 40 - 053 Katowice
Autorzy Programu ochrony środowiska:	mgr inż. Marta Majka mgr inż. Bernadeta Sordoń - Kulibaba
Autorzy Planu gospodarki odpadami:	mgr Justyna Pogan mgr Barbara Labryga
Konsultacje:	mgr inż. Bożena Kuzio - Wasilewska
Opinie:	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego ul. Ligonía 46, 40 - 037 Katowice
Rozpoczęto dnia: Zakończono dnia:	05.05.2007 r. 31.03.2008 r.
Wydano egzemplarze:	4 egz. – wersja papierowa 1 egz. – wersja elektroniczna Urząd Miasta Mysłowice
	1 egz. - IGO Sp. z o. o.

Mysłowice, marzec 2008 r.

**URZĄD MIASTA MYSŁOWICE
UL. POWSTAŃCÓW 1
41-400 MYSŁOWICE**

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE -
AKTUALIZACJA NA LATA 2007 - 2010
Z UWZGLĘDNIENIEM
PERSPEKTYWY NA LATA 2011 - 2014
Część I**

Mysłowice, marzec 2008 r.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	4
2. Ogólna charakterystyka terenu miasta Mysłówice.....	4
3. Nadrzędny cel Programu Ochrony Środowiska.....	6
4. Ocena dotychczasowej polityki ochrony środowiska.....	8
5. Ocena aktualnego stanu środowiska i wyznaczenie celów krótko- i długookresowych wraz z kierunkami działań.....	9
5.1. Powietrze atmosferyczne.....	9
5.1.1. Stan aktualny.....	9
5.1.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań.....	15
5.2. Hałas.....	15
5.2.1. Stan aktualny.....	15
5.2.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań.....	19
5.3. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	20
5.3.1. Stan aktualny.....	20
5.3.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań.....	22
5.4. Gospodarka wodna.....	22
5.4.1. Stan aktualny.....	22
5.4.1.1. Wody powierzchniowe.....	22
5.4.1.2. Wody podziemne.....	24
5.4.1.3. Gospodarka wodno - ściekowa.....	26
5.4.1.4. Stosunki wodne i ochrona przed powodzią.....	33
5.4.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań.....	34
5.5. Gospodarka odpadami.....	34
5.5.1. Stan aktualny.....	35
5.5.1.1. Odpady komunalne.....	35
5.5.1.2. Odpady inne niż niebezpieczne z sektora gospodarczego.....	35
5.5.1.3. Odpady niebezpieczne z sektora gospodarczego.....	37
5.5.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań.....	37
5.6. Tereny przemysłowe.....	40
5.6.1. Stan aktualny.....	40
5.6.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań.....	41
5.7. Ochrona gleb.....	41
5.7.1. Stan aktualny.....	41
5.7.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań.....	42
5.8. Ochrona zasobów kopalin.....	42
5.8.1. Stan aktualny.....	42
5.8.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań.....	45
5.9. Ochrona przyrody, krajobrazu oraz lasów.....	46
5.9.1. Stan aktualny.....	46
5.9.1.1. Ochrona przyrody i krajobrazu.....	46
5.9.1.2. Lasy.....	51
5.9.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań.....	54
5.10. Edukacja ekologiczna.....	55
5.10.1. Stan aktualny.....	55
5.10.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań.....	56
5.11. Awarie przemysłowe.....	56
5.11.1. Stan aktualny.....	56

5.11.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań	57
6. Zbiorcze zestawienie celów i kierunków działań wraz z zadaniami w zakresie ochrony środowiska.....	58
7. Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska.....	61
7.1. Termin i wytyczne do opracowywania kolejnej aktualizacji Programu.....	63
8. Nakłady finansowe na realizację Programu Ochrony Środowiska	63
9. Źródła finansowania.....	68
10. Wykaz materiałów	71

SPIS TABEL

TABELA 1. ZESTAWIENIE ZANIECZYSZCZENIA ATMOSFERY W 2004 ROKU NA TERENIE MIASTA MYSŁOWICE (ŹRÓDŁO: WSSE, 2004)	11
TABELA 2. PORÓWNANIE ŚREDNICH STĘŻEŃ ZANIECZYSZCZEŃ EMITOWANYCH DO ATMOSFERY W LATACH 2002, 2003 I 2004 NA TERENIE MIASTA MYSŁOWICE (ŹRÓDŁO: WSSE, 2002, 2003, 2004).....	12
TABELA 3. STAN CZYSTOŚCI WÓD RZECZNYCH W 2000 I 2006 R. (WARTOŚCI ŚREDNIE).....	23
TABELA 4. UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH W MYSŁOWICACH.....	26
TABELA 5. ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W LATACH 2000 I 2006	26
TABELA 6. SYSTEM ZBIERANIA I OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW W POSZCZEGÓLNYCH DZIELNICACH MYSŁOWIC.....	28
TABELA 7. DŁUGOŚĆ SIECI KANALIZACYJNEJ I LICZBA PRZYŁĄCZY W LATACH 2000 I 2006.....	29
TABELA 8. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GLEB W MYSŁOWICACH W LATACH 2002, 2005 I 2006.....	41
TABELA 9. CHARAKTERYSTYKA ZŁOŻ KOPALIN - WĘGIEL KAMIENNY	45
TABELA 10. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH ZŁOŻ KOPALIN.....	45
TABELA 11. POMNIKI PRZYRODY NA TERENIE MYSŁOWIC.....	46
TABELA 12. OCENA WAŻNOŚCI CELÓW WRAZ Z KIERUNKAMI.....	58
TABELA 13. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA PROGRAMU	61
TABELA 14. HARMONOGRAM RZECZOWO - FINANSOWY REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU	64

SPIS RYSUNKÓW

RYSUNEK 1. ŚREDNIOROCZNE STĘŻENIA SO ₂ , NO ₂ , FENOLU, AMONIAKU I PM10 W MYSŁOWICACH W LATACH 2003 I 2004	13
RYSUNEK 2. ŚREDNIOROCZNE STĘŻENIA OŁOWIU, KADMU I BAP W MYSŁOWICACH W LATACH 2003 I 2004	13
RYSUNEK 3. LOKALIZACJA REJONÓW BADAŃ HAŁASU DROGOWEGO NA WYBRANYCH ODCINKACH DRÓG W MYSŁOWICACH W 2006 R.....	18
RYSUNEK 4. NATĘŻENIA RUCHU POJAZDÓW NA GODZINĘ I PROCENTOWY UDZIAŁ POJAZDÓW CIĘŻKICH W POTOKU RUCHU POJAZDÓW W MYSŁOWICACH W 2006 R.	19
RYSUNEK 5. USYTUOWANIE ZBIORNIKÓW WÓD PODZIEMNYCH NA TERENIE MYSŁOWIC	25
RYSUNEK 6. BUDOWA GEOLOGICZNA MYSŁOWIC	43
RYSUNEK 7. TYPY SIEDLISK LEŚNYCH NA TERENIE MYSŁOWIC.....	53

1. Wprowadzenie

W celu realizacji polityki ekologicznej państwa, Prezydent Miasta Mysłówice jest zobligowany do sporządzania Programu Ochrony Środowiska zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 nr 129 poz. 902 - tekst ujednolicony) i jego aktualizacji za 4 lata.

Polityka ekologiczna państwa uwzględnia cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych oraz środki niezbędne do osiągnięcia tych celów, w tym także mechanizmy prawno - ekologiczne i środki finansowe.

W świetle Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. nr 39, poz. 251) Plan Gospodarki Odpadami jest integralną częścią Programu Ochrony Środowiska.

Za sporządzenie Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami odpowiada Prezydent Miasta. Ustawa Prawo ochrony środowiska wprowadza obowiązek wykonywania, co 2 lata raportów z realizacji programów i przedstawiania ich Radzie Miasta.

Ustawa o odpadach określa elementy gminnego planu gospodarki odpadami tj: rodzaj, ilość i źródło pochodzenia odpadów, rozmieszczenie instalacji i urzędzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów wraz z wykazem podmiotów prowadzących działalność, w tym zakresie, działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, proponowany system gospodarki odpadami oraz rodzaj i harmonogram przedsięwzięć wraz ze źródłami środków finansowych i harmonogramem ich uruchamiania.

Do opracowania „Planu Gospodarki Odpadami i Programu Ochrony Środowiska dla miasta Mysłówice - aktualizacja” przystąpiono w oparciu o wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z art. 39 - 46 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2006 r., nr 164 poz. 1163 z późniejszymi zmianami) przeprowadzonego przez Gminę Mysłówice. Na jego podstawie w dniu 12 kwietnia 2007 r. zawarto umowę nr ZP.342-22/ŚR.342-5/07 pomiędzy Gminą Miasta Mysłówice a Instytutem Gospodarowania Odpadami Sp. z o. o. z Katowic wybranym w drodze powyższego postępowania na wykonawcę opracowania. W związku ze zmianą nazwy wykonawcy tj. Instytutu Gospodarowania Odpadami Sp. z o. o. na IGO Sp. z o. o., w dniu 30 listopada 2007 r. zawarto aneks nr 1/2007 do niniejszej umowy.

2. Ogólna charakterystyka terenu miasta Mysłówice

Mysłówice położone są na terenie województwa śląskiego, w południowo - wschodniej części Katowickiego Zespołu Metropolitalnego (KZM). Od 1 stycznia 1999 r., w wyniku reformy administracyjnej miasto jest powiatem grodzkim. Graniczy ono z następującymi gminami miejskimi: Katowice (od zachodu i północnego - zachodu), Sosnowiec (od północnego - wschodu), Jaworzno (od wschodu), Imielin (od południowego - wschodu) oraz Łędziny (od południowego - zachodu).

Położenie geograficzne miasta kształtuje się następująco: długość 19°00' E, szerokość 50°15' N. Zajmuje ono łączną powierzchnię 6 557 ha.

Mysłówice leżą w obrębie południowej części Wyżyny Śląskiej. Zachodnia i północno - zachodnia część miasta znajduje się w obrębie Płaskowyżu Bytomsko - Katowickiego, na terenie jednostki geomorfologicznej - Płaskowyżu Murckowskiego, wschodnia część należy do Kotliny Mysłowickiej, południowa i zachodnia do Zrębowych Pogórów Imielińskich i Łędzińskich oraz zachodniego odcinka Doliny Wisły. Wschodnią granicę miasta tworzą rzeki: Brynica, Czarna Przemsza i Przemsza, a granicę zachodnią wytoczono wzdłuż grobli na stawie Hubertus III przez dolinę Boliny i lasy murckowskie (pomiędzy dolinami Boliny Południowej I i Boliny Południowej II) oraz wzdłuż doliny Przyrwy. Zbiegają się one

w północnej części miasta, na terenie Ośrodka Sportowo - Wypoczynkowego „Hubertus”. Południowe obrzeże Mysłowic stanowi skraj lasów ławecko - dzieckowickich i krawędź Gór Dzieckowickich.

W północnej części Mysłowic znajdują się dzielnice i osiedla: Stare Miasto, Słupna, Piasek, Szabelnia, Brzęczkowice, Janów i Cmok. W części południowej z kolei: Brzezinka, Kosztowy, Larysz, Morgi, Wesoła, Stara Wesoła, Krasowy, Ławki i Dzieckowice.

Tereny miasta Mysłowice należą do obszarów płaskich: 25 % miasta to tereny o nachyleniu nie przekraczającym 1 %, 40 % obszaru to tereny o spadkach w przedziale od 1 % do 3 %, natomiast zaledwie 3 % powierzchni miasta to tereny o nachyleniu przekraczającym 8 %. Najwyższym wzniesieniem jest grzęda Starej Wesolej o wysokości 334 m.n.p.m. Najniżej położone jest dno doliny Przemszy na granicy miasta, na wysokości 233,5 m n.p.m. Pomimo, że maksymalne deniwelacje terenu przekraczają 100 m, to jego maksymalne nachylenie wynosi 30 %.

Mysłowice są położone 10 min. jazdy samochodem od centrum Katowic oraz około 1 godz. od Krakowa jadąc autostradą A4. W odległości 80 km na południe znajduje się granica polsko - czeska (Cieszyn), do której prowadzi przechodząca przez miasto droga krajowa nr 1. Linie kolejowe biegną w kierunku Katowic, Wrocławia, Krakowa oraz Oświęcimia. Miasto zlokalizowane jest w odległości 30 km od Portu Lotniczego Katowice - Pyrzowice oraz 70 km od Portu Lotniczego Kraków Balice.

Mysłowice leżą w części Wyżyny Śląskiej bogatej w różnego rodzaju zasoby naturalne. Obszar ten zbudowany jest z łupków i piaskowców karbońskich. W północnej i środkowej części miasta warstwy węglonośne wychodzą na powierzchnię lub przykryte są cienką warstwą tworów czwartorzędowych.

Klimat miasta Mysłowice według regionalizacji rolniczo - klimatycznej posiada cechy dzielnicy klimatycznej częstochowsko - kieleckiej. Ogólne warunki klimatyczne kształtują się następująco:

- średnia temperatura powietrza: 7,5 – 8⁰C,
- średnie roczne sumy opadów atmosferycznych: 700 – 800 mm, w półroczu letnim 400 – 500 mm,
- średnia liczba dni z mgłą w roku wynosi 40 – 60 dni,
- średni czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi 75 dni w roku,
- przeważające wiatry: południowo zachodnie (19 %), północno – zachodnie (15 %) i zachodnie (14 %); cisze stanowią 11 % czasu rocznego,
- czas trwania okresu wegetacyjnego: 210 - 220 dni (według bonitacji warunków klimatycznych dla rolnictwa obszar miasta cechuje się warunkami korzystnymi - 95 punktów w skali 100 punktowej).

Według danych GUS, w mieście Mysłowice, zamieszkuje 75 170 mieszkańców, z czego 48,7 % stanowią mężczyźni, a 51,3 % kobiety (stan na dzień 31 grudnia 2006 r.). Przeciętna gęstość zaludnienia dla całego miasta wynosi ok. 1 146 osób na 1 km².

Ponadto jak wynika z danych GUS w 2005 r. zatrudnionych było 19 748 osób, z czego 12 454 stanowili mężczyźni a 7 294 kobiety. Najwięcej pracujących jest zatrudnionych w przemyśle i budownictwie. Taka duża liczba osób zatrudnionych w tym dziale gospodarki wynika przede wszystkim z faktu, iż na terenie miasta działają kopalnie: KWK Mysłowice - Wesoła, KWK Ziemowit i KWK Wieczorek oraz ZG Sobieski. W ostatnich latach liczba pracujących w przemyśle i budownictwie znacząco spadła, co wynika głównie z restrukturyzacji tego sektora gospodarki. W dalszym ciągu jednak Mysłowice odznaczają się wyższym od średniej krajowej i wojewódzkiej udziałem zatrudnionych w przemyśle i budownictwie. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych kształtowała się na poziomie 4 518 osób tj. 1 866 mężczyzn i 2 652 kobiet.

3. Nadrzędny cel Programu Ochrony Środowiska

Nadrzędny cel „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Mysłówice - aktualizacja na lata 2007 - 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 - 2014 ” został określony jako:

**Zapewnienie mieszkańcom jakości życia na wysokim poziomie w czystym,
zdrowym i przyjaznym środowisku**

Cel ten wskazuje jako wartość nadrzędną człowieka, co jest zgodne z założeniami zaktualizowanej Polityki ekologicznej państwa na lata 2007 - 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 - 2014. Wysoka jakość życia mieszkańców miasta Mysłówice jest celem długookresowym *Programu*, u którego podstaw leży stan środowiska.

Działania zmierzające do poprawy życia mieszkańców polegają na zmniejszaniu niekorzystnego wpływu na środowisko, poprzez porządkowanie gospodarki komunalnej (gospodarki wodno - ściekowej, gospodarki odpadami, systemu ciepłownictwa) oraz racjonalne kształtowanie istniejących wartości przyrodniczych. Działania te odnoszą się do poszczególnych elementów środowiska tj. wód, gleb, powietrza i obszarów cennych przyrodniczo.

Szczegółowe cele i kierunki działań proponowane w Programie Ochrony Środowiska obejmują jakość powietrza atmosferycznego, emisję hałasu i promieniowania elektromagnetycznego, gospodarkę wodną i gospodarkę odpadami, tereny przemysłowe, ochronę gleb i zasobów kopalin, przyrody i krajobrazu oraz lasów, a także edukację ekologiczną i awarie przemysłowe.

Zarówno cele szczegółowe jak i wszystkie kierunki działań Programu zostały zdefiniowane z zachowaniem ścisłej relacji z celami i priorytetami przyjętymi w dokumentach i opracowaniach:

- Polityka ekologiczna państwa na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010.
- Projekt Polityki ekologicznej państwa na lata 2007 - 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 - 2014.
- Program ochrony środowiska województwa śląskiego do roku 2004 oraz cele długoterminowe do roku 2015.
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 - 2015.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Mysłówice.
- Miejscowy Plan Ogólnego Zagospodarowania Przestrzennego Mysłowic wraz ze zmianami.

Podstawowymi aktami prawnymi, które miały wpływ na treść „ Programu Ochrony Środowiska dla miasta Mysłówice - aktualizacja na lata 2007 - 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 - 2014” były następujące ustawy:

- Ustawa Prawo ochrony środowiska,

- Ustawa o ochronie przyrody,
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- Ustawa o lasach,
- Ustawa Prawo wodne,
- Ustawa Prawo geologiczne i górnicze,
- Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków,
- Ustawa o odpadach,
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- Ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

„Program Ochrony Środowiska dla miasta Mysłówice - aktualizacja” uwzględnia wymagania ustawy – Prawo ochrony środowiska zarówno w zakresie zawartości jak i w zakresie metodyki jego konstruowania.

„Program Ochrony Środowiska dla miasta Mysłówice - aktualizacja” obejmuje:

1. Wprowadzenie.
2. Ogólną charakterystykę terenu miasta Mysłówice.
3. Nadrzędny cel Programu Ochrony Środowiska.
4. Ocena dotychczasowej polityki ochrony środowiska.
5. Ocena aktualnego stanu środowiska i wyznaczenie celów krótko- i długookresowych wraz z kierunkami działań.
 - 5.1. Powietrze atmosferyczne.
 - 5.2. Hałas.
 - 5.3. Promieniowanie elektromagnetyczne.
 - 5.4. Gospodarka wodna (wody powierzchniowe i podziemne, gospodarkę wodno - ściekową i ochronę przed powodzią).
 - 5.5. Gospodarka odpadami.
 - 5.6. Tereny przemysłowe.
 - 5.7. Ochrona gleb.
 - 5.8. Ochrona zasobów kopalin.
 - 5.9. Ochrona przyrody, krajobrazu oraz lasów.
 - 5.10. Edukacja ekologiczną.
 - 5.11. Awarie przemysłowe.
6. Zbiorcze zestawienie celów i kierunków działań wraz z zadaniami w zakresie ochrony środowiska.
7. Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska.
 - 7.1. Termin i wytyczne do opracowywania kolejnej aktualizacji Programu.
8. Nakłady finansowe na realizację Programu Ochrony Środowiska.
9. Źródła finansowania.
10. Wykaz materiałów.

Metodyka sporządzania Programu Ochrony Środowiska w mieście polegała na szerokiej konsultacji poszczególnych etapów tworzenia programu z przedsiębiorstwami przemysłowymi i usługowymi, jednostkami komunalnymi i poszczególnymi wydziałami Urzędu oraz społeczeństwem miasta Mysłówice.

4. Ocena dotychczasowej polityki ochrony środowiska

„Program Ochrony Środowiska w Gminie Mysłówice” został sporządzony w październiku 2001 r. i nie obejmował wszystkich celów z *Polityki ekologicznej państwa na lata 2003 - 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 - 2010*, która została opublikowana w czerwcu 2003 r. Z tego też względu nie mogły zostać w pełni zakończone wszystkie działania wynikające z tejże Polityki.

Niemniej jednak dzięki konsekwentnej realizacji Programu Ochrony Środowiska w ostatnich latach zaobserwowano w Mysłowicach obniżenie wielkości ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do powietrza, co zostanie pokazane w dalszej części opracowania. Przyczyniło się to do poprawy warunków życia mieszkańców miasta.

Niestety z uwagi na likwidację stacji pomiarowej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Mysłowicach w 2005 r. nie jest możliwe zaobserwowanie aktualnych zmian w stanie powietrza atmosferycznego.

Najważniejszym obecnie działaniem jest uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w Mysłowicach, co pozwoli na zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych i do gruntu.

Pomimo wielu działań, poziom świadomości ekologicznej społeczeństwa nie jest zbyt wysoki, dlatego też muszą być podejmowane działania edukacyjne zarówno przez instytucje publiczne jak i partnerów społecznych. Oprócz tego należy chronić i kształtować wartości przyrodnicze miasta, czemu powinno służyć obejmowanie najcenniejszych obiektów przyrodniczych różnymi formami ochrony przyrody.

Śląski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska przeprowadził w 2006 r. badania hałasu, z których wynikają znaczne przekroczenia wartości dopuszczalnych, co jest związane z tranzytowym ruchem pojazdów ciężkich przez miasto.

Jako nowy nie ujmowany w poprzednim Programie, istotny element niniejszego opracowania należy wymienić podejmowanie działań w kierunku ochrony mieszkańców miasta przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych. Głównym działaniem z zakresu ochrony przed polami elektromagnetycznymi jest wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi.

Kolejnym działaniem jest zapobieganie zagrożeniom środowiska i mieszkańców wynikających z transportu materiałów niebezpiecznych. W przypadku wystąpienia skażenia środowiska podczas takiego transportu, na ogół trudno jest ustalić sprawcę zdarzenia. Wobec powyższego obowiązki usunięcia zagrożenia spoczywają na Prezydencie Miasta. Duże znaczenie ma zatem wyznaczenie miejsca tymczasowego magazynowania odpadów powstałych w czasie usuwania skutków omawianego zdarzenia.

Z uwagi na opracowanie koncepcji działań przeciwpowodziowych, proponuje się zmianę starego celu w zakresie ochrony przed powodzią na efektywną ochronę przeciwpowodziową miasta poprzez realizację zadań wynikających z Planu operacyjnego ochrony przed powodzią.

Nowa *Polityka ekologiczna państwa na lata 2007 - 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 - 2014*, stała się podstawą dla wyznaczenia celów i kierunków działań Programu Ochrony Środowiska na następny okres tj. na lata 2007 - 2010.

5. Ocena aktualnego stanu środowiska i wyznaczenie celów krótko- i długookresowych wraz z kierunkami działań

5.1. Powietrze atmosferyczne

5.1.1. Stan aktualny

Źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie miasta Mysłowice są:

- źródła energetyczne i przemysłowe,
- niska emisja,
- komunikacyjne źródła zanieczyszczeń.

W mieście Mysłowice zarejestrowanych jest około 6 000 podmiotów gospodarczych. W latach 2003 - 2006 wydano 22 pozwolenia na wprowadzenie gazów lub pyłów do powietrza, przy czym Zakład Energetyki Ciepłej S. A. posiada pozwolenie zintegrowane.

Wg danych GUS na terenie miasta w 2005 r. emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych wynosiła:

- emisja zanieczyszczeń pyłowych – 51 Mg/rok,
- emisja zanieczyszczeń gazowych – 24 580 Mg/rok, w tym:
 - ✓ tlenki azotu – 5 Mg/rok,
 - ✓ dwutlenek węgla – 278 Mg/rok,
 - ✓ metan – 24 294 Mg/rok.

Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji wynosiły:

- pyłowe – 243 Mg/rok,
- gazowe – 1 Mg/rok.

Duży wpływ na jakość powietrza Mysłowic niezależnie od emisji z obiektów usytuowanych na terenie miasta, ma wpływ Górnośląski Okręg Przemysłowy (GOP), na terenie którego znajdują się zakłady przemysłu hutniczego, chemicznego i energetycznego.

W ostatnich latach zmodernizowano stację odmetanowania w KWK Mysłowice - Wesoła. Powstający z odmetanowania gaz (metan) wykorzystywany jest jako paliwo w dwóch kotłach zainstalowanych w Kotłowni Mysłowice - Wesoła.

W najbliższych latach będą podejmowane dalsze działania przez przedsiębiorstwa w zakresie ochrony powietrza związane z modernizacją istniejących instalacji.

Oprócz emisji z zakładów przemysłowych, na emisję zanieczyszczeń do powietrza wpływa także emisja niska. Z analizy struktury paliwowej pokrycia potrzeb cieplnych miasta Mysłowice wynika, iż głównym nośnikiem ciepła jest paliwo węglowe, którego udział w strukturze potrzeb wynosi około 82 %, za wyjątkiem Wydziału 9 „Wesoła” ZEC Sp. z o. o., gdzie wykorzystywany jest metan z odmetanowania kopalni.

Olej opałowy i energia elektryczna wykorzystywane są do celów grzewczych w znacznie mniejszym stopniu, ich udział w pokryciu potrzeb cieplnych miasta wynosi około 6 %.

Na terenie miasta usytuowanych jest obecnie 14 kotłowni opalanych węglem i koksem, 3 kotłownie olejowe oraz 25 kotłowni na gaz ziemny.

Miasto zaopatrywane jest w gaz ziemny z sieci o charakterze ogólnokrajowym, będącej pod nadzorem oddziałów terenowych Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa w Warszawie. Jednostkami właściwymi dla Mysłowic są: Górnośląska Spółka Gazownictwa Sp. z o. o. w Zabrze i podległa mu jednostka - Rozdzielnia Gazu w Mysłowicach oraz ROP w Świerklanach.

Dla obniżenia niskiej emisji w Mysłowicach uzasadniona jest konwersja ogrzewań indywidualnych na ciepło sieciowe, gaz, ewentualnie oleje opałowe lub energię elektryczną.

Proces likwidacji niskiej emisji jest procesem wieloletnim i wymaga przygotowania programu uwzględniającego techniczne i ekonomiczne uwarunkowania podłączenia zasobów mieszkaniowych wielorodzinnych do systemów ciepłowniczego i gazowniczego. Dlatego też w Mysłowicach opracowano plan energetyczny. Plan ten zakłada, iż w mieście prowadzona będzie wymiana węglowych kotłowni lokalnych na gazowe i olejowe lub ich likwidacja na rzecz systemu ciepłowniczego.

W celu wspierania działań prywatnych właścicieli mieszkań czy domów w kierunku ograniczenia „niskiej emisji”, stworzono program dopłat do zmiany sposobu ogrzewania oraz system zachęt finansowych do stosowania czystych nośników energii.

W zakresie ograniczenia niskiej emisji pochodzącej z ogrzewania, w roku 2003 i 2005 na rzecz gminy zrealizowano następujące działania proekologiczne:

- wymianę wewnętrznej instalacji w Szkole Podstawowej nr 11 w 2003 r.,
- audyt energetyczny w Szkole Podstawowej nr 16 w 2003 r.,
- projekt techniczny modernizacji wraz z audytem energetycznym w Szkole Podstawowej nr 3 w 2005 r.,
- wymianę źródła ciepła - Brzezinka - Reja - Boczna w 2005 r.,
- projekt techniczny modernizacji źródła ciepła i termomodernizacji budynku w Gimnazjum nr 3 w 2005 r.,
- modernizację źródła ciepła w Szkole Podstawowej nr 3 w 2005 r.,
- opracowanie projektu technicznego termomodernizacji i audytu dla budynku Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1,
- opracowanie projektu technicznego termomodernizacji i audytu dla budynku Szkoły Podstawowej nr 9,
- wykonanie projektu modernizacji kotłowni c. o., docieplenia i audytu energetycznego dla Szkoły Podstawowej nr 3,
- zmianę źródła ciepła w budynkach komunalnych przy ul. Bocznej i Reja.

Ponadto w latach 2003 - 2006 dofinansowano zmianę systemu ogrzewania na proekologiczne dla osób prywatnych:

- 43 w 2003 r.,
- 91 w 2004 r.,
- 135 w 2005 r.
- 156 w 2006 r.

oraz w 2005 r. dofinansowano zmianę sposobu ogrzewania dla rzymsko - Katolickiej parafii NMP.

W 2007 r. zostały złożone już 73 wnioski o dofinansowanie systemu ogrzewania.

Emisja do powietrza pochodzi także z pojazdów poruszających się po sieci dróg na terenie Mysłowic. W celu ograniczenia emisji komunikacyjnej należy budować obwodnice,

które pozwolą zmniejszyć natężenie ruchu w centrum miasta i skierować ruch poza jego granice lub wytaczać trasy przejazdu dla pojazdów drogami o najmniejszym natężeniu ruchu na terenie miasta.

Monitoring powietrza

Pomiary zanieczyszczenia powietrza prowadzone były przez Śląską Wojewódzką Stację Sanitarno - Epidemiologiczną. Stacja pomiarowa znajdowała się przy ulicy Bytomskiej 1.

Zestawienie wyników monitoringu powietrza na terenie Mysławic w 2004 roku przedstawiono w tab. 1.

Tabela 1. Zestawienie zanieczyszczenia atmosfery w 2004 roku na terenie miasta Mysławice (źródło: WSSE, 2004)

Lp.	Wskaźnik	Zanieczyszczenie powietrza w 2004 r. w [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
1.	Stężenie dwutlenku siarki	8
2.	Stężenie dwutlenku azotu	17
3.	Stężenie fenolu	5,3
4.	Stężenie amoniaku	16
5.	Stężenie pyłu PM 10	56
6.	Stężenie ołowiu	0,071
7.	Stężenie miedzi	0,112
8.	Stężenie kadmu	0,028
9.	Stężenie manganu	0,027
10.	Stężenie chromu	0,0159
11.	Stężenie niklu	0,0072
12.	Stężenie benzo-a-pirenu	0,0127

Legenda:

kolor szary - przekroczenie stężenia dopuszczalnego w powietrzu

Porównanie przeprowadzonych na stacji pomiarowej wyników stężeń zanieczyszczeń w 2004 r. do aktualnych regulacji prawnych tj. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz. U. z dnia 27 czerwca 2002 r., nr 87, poz. 796) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z dnia 8 stycznia 2003 r., nr 1, poz. 12) wykazało:

- średnie stężenie roczne pyłu zawieszonego PM 10 na poziomie $56 \mu\text{g}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnym stężeniu $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, co oznacza znaczne przekroczenie wartości dopuszczalnych w powietrzu,
- średnie stężenie roczne dwutlenku siarki na poziomie $8 \mu\text{g}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnym stężeniu $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$, oznacza brak przekroczenia wartości dopuszczalnych w powietrzu,
- średnie stężenie roczne dwutlenku azotu na poziomie $17 \mu\text{g}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnym stężeniu $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, oznacza brak przekroczenia wartości dopuszczalnych w powietrzu,
- średnie stężenie roczne fenolu na poziomie $5,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$, przy wartości odniesienia $2,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, oznacza ponad dwukrotne przekroczenie wartości odniesienia,
- średnie stężenie roczne amoniaku na poziomie $16 \mu\text{g}/\text{m}^3$, przy wartości odniesienia $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, oznacza brak przekroczenia wartości odniesienia,

- średnie stężenie roczne ołowiu na poziomie 0,071 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnym stężeniu 0,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, oznacza brak przekroczenia wartości dopuszczalnych,
- średnie stężenie roczne kadmu na poziomie 0,028 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnym stężeniu 0,01 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co oznacza blisko trzykrotne przekroczenie wartości dopuszczalnych w powietrzu,
- średnie stężenie roczne manganu na poziomie 0,027 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnym stężeniu 1,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- średnie stężenie roczne miedzi na poziomie 0,112 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnym stężeniu 0,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- średnie stężenie roczne niklu na poziomie 0,0072 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnym stężeniu 0,025 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- średnie stężenie roczne chromu na poziomie 0,0159 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnym stężeniu 0,4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- średnie stężenie roczne benzo-a-pirenu na poziomie 0,0127 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnym stężeniu 0,001 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, oznacza ponad 12-krotne przekroczenie dopuszczalnego stężenia.

Warto nadmienić, iż źródłem dwutlenku siarki jest spalanie paliw stałych w sektorze komunalnym (głównie w indywidualnych paleniskach domowych w sezonie grzewczym) i przemyśle. O emisji dwutlenku azotu decyduje transport drogowy i energetyka przemysłowa. Z kolei o emisji ołowiu i kadmu decydują procesy spalania paliw i różnego rodzaju procesy technologiczne.

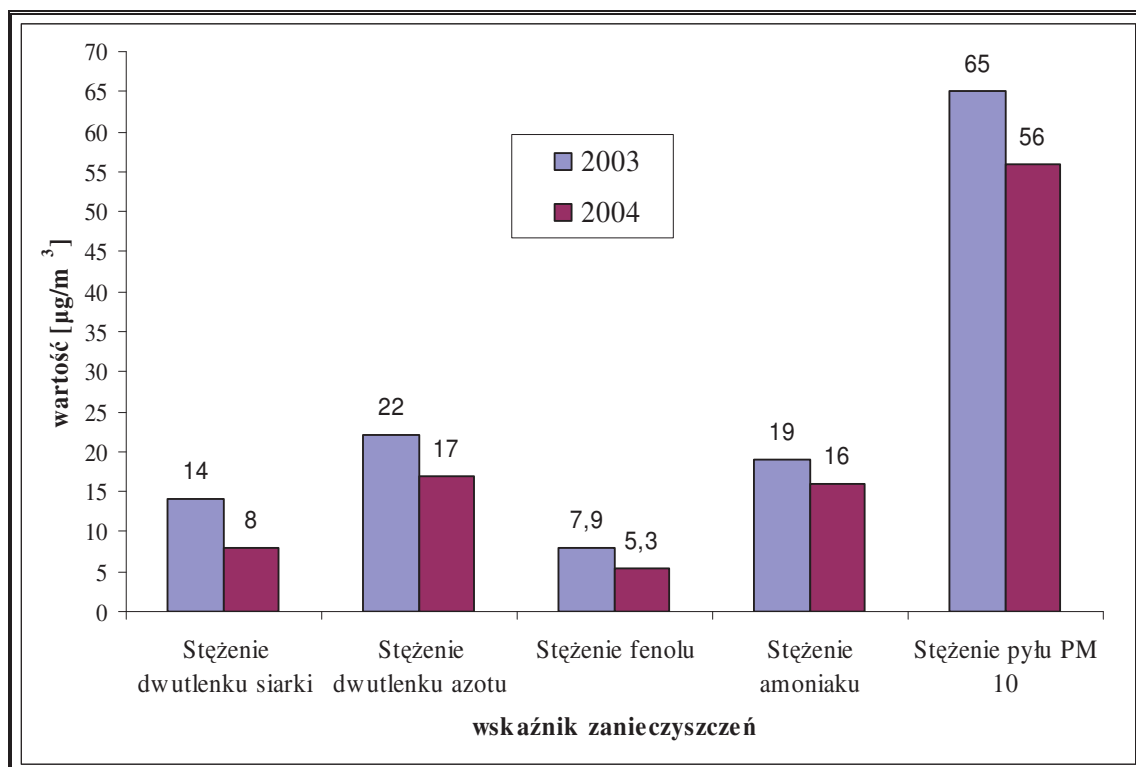
Szczególnie wysokie zagrożenie stwarza benzo-a-piren, którego źródłem jest emisja ze środków transportowych, a także emisja związana z używaniem węgla kamiennego do produkcji ciepła, szczególnie w małych kotłach z rusztem stałym i w nisko sprawnych paleniskach indywidualnych.

W celu przedstawienia zmian stężeń zanieczyszczeń w latach 2002 - 2004 na terenie miasta, dokonano porównania średnich stężeń zanieczyszczeń, które pokazano w tab. 2.

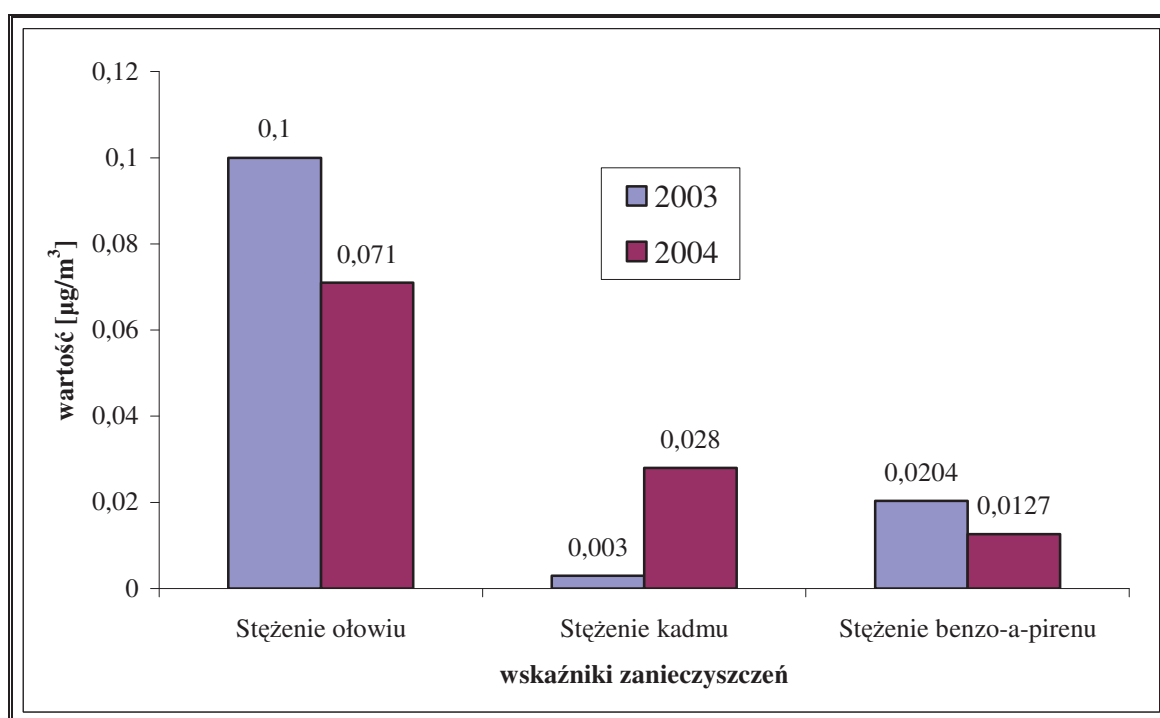
Tabela 2. Porównanie średnich stężeń zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery w latach 2002, 2003 i 2004 na terenie miasta Mysłówice (źródło: WSSE, 2002, 2003, 2004)

Lp.	Wskaźnik	Zanieczyszczenie powietrza w latach 2002 - 2004 w [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]		
		2002	2003	2004
1.	Stężenie dwutlenku siarki	14	14	8
2.	Stężenie dwutlenku azotu	22	22	17
3.	Stężenie fenolu	b.d.	7,9	5,3
4.	Stężenie amoniaku	b.d.	19	16
5.	Stężenie pyłu PM 10	59	65	56
6.	Stężenie ołowiu	0,100	0,100	0,071
7.	Stężenie miedzi	b.d.	0,16	0,112
8.	Stężenie kadmu	b.d.	0,003	0,028
9.	Stężenie manganu	b.d.	0,024	0,027
10.	Stężenie chromu	b.d.	0,0157	0,0159
11.	Stężenie niklu	b.d.	0,0075	0,0072
12.	Stężenie benzo-a-pirenu	0,0204	0,0204	0,0127

Stężenia średnioroczne wybranych substancji zanieczyszczających powietrze w latach 2003 i 2004 przedstawiono na rys. 1 i rys. 2.

Rysunek 1. Średnioroczne stężenia SO₂, NO₂, fenolu, amoniaku i PM10 w Mysłowicach w latach 2003 i 2004

Rysunek 2. Średnioroczne stężenia ołowiu, kadmu i BaP w Mysłowicach w latach 2003 i 2004

Jak wynika z rys. 1 i z rys. 2 średnioroczne stężenia wybranych substancji zanieczyszczających powietrze w 2004 r. wykazują tendencję malejącą w stosunku do roku

poprzedniego 2003, za wyjątkiem stężenia kadmu. Mimo tej korzystnej tendencji nadal, przekraczane są normy roczne pyłu zawieszonego, fenolu i benzo(a)pirenu.

Z uwagi na likwidację w 2005 r. Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Mysłowicach nie jest możliwe zaobserwowanie zmian w stanie powietrza atmosferycznego w latach 2005 - 2006. Warto nadmienić, iż zobowiązana do prowadzenia monitoringu powietrza Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska nie prowadzi aktualnie badań na terenie Mysłowic. Najbliżej położone są stacje pomiarowe w Sosnowcu i w Katowicach, które nie odzwierciedlają rzeczywistego stanu powietrza w omawianym mieście.

W celu kontynuowania monitoringu jakości powietrza atmosferycznego wskazane jest przeanalizowanie możliwości prowadzenia badań zanieczyszczenia powietrza na terenie miasta Mysłowice. Badania te mogą być wykonywane okresowo (np. 4 sesje 2 tygodniowe) poprzez urządzenie mobilne (utworzenie stałej stacji jest bardziej kosztowne). Orientacyjny koszt badań dla przykładowo 4 wskaźników zanieczyszczenia powietrza, których wartości stężeń dopuszczalnych w ostatnich badaniach zostały przekroczone, wynosiłyby w ciągu roku około 40 - 50 tys. złotych. Określenie poniesionych kosztów wymagałoby opracowania programu badawczego.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska Wojewoda Śląski wydał rozporządzenie nr 17/2004 w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy p/n Aglomeracja Górnośląska (Dz. Urz. Woj. Śl. nr 23). W strefie objętej programem uwzględniono miasto Mysłowice ze względu na naruszone standardy jakości powietrza dla pyłu zawieszonego PM 10. Prezydenci miast objętych programem tj. Prezydent Miasta Mysłowice zobowiązani są m.in. do:

- podejmowania działań porządkowych w celu ograniczenia wielkości niezorganizowanej emisji pyłu, której źródłami są: spalanie na otwartym powietrzu odpadów pochodzenia roślinnego i stosowanie materiałów pyłących do utwardzania powierzchni drogowych i parkingów,
- opracowanie programów wtórnej emisji z dróg, ulic (określenie obowiązków dla administratorów w zakresie częstotliwości i sposobów usuwania pozostałości po okresie zimowym oraz procedury utrzymania czystości nawierzchni w okresie letnim).

Podstawowymi kierunkami działań zmierzającymi do przywrócenia poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM 10 są ponadto.:

- Ograniczenie emisji pyłu PM 10 związanej z wytwarzaniem energii cieplnej dla celów bytowo gospodarczych:
 - ✓ zwiększenie wykorzystania energii elektrycznej i gazu dla celów grzewczych oraz podgrzewania wody na cele bytowo gospodarcze,
 - ✓ termomodernizacja budynków użytkowanych przez spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, w zasobach komunalnych i indywidualnych budynkach.
- Wspieranie lokalnych inicjatyw na rzecz przeciwdziałania wypalania traw i ograniczenie emisji wtórnej.
- Ograniczenie emisji z transportu i komunikacji:
 - ✓ modernizacja i przebudowa dróg w mieście oraz utrzymanie czystości nawierzchni,
 - ✓ eliminacja z ruchu pojazdów nie spełniających standardów technicznych.
- Działania porządkujące:
 - ✓ kontrola warunków przewozu materiałów pyłących.

Termin realizacji całego programu został ustalony na 31 grudnia 2010 r. i jako źródła przedsięwzięć programu wskazuje się środki własne miasta Mysłówice i fundusze ochrony środowiska.

5.1.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań

Cel długookresowy do 2014 r.:

Poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza

Kierunki działań na lata 2007 - 2014:

- **Ograniczenie niskiej emisji pochodzącej z ogrzewania.**
- **Realizacja zadań wynikających z planu energetycznego.**
- **Ograniczenie emisji ze źródeł niezorganizowanych poprzez modernizację lub likwidację istniejących oraz poprzez zakaz wprowadzania nowych (m.in. składów węgla i materiałów sypkich).**
- **Kontynuacja monitoringu jakości powietrza.**

Cel krótkookresowy:

Ograniczenie niskiej emisji pochodzącej z ogrzewania

Kierunki działań na lata 2007 - 2010:

- **Wprowadzenie dofinansowania do indywidualnie prowadzonych zabiegów termorenowacyjnych.**
- **Realizacja zadań wynikających z planu energetycznego m.in. modernizację wewnętrznych systemów grzewczych.**
- **Kontynuacja monitoringu jakości powietrza poprzez uruchomienie stacji monitoringu powietrza.**

5.2. Hałas

5.2.1. Stan aktualny

Z przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska, wynika, iż Starosta (Prezydent Miasta) zobligowany jest do sporządzania mapy akustycznej terenów, uwzględniającej informacje wynikające z map akustycznych sporządzanych przez zarządców dróg, na których eksploatacja obiektów może powodować przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Ponadto przepisy wynikające z dyrektyw Unii Europejskiej dotyczących hałasu emitowanego przez pojazdy samochodowe zostały wdrożone stosownym rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej. Produkowane obecnie w Polsce pojazdy praktycznie spełniają standardy akustyczne obowiązujące w Unii Europejskiej. Warto nadmienić, iż zostały również określone wymagania akustyczne dotyczące tramwajów.

Określono także wymagania w zakresie emisji hałasu maszyn i urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń. Jako podstawę prawną posłużyło rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 lipca 2003 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. z dnia 7 sierpnia 2003 r., nr 138, poz. 1316) oraz rozporządzenie Ministra

Gospodarki z dnia 15 lutego 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. z dnia 27 lutego 2006 r., nr 32, poz. 223).

Ponadto określono również dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku w zależności od przeznaczenia danego terenu podlegającego ochronie m.in. dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego czy też dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielu innych, co zostało określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r., nr 120, poz. 826).

Wdrożono także metody pomiarów mocy akustycznej, które zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji (Dz. U. z dnia 30 grudnia 2004 r., nr 283, poz. 2842).

Głównymi źródłami hałasu w mieście Mysłowice jest komunikacja drogowa i kolejowa, a w dalszej kolejności emisja ze źródeł przemysłowych tj. stacje sprężarek i wentylatory głównego przewietrzania kopalń.

Hałas przemysłowy generowany przez zakłady produkcyjne i usługowe ma charakter lokalny. Na terenie Mysłowic uciążliwości akustyczne wywodzące się z tego źródła nie mają znamion znacznego zagrożenia dla zdrowia i komfortu życia mieszkańców. Za źródła lokalnego hałasu przemysłowego można uznać KWK Mysłowice - Wesoła (Zakład Przeróbki Mechanicznej Węgla) oraz Polsko - Węgierską Górniczą Spółkę Akcyjną „HALDEX” z Katowic.

W roku 2006 Przedsiębiorstwo Usług Specjalistycznych „EKO-TON” z Sosnowca, przeprowadziło ekspertyzę akustyczną Zakładu Przerobczego „HALDEX - Brzezinka w Mysłowicach”. Jak wynika z niniejszej oceny uciążliwości akustycznej Zakładu w rejonie posesji mieszkalnych położonych przy ul. Piaskowej 6, 8 i 10 zaobserwowano przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomu hałasu zarówno dla pory nocnej jak i dziennej. W porze dnia przekroczenia wahają się od 3 do 4 dB, natomiast w porze nocnej są zdecydowanie większe i kształtują się na poziomie około 16 - 17 dB.

Hałas drogowy koncentruje się wokół głównych węzłów komunikacji ponadlokalnej (ruch przelotowy z Katowic do Oświęcimia odbywa się ulicą Katowicką oraz ulicami prostopadłymi tj. ulicami: Wielka Skotnicka, Strzelecka, Chopina, Reymonta, Wyspiańskiego i Wojska Polskiego).

Generalnie znaczna emisja hałasu jest związana również z ważnymi szlakami komunikacyjnymi, głównie drogami krajowymi (droga krajowa nr 79 Bytom - Kraków - Warszawa biegnąca ulicami Katowicką i Krakowską, droga krajowa nr 1, która prowadzi do granicy polsko - czeskiej), wojewódzkimi (droga nr 934 Mysłowice - Bieruń Nowy biegnąca ulicami Oświęcimską, Ziętka, Brzezińską, Kosztowską, Imielińską), obwodnicami miasta (Obrzeżna Północna i Obrzeżna Zachodnia) oraz autostradą A4 i S1 łączącą Katowice z Krakowem. Sieć drogową w Mysłowicach ma łączną długość 185 km.

Hałas komunikacyjny emitowany jest przez komunikację autobusową - 32 linie i komunikację tramwajową - 2 linie. Ponadto związany jest także z transportem kolejowym, Mysłowice posiadają bezpośrednie połączenia kolejowe z największymi polskimi miastami tj. z Opolem, Wrocławiem, Poznaniem, Szczecinem, Kołobrzegiem, Krakowem, Tarnowem, Rzeszowem i Przemyślem. W mieście zatrzymuje się 31 pociągów pospiesznych i 38

pociągów osobowych. Kolejowy ruch towarowy odbywa się liniami: Brynów - Muchowiec, Janów - Dańdówka, Chebzie - Jęzor, Brzezinka - Maczki, KWK Mysłówice Wesoła - Lędziny - Bieruń Stary.

Ponadto w Mysłowicach funkcjonuje Komunikacja PKS, która zapewnia transport do Łodzi, Wrocławia, Krakowa, Rzeszowa, Łańcuta, Krosna, Sieradza i Zakopanego.

Hałas generowany przez ruch taboru kolejowego może stanowić uciążliwość dla mieszkańców terenów odległych nawet do 1 km. Można przyjąć, iż największa uciążliwość akustyczna występuje w pasie do 300 m od linii kolejowej. Zagrożenie hałasem wynikającym z transportu kolejowego ogranicza w pewnym stopniu odpowiednie zagospodarowanie terenu wzdłuż magistrali głównie w formie nasypów ziemnych i zalesień. Ważną rolę odgrywa też zróżnicowane ukształtowanie terenu będące naturalną barierą dla fal akustycznych. Tereny intensywnej zabudowy mieszkaniowej i przemysłowej można uznać za najbardziej narażone na hałas generowany przez kolej. Organizacja ruchu taboru kolejowego, do której należą przede wszystkim szybkość, częstotliwość i pory przejazdów są ważnym czynnikiem wpływającym na stan uciążliwości związanych z hałasem.

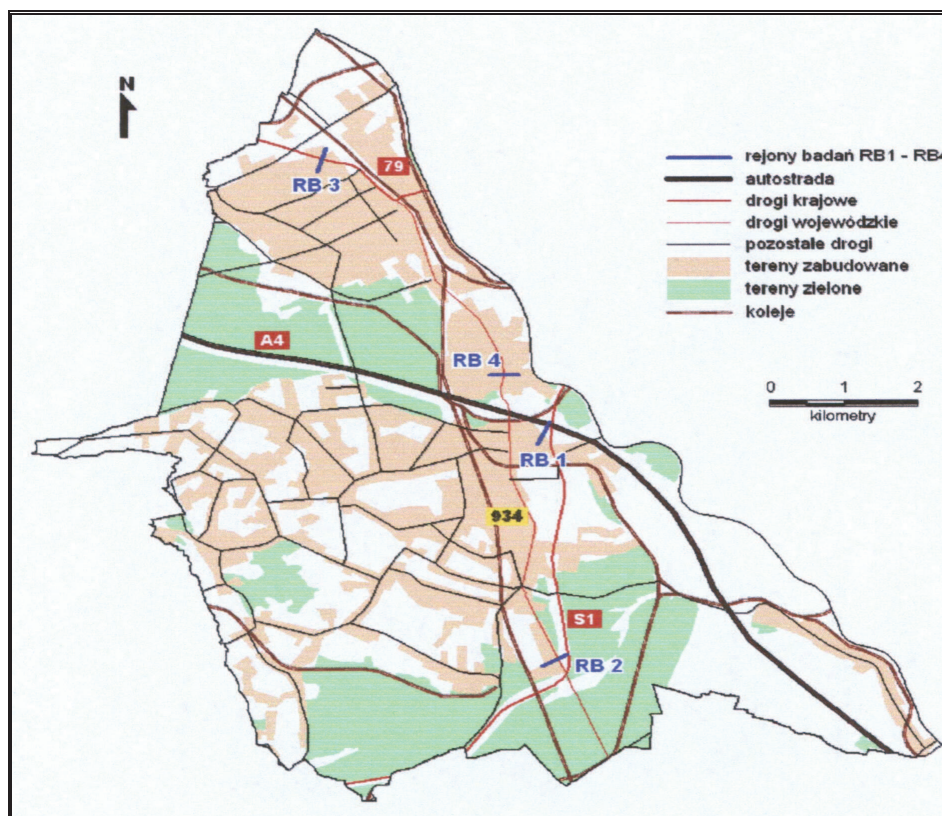
Monitoring hałasu

W 2006 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w ramach „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska na 2006 rok dla województwa śląskiego”, wykonał pomiary i ocenę klimatu akustycznego w wybranych rejonach dróg na terenie Mysłowic z uwzględnieniem czynników natężenia i struktury ruchu pojazdów oraz warunków pogodowych na propagację hałasu w głąb sąsiadujących terenów.

Badania wykonano w porze letniej i jesiennej 2006 r., w 4 rejonach oznaczonych następującymi symbolami:

- RB1 - rejon Węzła Drogowego „Brzęczkowice” (A4 i S1) strona południowo - zachodnia - przeznaczenie terenu: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi,
- RB2 - rejon ul. Kosztowskiej (od ul. J. Chromka do Węzła „Kosztowy”, 1200 m) - przeznaczenie terenu: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi,
- RB3 - rejon ul. Katowickiej (od ul. Bytomskiej do ul. Ks. N. Bonczyka, 800 m) - przeznaczenie terenu: tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego,
- RB4 - rejon ul. Gen. J. Ziętka (od ul. Saperów Śląskich do ul. Oświęcimskiej, 1200 m) - przeznaczenie terenu: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi, tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży.

Ogólny pogląd rozmieszczenia poszczególnych rejonów badawczych na terenie miasta Mysłówice przedstawiono na rys. 3.

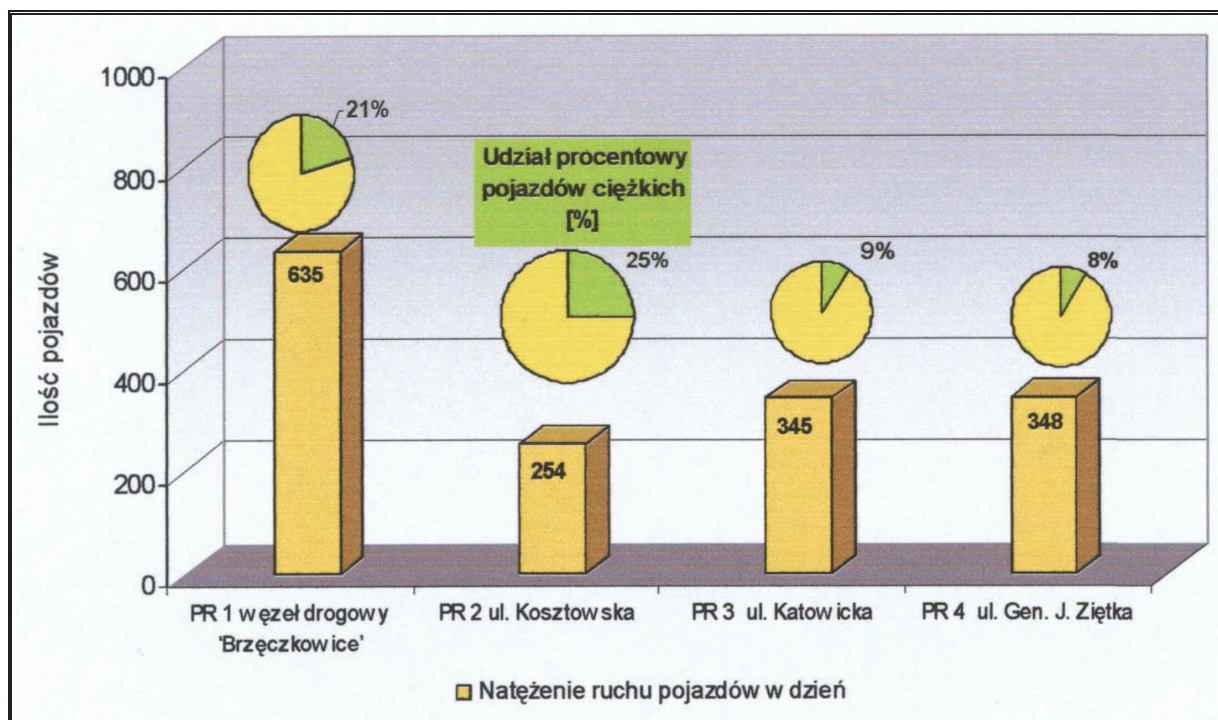
Rysunek 3. Lokalizacja rejonów badań hałasu drogowego na wybranych odcinkach dróg w Mysłowicach w 2006 r.

Dla celów oceny poziomów hałasu w środowisku, określono przeznaczenie rejonów podlegających ochronie akustycznej w poszczególnych rejonach badań, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z dnia 13 sierpnia 2004 r., nr 178, poz. 1841) - tab. 1, pkt. 2b, pkt. 3a i pkt. 3b.

Warto nadmienić, iż aktualnie obowiązuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r., nr 120, poz. 826).

Wyniki badań akustycznych w bezpośrednim sąsiedztwie badanych odcinków dróg, przy których zlokalizowane są budynki mieszkalne na terenie Mysłowic, wskazują na przekroczenia standardów akustycznych. Wartości średnich ważonych poziomów dźwięku z okresu roku, dla rozpatrywanych punktów referencyjnych wskazały na przekroczenia z wyjątkiem punktów *PR1* rejon Węzła Drogowego „Brzęczkowice” i *PR2* rejon ul. Kosztowskiej, gdzie nie stwierdzono przekroczeń poziomów dźwięku dla pory dnia. Z kolei dla pory nocy przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu wyniosło odpowiednio 7,4 dB (*punkt PR1*) i 5,0 dB (*punkt PR2*). Dla pozostałych dwóch badanych punktów *PR3* rejon ul. Katowickiej i *PR4* rejon ul. Gen. J. Ziętka wystąpiły przekroczenia poziomu dźwięku zarówno w porze dziennej jak i w porze nocnej tj. odpowiednio 5,0 dB dla pory dnia i 9,6 dB dla pory nocy (*punkt PR3*) oraz 11,2 dB dla pory dnia i 10,7 dB dla pory nocy (*punkt PR4*).

Natężenie ruchu pojazdów na godzinę i procentowy udział pojazdów ciężkich w ruchu pojazdów w wybranych przekrojach pomiarowych pokazano na rys. 4.

Rysunek 4. Natężenia ruchu pojazdów na godzinę i procentowy udział pojazdów ciężkich w potoku ruchu pojazdów w Mysłówicach w 2006 r.

Podsumowując, stwierdza się niekorzystny klimat akustyczny w rozpatrywanych rejonach badań. Przekroczenia poziomów dopuszczalnych na pierwszej linii zabudowy mieszkaniowej w porze dnia kształtują się na poziomie od 5,0 do 11,2 dB, a w porze nocnej przekroczenia wynoszą od 5,0 do 10,7 dB.

Na stopień zagrożenia hałasem wpływa także stan techniczny dróg.

W Mysłówicach nie zrealizowano zaplanowanej na 2006 r. mapy akustycznej miasta z uwagi na konieczność przesunięcia środków na inne zadania i fakt, iż w ramach programu państwowego monitoringu środowiska zostały przeprowadzone badania hałasu komunikacyjnego.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Katowicach została zobowiązana Decyzją Wojewody Śląskiego z dnia 11 czerwca 2007 r., znak: ŚR-III/H-6611/b/10/07 do ograniczenia oddziaływania na środowisko poprzez obniżenie do poziomu dopuszczalnego hałasu przenikającego z drogi DK-1 na tereny podlegające ochronie akustycznej na odcinku między węzłami Brzęczkowice i Dzieńkowice w Mysłówicach w terminie do 30 września 2008 r.

5.2.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań

Cel długookresowy do 2014 r.:

Zmniejszenie zagrożenia emisją hałasu, pochodzącą zwłaszcza od środków transportu

Kierunki działań na lata 2007 - 2014:

- Kontrola jednostek emitujących hałas oraz egzekwowanie przestrzegania dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku.
- Wspieranie zarządców dróg i linii kolejowych w zakresie ochrony przed hałasem.

- **Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przez hałasem.**

Cel krótkookresowy:

Wspieranie zarządców dróg i linii kolejowych w zakresie ochrony przed hałasem poprzez przeprowadzenie inwentaryzacji terenów miasta zagrożonych hałasem

Kierunki działań na lata 2007 - 2010:

- **Przeprowadzenie inwentaryzacji terenów miasta Mysłówice zagrożonych emisją hałasu.**

5.3. Promieniowanie elektromagnetyczne

5.3.1. Stan aktualny

Promieniowanie elektromagnetyczne dzieli się na jonizujące i niejonizujące. Na terenie Mysłowic nie występują źródła promieniowania jonizującego.

Promieniowanie niejonizujące jest związane ze zmianami pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez źródła energetyczne i radiokomunikacyjne. Do źródeł tych zalicza się m.in. urządzenia nadawcze (radio-telewizyjne, telekomunikacyjne, radiolokacyjne itp.), jak również urządzenia przemysłowe i linie oraz stacje elektroenergetyczne. Dla środowiska i człowieka w zakresie promieniowania elektromagnetycznego istotne są mikrofały, radiofały i fały o bardzo niskiej częstotliwości (VLF), a także fały o ekstremalnie niskiej częstotliwości (FW). Wśród źródeł promieniowania niejonizującego w mieście Mysłówice należy wymienić linie elektroenergetyczne wysokiego, średniego, a także niskiego napięcia, jak również urządzenia radionadawcze i telewizyjne.

Linie wysokiego napięcia

Do linii napowietrzanych wysokiego napięcia należą:

- Linia 110 kV relacji Katowice Północ - Janów - Szyb Rozdzieński - Szyb Waclaw - Szyb Bronisław - KWK Mysłówice Wesoła - KWK Ziemowit,
- Linia 110 kV relacji Szyb Karol KWK Wesoła - SUW Dzieckowice,
- Linia 220 kV tranzytowa relacji Elektrownia Jaworzno - Katowice Północ - Halemba.

Na potrzeby odbiorców zlokalizowanych na terenie miasta pracują dwa GPZ:

- GPZ Mysłówice - zasila odbiorców przemysłowych i częściowo odbiorców komunalnych z centrum miasta,
- GPZ Brzezinka - zasila większość odbiorców bytowo komunalnych i przemysłowych miasta.

GPZ Mysłówice powiązany jest liniami 110 kV z: Elektrownią Jaworzno III, GPZ Ostrogórska w Sosnowcu, GPZ Szopienice Wschód oraz GPZ Niwka i Dańdówka. Z kolei GPZ Brzezinka powiązany jest liniami 110 kV z Elektrownią Jaworzno III.

GPZ Mysłówice wyposażony jest w następujące jednostki transformatorowe:

- 110/30/6 kV (1*31,5/31,5/31,5 MVA),
- 110/30/6 kV (1*40/25/25 MVA),
- 110/20 kV (1*10 MVA).

GPZ Brzezinka wyposażony jest w transformatory:

- 110/20/6 kV (1*25 MVA),
- 110/20/6 kV (1*40/25/25 MVA).

Linie średniego napięcia

Rozdział energii elektrycznej z GPZ do poszczególnych odbiorców przemysłowych i bytowo - komunalnych realizowany jest za pośrednictwem linii i stacji transformatorowych SN 30 kV, 20 kV i 6 kV.

Linie napowietrzane o napięciu znamionowym 30 kV powiązane są z GPZ Mysłowice. Wychodzą one w kierunku zachodnim i dostarczają energię elektryczną dla potrzeb PKP oraz w kierunku wschodnim zasilając stacje transformatorowe zlokalizowane na terenie Sosnowca. Z GPZ Mysłowice wychodzą także linie zasilające stacje transformatorowe na terenie Szopienic.

Na terenie Mysłowic zlokalizowane są 2 stacje transformatorowe 30 kV tj.:

- 30/6 kV Szyb Wschodni KWK Mysłowice Wesoła,
- 30/6 kV Brzezinka - Wodociągi.

Charakterystyka liczbowa linii i stacji SN 20 kV i 6 kV przedstawia się następująco:

- stacje transformatorowe 20 kV/0,4 kV i 6 kV/0,4 kV - 215 szt.,
- rozdzielnia sieciowa RS Miarki - 1 szt.,
- linie elektroenergetyczne: napowietrzane 47 km i kablowe 245 km.

Odbiorcy energii elektrycznej

Zgodnie z danymi z Będzińskiego Zakładu Elektroenergetycznego S. A. do grupy podmiotów o mocy przyłączeniowej zwierającej się w przedziale od 0,5 do 1 MW należą:

- Elektromontaż S. A.,
- Manuali Hydraulics S. A.,
- Zakłady Mięsne Mysław S. A.

Do grupy podmiotów o mocy przyłączeniowej powyżej 1 MW należą następujące przedsiębiorstwa:

- KWK Mysłowice - Wesoła,
- Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Sosnowcu,
- Energotech,
- PKP Katowice, Stacja Kosztowy,
- Haldex, Zakład Przetwórczy nr 6,
- Zakład Radiotechniki i Teletransmisji Katowice, Stacja w Kosztowych,
- Centrum Handlowe Real.

Pozostałe źródła promieniowania elektromagnetycznego

Innymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego są urządzenia radionadawcze i telewizyjne. Jako największe tego typu źródło należy wymienić Radiowo - Telewizyjne Centrum Nadawcze Kosztowy w Krasowach. Ponadto istnieje także kilkanaście stacji bazowych telefonii komórkowych.

Do aktualnych regulacji prawnych dotyczących ochrony środowiska przed promieniowaniem elektromagnetycznym należą: Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z dnia 20 czerwca 2001 r., nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami), rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z dnia 15 czerwca 2002 r., nr 75, poz. 690) oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych

w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z dnia 14 listopada 2003 r., nr 192, poz. 1883).

Zgodnie z art. 121 Prawa ochrony środowiska, ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach albo przez zmniejszenie poziomów tych pól do wartości dopuszczalnych, w przypadku ich przekroczenia.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska (art. 123, ust. 1).

5.3.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań

Cel krótko- i długookresowy do 2014 r.:

Ochrona przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Kierunki działań na lata 2007 - 2014:

- **Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi.**

5.4. Gospodarka wodna

5.4.1. Stan aktualny

5.4.1.1. Wody powierzchniowe

Obszar miasta Mysłówic znajduje się w dorzeczu Przemszy, która jest dopływem Wisły. Wyjątkiem jest ciek Przyrwa, który jest dopływem rzeki Mleczna, należącej do dorzecza Gostyni.

Zasadniczymi elementami sieci rzecznej Mysłówic są cieki:

- Rzeka Przemsza oraz Czarna Przemsza po ujście Brynicy, którymi biegnie wschodnia granica miasta Mysłówic. Przemsza, która wraz z dopływami stanowi największą zlewnię niesie 49% wód antropogenicznych. Stanowi ona połączenie Czarnej i Białej Przemszy w okolicach Słupnej. Na terenie zabudowy miejskiej Mysłówic rzeka płynie przez dzielnice: Brzęczkowice, Brzezinka, Kosztowy. Na obecny stan rzeki duży wpływ miała eksploatacja górnicza oraz nieuregulowany Rów Kosztowski wpływający do niej. Koryto rzeki Przemszy jest częściowo nieuregulowane.
- Rzeka Czarna Przemsza (długość całkowita 64 km) stanowi źródłowy ciek Przemszy. Na terenie miasta Mysłówice płynie przez następujące dzielnice: Piasek, Centrum, Słupna. Stanowi granicę z Sosnowcem. Rzeka ta jest częściowo uregulowana, a częściowo płynie szerokim, naturalnym korytem. Dodatkowo zasilana jest potokiem Bolina.
- Rzeka Brynica (długość całkowita 55 km) jest prawostronnym dopływem rzeki Czarna Przemsz. Płynie korytem naturalnym. Brynica jest ostatnią z trzech rzek stanowiących naturalną granicę miasta z Sosnowcem. Początkowo rzeka silnie meandruje, nieco dalej koryto jest nieznacznie tylko wyłobione, natomiast szeroko rozlewa się po powierzchni doliny.

- Rzeka Rawa uchodzi do Brynicy (prawobrzeżny dopływ, płynie szerokim korytem, które przy ujściu osiąga około 2,7 m.
- Rzeka Przyrwa, zwana też potokiem Ławeckim na długości około 6,25 km przepływa wzdłuż południowego odcinka zachodniej granicy gminy.
- Rzeka Bolina uchodzi do Przemszy wraz z dopływem Bolina Południowa II, odwadniają północno-zachodnie stoki płaskowyżu Mrucek.
- Ciek Brzęczkowicki jedynie w górnej części zachował naturalny przebieg.
- Rów Kosztowski przepływa przez centralny obszar miasta.

Dzisiejszy stan sieci hydrograficznej miasta jest efektem zmian, jakie zaszły na tym terenie w okresie wielowiekowej działalności gospodarczej. W związku z osiadaniem terenu i regulacją rzek powstały tereny bezodpływowe. Wody stojące na terenie Mysłowic są reprezentowane wyłącznie przez sztuczne zbiorniki wodne powstałe w miejscach dawnej eksploatacji piasku lub gliny, a także w nieckach osiadań terenu. Jedynym większym powierzchniowo zbiornikiem jest położony przy granicy z Sosnowcem i Katowicami Staw Hubertus III (zbiornik po eksploatacji piasku), który zajmuje powierzchnią 20 ha, z czego 7 ha w granicach Mysłowic.

Większość wód płynących niesie wody pozaklasowe. Porównując dane z 2000 r. i 2006 r. (tab. 3) można zauważyć zmniejszenie ilości m.in. żelaza og., cynku, kadmu, ołowiu, rtęci, fenoli lotnych, zawiesiny ogólnej w wodach Boliny i Przemszy. Natomiast zwiększyła się ilość m.in. substancji rozpuszczonych, chlorków i fosforanów.

Tabela 3. Stan czystości wód rzecznych w 2000 i 2006 r. (wartości średnie)

Rzeka	Bolina		Przemsza		Przemsza	
	ujście do Przemszy		powyżej ujścia Białej Przemszy		poniżej ujścia Białej Przemszy (nie badany od 2007 r.)	
Rok	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Wskaźniki czystości wód [mg/l]						
Temp. wody	12,8	13,12	11,8	11,86	12,1	11
Odczyn	7,72	7,54	7,61	7,75	7,6	7,79
Przew. elektrolityczna	8611	15890	1677	2898	1347	1953
Tlen rozpuszczony	4,81	2,81	7,12	7,196	6,67	8,47
BZT ₅	26	29,75	27,7	14,5	26	7,13
CHZT _{Mn}	36,9	33,94	15,8	39,48	15,4	b.d.
Chlorki	2829	4590	292,3	609,7	203,3	350,6
Siarczany	471,3	422,3	248,8	315,8	216,5	262,4
Subst. rozp. og.	6127	10630	1140	1851	941,9	1292
Zawiesina og.	123,8	50,93	48,8	108,2	55,1	32,31
Zasadowość og.	285,3	289,5	201,3	249,2	185,1	b.d.
Wapń	222,4	381,1	114,6	145,3	108,4	b.d.
Magnez	124,5	182,8	41,1	59,56	36,9	b.d.
Sód	158,1	b.d.	186,7	b.d.	120,6	b.d.
Potas	63,2	b.d.	18,3	b.d.	15,1	b.d.
N amonowy	6,93	19,57	3,47	6,46	2,32	3,81
N azotynowy	0,302	0,693	0,176	0,733	0,147	0,490
N azotanowy	0,949	3,35	2,70	10,33	2,41	9,34
N ogólny	14,3	20,8	9,53	10,91	8,50	7,30
Fosforany	2,41	5,13	1,74	2,017	0,882	1,025

Fosfor og.	1,38	3,09	1,16	1,50	0,92	0,80
Żelazo og.	0,237	0,144	0,185	0,108	0,243	0,134
Cynk	0,846	0,03	0,275	0,178	0,347	0,288
Kadm	0,0145	0,0004	0,004	0,0004	0,004	0,0003
Miedź	0,01	0,0085	0,007	0,0085	0,00675	0,0085
Ołów	0,036	0,0048	0,0382	0,004	0,036	0,013
Rtęć	0,001	0,0005	0,001	0,0005	0,001	0,0005
Fenole lotne	0,00525	0,005	0,00525	0,005	0,00525	0,005
Benzoapiren	0,015	b.d.	0,015	b.d.	0,015	b.d.
Miano coli fek.	0,000032	b.d.	0,000017	b.d.	0,00013	b.d.

Określenie zmian jakości wód Boliny i Przemszy jest utrudnione z powodu braku danych dla niektórych analizowanych wskaźników. Od 2007 r. zaprzestano pomiarów w punkcie na Przemszy poniżej ujścia Białej Przemszy. Natomiast dawny punkt pomiarowy Czarna Przemsza przed połączeniem z Białą Przemszą (analizowany w Programie Ochrony Środowiska w Gminie Mysłówice z 2001 r.) istnieje nadal i nosi nazwę Przemsza km 25,5 powyżej ujścia Białej Przemszy.

Na podstawie pomiarów wskaźników decydujących o klasie jakości, wody tych rzek w 2006 r. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska zakwalifikował do V klasy jakości.

Poprawa stanu czystości rzek powinna nastąpić w wyniku kompleksowych działań związanych ze zmniejszeniem ładunku zanieczyszczeń występujących w wodach i osadach rzecznych. Efekty będzie można uzyskać, wówczas gdy skoordynowane działania podejmą wszystkie miasta/gminy zlokalizowane w zlewni analizowanych cieków wodnych.

5.4.1.2. Wody podziemne

W rejonie miasta Mysłówice wyróżnić można trzy zbiorniki wód podziemnych (rys. 5) o istotnym znaczeniu gospodarczym tj.:

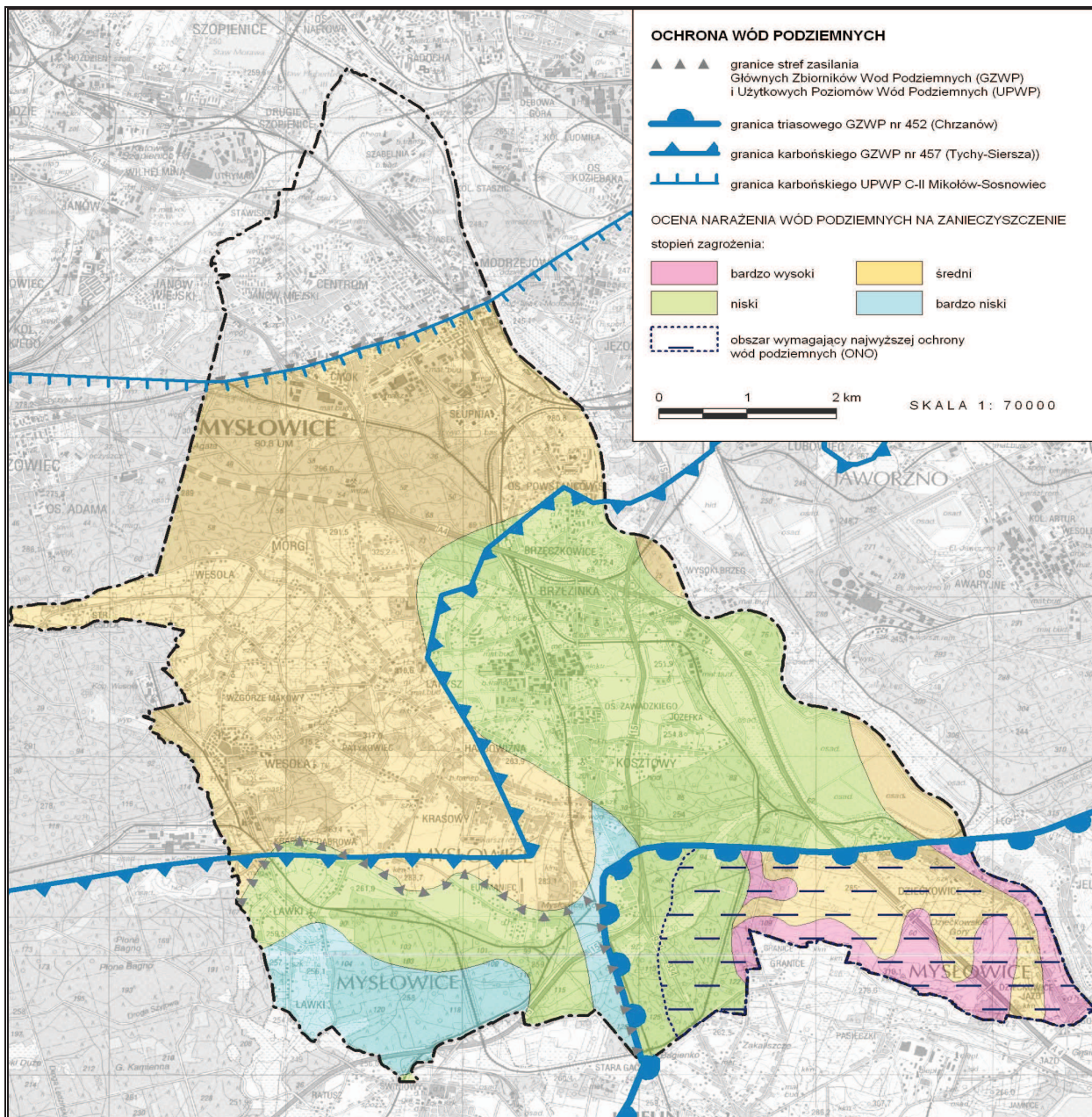
- użytkowy poziom wód podziemnych (UPWP) C-II Mikołów-Sosnowiec – zbiornik typu szczelinowo - porowego, zalegający w piaskowcach i zlepieńcach górnokarbońskich, zasilany na wychodniach i poprzez wodonośne utwory czwartorzędu,
- główny zbiornik wód podziemnych Tychy - Siersza (nr 457) - zbiornik typu szczelinowo - porowego, występujący w zlepieńcach górnokarbońskich, zasilany na wychodniach oraz wodonośnymi utworami czwartorzędu,
- główny zbiornik wód podziemnych Chrzanów (nr 452) - zbiornik typu szczelinowo - krasowego, zalegający w wapieniach i dolomitach wapienia muszlowego i retu (trias), zasilany na wychodniach i przez wodonośne utwory czwartorzędowe.

Wymienione powyżej zbiorniki wód podziemnych znajdują się pod przeważającą częścią Mysłowic i obszary te są też strefami zasilania tych zbiorników. Wyjątkiem jest rejon Ławki - Krasowy, gdzie utwory karbońskie zbiornika Tychy - Siersza zalegają pod miększymi osadami czwartorzędowymi i nieprzepuszczalnymi łami mioceńskimi.

Główny zbiornik wód podziemnych Tychy - Siersza i użytkowy poziom wód podziemnych Mikołów - Sosnowiec na terenie Mysłowic cechuje średni stopień zagrożenia w obrębie wychodni karbonu i pod przykryciem cienką warstwą przepuszczalnych osadów czwartorzędowych. Pod okrywą miększych utworów czwartorzędowych lub triasowych

wody podziemne są zagrożone w stopniu niskim lub bardzo niskim. Oba zbiorniki w utworach górnokarbońskich są silnie drenowane przez kopalnie węgla kamiennego.

Z wapieniami i dolomitami triasu związany jest zbiornik Chrzanów mający największe walory. Z uwagi na silne spękanie i skrasowienie skał węglanowych budujących ten zbiornik południowo - wschodnia część miasta jest objęta strefą najwyższej ochrony wód podziemnych.

Rysunek 5. Usytuowanie zbiorników wód podziemnych na terenie Mysławic

Ze względu na pogarszający się stan wód podziemnych zamknięto istniejące ujęcia wód na terenie GZWP 452. Aby przeciwdziałać dalszemu pogarszaniu się jakości wód podziemnych należy ograniczyć budowę przydomowych oczyszczalni i zbiorników bezodpływowych oraz rozbudować system kanalizacji zbiorczej.

W tab. 4 zestawiono ujęcia wód podziemnych występujące na terenie miasta.

Tabela 4. Ujęcia wód podziemnych w Myśłowicach

Nazwa użytkownika	pochodzenie wody	pobór wód [m ³ /d]	Uwagi
Zakład „Transgór” (ujęcie studienne)	główny zbiornik wód podziemnych Tychy-Siersza	-	Nieczynne
ujęcie wód kopalnianych Brzezina (studnie szybowe)	użytkowy poziom wód podziemnych Mikołów-Sosnowiec	-	Zamknięty z powodu niskiej jakości wody
ujęcie głębinowe KWK Myśłowice-Wesoła	użytkowy poziom wód podziemnych Mikołów-Sosnowiec	-	Nieczynne

5.4.1.3. Gospodarka wodno - ściekowa

Zaopatrzenie w wodę

Zgodnie z danymi GUS całkowite zużycie wody na cele gospodarcze miasta Myśłowice w 2006 roku wynosiło 7 414,8 tyś. m³. Porównanie zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w latach 2000 i 2006 przedstawiono w tab. 5.

Tabela 5. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w latach 2000 i 2006

Rok	2000	2006
Zużycie wody ogółem [tys. m³] w tym:	9 356,8	7 414, 8
przemysł ogółem w tym:	4 494	3 745
• woda z odwadniania zakładów górniczych i obiektów budowlanych	b.d.	3 404
• zakup wody razem	395	363
• zakup wody z wodociągów komunalnych na cele produkcyjne	336	285
eksploatacja sieci wodociągowe	4 862,8	3 669,8
gospodarstwa domowe	-	2508,8

W Myśłowicach podobnie jak na terenie GOP wystąpiły korzystne zmiany w zakresie poboru wody na potrzeby gospodarcze. W 2006 r. ilość zużywanej wody zmniejszyła się w stosunku do 2000 r. o około 20,8 %, w tym w sektorze przemysłowym o 16,7 %.

Do największych odbiorców wody do celów przemysłowych należą:

- Areszt Śledczy ul. Szymanowskiego 6 – 6278,56 m³/m-c,
- Zakłady Mięsne Myśłowice Myśław Sp. z o.o. ul. Oświęcimska 54 – 7178,17 m³/m-c,
- Szura Antonina ul. Janowska 102, Warsztat – 18771,59 m³/m-c,
- Owczarek Damian ul. Graniczna NP. 30 A – 21885,78 m³/m-c,
- Kowalski Wojciech ul. Powstańców 10 A – 19128,64 m³/m-c,
- Bończyk Antoni, Teresa ul. Grunwaldzka 4 – 24334,31 m³/m-c,
- Zakład Mięsny „POLIW CZAK“ C. Poliwczak. P. Poliwczak ul. Arki Bożka 2 – 19623,4 m³/m-c.

Z sieci wodociągowej korzysta obecnie prawie 99,1 % mieszkańców. Sieć wodociągowa w większości administrowana jest przez RPWiK. MPWiK posiada ok. 22 km sieci z około 294 km. Głównym dostawcą wody pitnej jest Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów (GPW) w Katowicach. Dostarczona woda pochodzi ze stacji wodociągowej w Maczkach. Woda zakupiona w całości z GPW dostarczana jest do niemal wszystkich odbiorców indywidualnych na terenie Mysłowic. Bezpośrednio z GPW wodę zakupują zakłady przemysłowe oraz Spółdzielnia Mieszkaniowa w Mysłowicach.

Stały nadzór nad ujęciami wody pitnej i innymi urządzeniami wodociągowymi magazynującymi i dostarczającymi wodę odbiorcom sprawuje laboratorium zakładowe RPWiK w Katowicach. Woda do badań pobierana jest raz w miesiącu w 17 punktach do badań fizyko - chemicznych oraz w 14 punktach do badań bakteriologicznych. Dodatkowo w ramach swoich obowiązków monitoring jakości wód prowadzi Państwowa Stacja Sanitarно - Epidemiologiczna.

Długość sieci wodociągowej na terenie miasta zwiększyła się o ok. 146,9 km i obecnie wynosi ok. 294,5 km, w tym:

- magistralna 10,0 km
- rozdzielcza 156,0 km
- przyłącza 128,5 km.

Niemal połowa sieci wodociągowej została zbudowana/wymieniona w ciągu ostatnich 10 lat. Znaczny odsetek stanowią także odcinki w przedziale wiekowym 21 - 30 lat. Sieć w przeważającej części wykonana jest ze stali ocynkowanej (30,5 %) i stali (30,9 %). Materiały z tworzyw sztucznych zastosowano do wykonania jedynie około 26 % przewodów. Są to sieci najnowsze w części północnej miasta obejmujące głównie części ulic: B. Świerczyny, Mikołowska, Janowska, 100-lecia Państwa Polskiego. W części południowej w sieć polietylenową wyposażona jest cała północna część Dzieńkowic, okolice ul. M. Reja i ul. Cmentarna w Brzezince, sieć podstawowa w Starej Wesołej oraz wybrane ulice w dzielnicy Wesoła, Krasowy i Morgi.

Straty w 2005 i 2006 roku wynosiły odpowiednio 5539,30 tys. m³/rok i 5714,40 tys. m³/rok.

Znaczne straty wody wskazują na zły stan techniczny sieci na pewnych jej odcinkach. Najwięcej problemów eksploatacyjnych związanych jest z sieciami zlokalizowanymi w dzielnicach północnych miasta. Ich stan techniczny jest niezadowolający. Sieć wodociągowa charakteryzuje się wysoką awaryjnością i wymaga ponoszenia wysokich nakładów na usuwanie awarii. Najwięcej awarii odnotowane jest na rurociągach stalowych. Prowadzone są regularne prace remontowe obejmujące m.in. wymianę rur. Średnio na przestrzeni roku wymienianych jest około 4 km sieci wodociągowej i przyłączy na terenie miasta Mysłowice

W 2005 roku przystąpiono do budowy systemu telemetrii, a następnie wprowadzono monitoring pracy sieci wodociągowej. Odpowiednio opracowany program komputerowy alarmuje o każdych anomaliach pracy sieci np.: zwiększony pobór wody, spadek ciśnienia, co może świadczyć o wystąpieniu awarii w danym obszarze. W ramach monitoringu sieci wodociągowej Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Katowicach S. A. korzysta obecnie z dwóch systemów telemetrycznych. Na terenie Mysłowic wykorzystywany jest system wizualizacji procesów przemysłowych TelWin ® SCADA opracowany przez firmę Biatel S. A. Drugi system oparty jest na systemie wizualizacji procesów przemysłowych iFix ® SCADA opracowany przez firmę Techno-Progress WM Data i swym działaniem obejmuje Katowice.

Gospodarka ściekowa

Ilość ścieków wymagających oczyszczenia w 2000 roku według GUS kształtowała się na poziomie 8 712,2 tys. m³/rok. Oczyszczeniu głównie mechanicznemu poddano 4 363 tys. m³/rok. Natomiast w 2006 r. ilość ścieków wymagających oczyszczenia nieznacznie wzrosła do 8 848,6 tys. m³/rok, z czego oczyszczeniu (głównie mechanicznemu) poddano 5 635 tys. m³/rok. Ilość ścieków nieoczyszczonych odprowadzanych z zakładów przemysłowych i siecią kanalizacyjną w 2000 r. wynosiła odpowiednio 245 tys. m³ i 3 010,2 tys. m³, z kolei w 2006 r. nie odnotowano odprowadzania nieoczyszczonych ścieków z zakładów przemysłowych, a ilość odprowadzanych kanalizacją ścieków zmniejszyła się do 2 074,6 tys. m³.

Zgodnie z danymi GUS z systemu kanalizacji korzystało w 2006 roku ok. 76,9 % mieszkańców miasta. Rzeczywisty stopień skanalizowania jest jednak znacznie niższy. Wynika to z faktu połączenia wielu odcinków sieci sanitarnych z kanałami deszczowymi oraz braku wspólnego systemu kanalizacyjnego na terenie miasta. Do lokalnych systemów kanalizacyjnych zakończonych oczyszczalniami ścieków podłączonych jest zaledwie niecałe 9 % mieszkańców. Niektóre dzielnice miasta położone w południowej części Mysłowic w zasadzie nie posiadają kanalizacji sanitarnej (Stara Wesoła, Larysz, Ławki, Krasowy, Dzieckowice), a inne skanalizowane są jedynie częściowo: Brzezinka, Kosztowy, Wesoła (skanalizowane jest osiedle kopalni Mysłowice - Wesoła). Całkowicie skanalizowane są trzy dzielnice: Śródmieście, Janów i Piasek. W dzielnicach nieskanalizowanych większość domów wyposażona jest w przydomowe zbiorniki bezodpływowe tzw. szamba. Szacuje się, że tego typu zbiorniki posiada ponad 3 100 budynków zamieszkałych przez 12 000 mieszkańców. Miasto Mysłowice posiada kanalizację mieszaną, w tym ogólnospławną stanowiącą około 77 % całej sieci kanalizacyjnej. Nowobudowane lub niedawno powstałe osiedla posiadają lokalne sieci kanalizacyjne. Na terenie miasta nie można mówić o wspólnym, spójnym systemie kanalizacyjnym. W części północnej kanalizacja rozbita jest na zlewnie kolektorów zbiorczych odprowadzających nieoczyszczone ścieki do wód powierzchniowych. Istniejące sieci kanalizacyjne w części południowej miasta mają charakter wyspowy i kanalizacje na poszczególnych osiedlach nie są ze sobą połączone. Fragment osiedla Kosztowy podłączony jest do oczyszczalni ścieków eksploatowanej przez RPWiK w Katowicach. Osiedle KWK Wesoła także posiada oczyszczalnię ścieków. Pozostałe odcinki kanalizacji w części południowej miasta odprowadzają ścieki nieoczyszczone lub podczyszczone mechanicznie. W tab. 6 przedstawiono podstawowe informacje na temat istniejącego systemu zbierania i oczyszczania ścieków w poszczególnych dzielnicach Mysłowic.

Tabela 6. System zbierania i oczyszczania ścieków w poszczególnych dzielnicach Mysłowic

Dzielnica	Rodzaj kanalizacji	Oczyszczalnia	Odbiornik
Śródmieście- Centrum	ogólnospławną	brak	Przemsza
Piasek	ogólnospławną	brak	Bolina
Śródmieście-Zachód	sanitarna, deszczowa łącząca się z ogólnospławną	6 osadników Imhoffa po 100 m ³	Bolina
Janów-Ćmok	mieszana doprowadzająca ścieki i wody opadowe		Bolina
Słupna	fragmentaryczna	brak	Przemsza
Dzielnica Śródmieście Zachód, część południowa	ogólnospławną	brak	Przemsza

Brzęczkowice os. Powstańców Śląskich	sanitarna i deszczowa	piaskownik	Przemsza
Brzezinka	kryte rowy, deszczowa	brak	Przemsza
Larysz-Morgi	ogólnospławna	oczyszczalnia Imhoffa	
Wesoła	ogólnospławna	oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna KWK Wesoła	Przyrwa
KWK „Wesoła”	-	osadnik Imhoffa wód dołowych oraz oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna typu Kremera	Przyrwa
Kosztowy-Krasowy	sanitarna i deszczowa, ogólnospławna	Oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna „Kosztowy”	Rów Kosztowski, Przemsza
Dzieńkowice	nieskanalizowana	brak	indywidualne systemy

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie Mysłowic wynosi około 80,989 km (w tym długość sieci sanitarnej 70,437 km, a przyłączy 10,552 km). Porównanie długości sieci kanalizacyjnej i liczby połączeń do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w latach 2000 i 2006 przedstawiono w tab. 7.

Tabela 7. Długość sieci kanalizacyjnej i liczba przyłączy w latach 2000 i 2006

Rok	2000	2006
Długość czynnej sieci sanitarnej [km]	77,5	81
Liczba połączeń do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	1 426	1 689

Sieć eksploatowana jest w większości przez RPWiK. Część sieci około 23 km przejął MPWiK (od Urzędu Miasta oraz wspólnot mieszkaniowych na ulicach Armii Krajowej, Karola Miarki, Transportowców i Orzeszkowej).

Funkcjonująca sieć kanalizacyjna wykonana jest w przeważającej części z betonu (48%) i kamionki (46,77 %). Stosowana jest również cegła (0,26 %) i PCV (4,97 %). Dominująca część sieci eksploatowana jest ponad 20 lat. Znaczny odsetek stanowią sieci wybudowane ponad 50 lat temu (27,4 %).

Kanalizacja sanitarna rozdzielcza

Wiek istniejącej sieci sięga końca lat dziewięćdziesiątych dziewiętnastego wieku do lat dziewięćdziesiątych dwudziestego wieku. Nowsze odcinki z rur PCW stanowią około 5,5 % ogółu kanalizacji i są w dobrym stanie technicznym. Obejmują głównie pojedyncze ulice (część ul. Janowskiej, kanalizacja na osiedlu M. Reja w Brzezince, kanalizacja ulic: Brzozowa, Gałczyńskiego, Roździńskiego, Osmańczyka). W dobrym stanie są również najstarsze fragmenty kanalizacji murowane z cegły kanalizacyjnej. Najczęściej awarią ulegają kanały wybudowane w latach 1970 - tych z rur betonowych. Do wymiany kwalifikują się dodatkowo sieci kanalizacyjne na niektórych osiedlach (osiedle „Sigma”), ze względu na sposób poprowadzenia sieci (sieci poprowadzone pomiędzy i pod budynkami, a nie w ciągach ulic).

Kanalizacja deszczowa

Na terenie Mysłowic znajduje się 11,8 km kanalizacji deszczowej. Rzeczywista długość jest jednak trudna do określenia, gdyż do sieci deszczowych podłączone są sieci sanitarne.

Kanalizacja deszczowa wykonana jest głównie z rur betonowych i żelbetowych. Odcinki kanalizacji deszczowej zostały wybudowane w różnych latach, a jej średni wiek wynosi 30 lat. Efektem jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych ściekami sanitarnymi.

Systemy oczyszczania ścieków

Na terenie miasta Mysłowice brak jest większych obiektów oczyszczania ścieków. MPWiK (30 kwietnia 2007 roku oczyszczalnia została przekazana przez RPWiK) eksploatuje tylko jedną lokalną oczyszczalnię ścieków w dzielnicy Kosztowy. Jest to obiekt typu BOS-500 o projektowanej przepustowości 500 m³/d. Średniodobowy dopływ ścieków do oczyszczalni wynosi 250 m³/d, dlatego w skali miasta efekt ekologiczny tej oczyszczalni jest pomijany. Zapewnia oczyszczenie około 90 tyś. m³ ścieków rocznie. Stanowi to niecałe 4 % całości ścieków odprowadzonych do kanalizacji eksploatowanej przez RPWiK w Mysłowicach. Podłączone budynki to zabudowa jednorodzinna. Stężenie ścieków dopływających są zmienne. Spowodowane jest to przez nielegalne zrzuty ścieków z wozów asenizacyjnych do kanalizacji w zlewni oczyszczalni. Przepływ ścieków w oczyszczalni za pierwsze półrocze 2007 roku wynosi 30 000 m³/6m-cy. Z danych uzyskanych z RPWiK parametry ścieków oczyszczonych odprowadzonych do cieków powierzchniowych są następujące:

- BZT₅ 5,5 gO₂/m³
- ChZT 51,3 g/m³
- Zawiesina ogólna 39,3 g/m³
- Chlorki 54,8 g/m³
- Siarczany 54,5 g/m³
- Fenole lotne 0,30 g/m³

Parametry te przekraczają najwyższe dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń uwzględnionych w załączniku nr 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 roku w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2006 r., nr 137, poz. 984). Oczyszczalnia ta zgodnie z koncepcją „Uporządkowania Gospodarki Wodno - Ściekowej dla Miasta Mysłowice” zostanie przebudowana na przepompownię.

Na terenie miasta występują również lokalne oczyszczalnie mechaniczne, głównie osadniki Imhoffa, które jedynie podczyszczają ścieki z zawiesiny.

Ścieki z osiedla KWK Wesoła dopływają do mechaniczno - biologicznej oczyszczalni „Bioblok”, której głównym zadaniem jest oczyszczanie ścieków zakładowych z KWK Mysłowice - Wesoła. W 2003 roku do oczyszczalni dopłynęło 834 692 m³ ścieków. W większości były to ścieki kopalniane. Oczyszczalnia działa na zasadzie osadu czynnego z usuwaniem fosforantów. W oczyszczalni zastosowano napowietrzanie drobnopęcherzykowe. Parametry ścieków oczyszczonych są następujące:

- BZT₅ 5,79 gO₂/m³
- ChZT 19,7 gO₂/m³
- Zawiesina ogólna 11,7 g/m³

Miasto Mysłowice posiada niski stopień skanalizowania oraz oczyszczania ścieków komunalnych. Sieci kanalizacyjne na terenie miasta mają charakter wyspowy, a w niektórych dzielnicach (południe miasta) są fragmentaryczne lub jest ich brak. Jedynie dwa lokalne systemy kanalizacyjne zakończone są mechaniczno – biologicznymi oczyszczalniami ścieków, które łącznie obsługują niecałe 9 % mieszkańców Mysłowic.

Z pozostałych odcinków sieci kanalizacyjnych ścieki bez oczyszczania zrzucane są do wód powierzchniowych. Większość kanalizacji w mieście jest ogólnospławna, a część kanałów sanitarnych spiętych jest z odcinkami kanalizacji deszczowej. Brak zorganizowanej gospodarki ściekowej na terenach nieskanalizowanych stwarza zagrożenie, dla jakości wód podziemnych. Istotnym źródłem zanieczyszczenia wód podziemnych i gruntu, a także wód powierzchniowych, są nieszczelne szamba. Dodatkowo ścieki z indywidualnych zbiorników przydomowych często nielegalnie zrzucane są do istniejących rowów deszczowych, rowów przydrożnych bądź melioracyjnych

Długofalowym celem polityki ekologicznej państwa jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód tak pod względem jakościowym jak i ilościowym. Oznacza to, że wody powierzchniowe powinny pozostawać w stanie ukształtowanym przez przyrodę i jednocześnie, na wyznaczonych odcinkach lub akwenach, być przydatne do:

- wykorzystania w zbiorowym zaopatrzeniu w wodę do picia,
- celów kąpielowych,
- bytowania ryb łososiowatych albo karpowatych.

Cel ten powinien być zrealizowany do 2015 roku zgodnie z dyrektywą 2000/60/WE (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna). Stanowi ona podstawę dla osiągnięcia przez wody powierzchniowe dobrego stanu chemicznego i ekologicznego, natomiast przez wody podziemne dobrego stanu chemicznego i ilościowego.

Podstawowe wymagania w zakresie poprawy jakości wód powierzchniowych zawarte są w ustawie Prawo Wodne (ustawa ta uwzględnia zapisy dyrektywy 2000/60/WE), działania inwestycyjne wyznacza Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz postanowienia Traktatu Akcesyjnego.

Rozwiązanie problemów w dziedzinie jakości wód powinno być prowadzone w układach zlewniowych. Uzyskanie przez miasto Mysłówice założonego celu będzie zadaniem trudnym, ponieważ jakość cieków powierzchniowych w znacznym stopniu uzależniona jest od czynników zewnętrznych, niezależnych od miasta tj. stanu hydrosfery w gminach zlokalizowanych w zlewniach rzek i potoków od ich odcinków źródłowych aż do granic miasta oraz zrzutu zasolonych wód z kopalń węgla kamiennego, dla których brak jest obecnie ekonomicznych metod oczyszczania.

W ramach realizacji celu zawartego w Programie Ochrony Środowiska Gminy Mysłówice z 2001 r. zostały podjęte następujące działania:

- przyjęto koncepcję gospodarki ściekowej dla gminy Mysłówice (Uchwała nr XVI/188/2003 Rady Miasta Mysłówice z dnia 30 października 2003 roku) według której doprowadzenie wszystkich ścieków sanitarnych i ogólnospławnych z terenu gminy za wyjątkiem zlewni Dzieńkowice, nastąpi do oczyszczalni „Radocha”; ścieki sanitarne z Dzieńkowic będą kierowane na oczyszczalnię Jaworzna. W dalszej kolejności:
 - uzyskano dofinansowanie zadania - decyzja Komisji Europejskiej z dnia 14 grudnia 2004 r.,
 - powołano spółkę MPWiK, która stała się beneficjentem projektu – Uchwała Nr XXVIII/300/2004 Rady Miasta z dnia 27 maja 2004 r.,
 - zatwierdzono zakres rzeczowo - finansowy realizacji programu inwestycyjnego pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej miasta Mysłówice” – Uchwała Nr XXX/337/2004 Rady Miasta z dnia 15 lipca 2004 r.,
 - upoważniono Prezydenta Miasta do zaciągania zobowiązań, w tym poręczanie kredytu niezbędnego do pokrycia kosztów realizacji przedsięwzięcia,

- rozstrzygnięto przetarg na Pomoc Techniczną i Inżynierii Kontraktu,
- rozstrzygnięto przetarg na wykonanie projektu i wykonawstwa ,
- przebudowano sieć wodociągową na osiedlu Sigma,
- przebudowano kanalizację na ulicy Dzierżonia,
- wykonano projekt budowlano – wykonawczy sieci wodociągowej na osiedlu Wysockiego.

Porządkowanie gospodarki ściekowej na terenie miasta zmniejszy ładunek zanieczyszczeń wprowadzanych do wód z nieoczyszczonymi lub oczyszczonymi w sposób niewystarczający ściekami. Porządkowanie gospodarki ściekowej w Mysłowicach realizowane będzie zgodnie z zadaniami określonymi w koncepcji „Uporządkowania Gospodarki Wodno - Ściekowej dla Miasta Mysłowice” opracowanym przez Firmę Inżynierską „ALL - CON”. Program ten w istotny sposób łączy się z projektami dofinansowanymi z funduszy ISPA w Sosnowcu. Realizacja w/w projektów pozwoli na znaczącą poprawę jakości wód Przemszy i Boliny i będzie elementem kompleksowego uporządkowania gospodarki wodno - ściekowej w Regionie Wisły. Realizacja ww. koncepcji pozwoli na:

- skierowanie wszystkich ścieków sanitarnych i ogólnospławnych z terenu Mysłowic (za wyjątkiem zlewni Dzieńkowice) do oczyszczalni ścieków Radocha II w Sosnowcu w celu spełnienia wymogów Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- rozdział kanalizacji ogólnospławnej na deszczową i sanitarną (w dzielnicach gdzie jest to ekonomicznie i technicznie uzasadnione),
- budowę kanalizacji rozdzielczej na terenach nieskanalizowanych,
- wybudowanie 191328 m sieci kanalizacyjnej w tym 117660 m kanalizacji sanitarnej i 9012 m kanalizacji deszczowej ,
- zaadaptowanie kanalizacji ogólnospławnej na deszczową wraz z częściowym remontem kanałów,
- spięcie zlewni poszczególnych kolektorów ściekowych we wspólny system kanalizacyjny pozwalający na odprowadzenie ścieków do oczyszczalni ścieków RadochaII w Sosnowcu,
- wyposażenie wylotów kanalizacji deszczowej w urządzenia służące oczyszczaniu wód opadowych,
- zaniechanie odprowadzania ścieków komunalnych z terenu Mysłowic bez oczyszczania do wód powierzchniowych – zapobiegając dalszej degradacji jakości wody w rzekach i potokach (głównie Bolinie i Przemszy),
- poprawienie monitoringu jakości wód powierzchniowych i odprowadzanych ścieków,
- odprowadzanie do wód powierzchniowych ścieków oczyszczonych, o jakości odpowiadającej standardom Unii Europejskiej.

5.4.1.4. Stosunki wodne i ochrona przed powodzią

Mysłowice jest miastem, w którym występuje zagrożenie powodzią, a przede wszystkim lokalnymi podtopieniami. Zagrożenie powodziowe może być spowodowane następującymi czynnikami:

- **płynącymi przez miasto ciekami wodnymi** - zagrożenie powodziowe występuje w pobliżu przepływających przez miasto cieków wodnych: rzek tj. Przemszy, Czarnej Przemszy i Brynicy oraz potoków tj. Ławeckiego, Brzęczkowickiego, Kosztowskiego i Boliny po intensywnych opadach deszczu. Przyczyną zahamowania odpływu wody są zatory tworzące się przy mostach i przepustach na rzekach. Zagrożone zalaniem, w tym przypadku są: pojedyncze gospodarstwa rolne, domy jednorodzinne i uprawy w dzielnicy Ławki, domy jednorodzinne, pojedyncze gospodarstwa rolne położone w dzielnicy Dzieńkowice, linia kolejowa i bloki w rejonie ul. Kołłątaja, a także Pracownicze Ogrody Działkowe „Wyzwolenia” w rejonie ul. Boliny,
- **istniejącymi zbiornikami wodnymi** - zagrożenie powodziowe może powstać w przypadku długotrwałych, intensywnych opadów i gwałtownego topienia pokrywy śnieżnej. Wpływ mają także zjawiska związane z eksploatacją terenów górniczych. Zachodzić może deformacja terenów przyległych do zbiorników wodnych tj. stawów, skupisk stawów i rozlewisk oraz podnoszenie się lustra wody w zbiornikach na skutek odkształceń jego dna.
- **degradacją terenów spowodowaną eksploatacją złóż węgla kamiennego** - eksploatacja pokładów węgla kamiennego pod powierzchnią miasta prowadzona jest przez 4 kopalnie: KWK Mysłowice - Wesoła, KWK Ziemowit, KWK Wiczorek i ZG Sobieski. Eksploatacja ta powoduje niekorzystne zmiany stosunków wodnych, które prowadzą do powstawania zalewisk, tworzenia się niecek bezodpływowych oraz deformacji koryt cieków wodnych i zbiorników wodnych, a także do uszkodzeń obiektów kubaturowych wodnych i infrastruktury technicznej,
- **awariami rurociągów magistralnych** - przez miasto w kierunku północ - południe przebiega trasa magistralnych rurociągów wodnych Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach, ujęcia: Maczki - Bór i Goczałkowice o średnicach 1 000 mm i 1 600 mm. Awaria rurociągów lub ich odgałęzień może spowodować powstanie zalewisk, które mogą zagrażać zatopieniem odcinków drogi krajowej nr 79, węzła Brzęczkowickiego (autostrada A4, droga krajowa S-1), niektórych odcinków dróg lokalnych oraz budynków w dzielnicach: Ławki, Krasowy i Kosztowy.

Na obszarze miasta największe zagrożenie powodziowe (lokalne podtopienia) występuje w dzielnicy Mysłowice Centrum - obszar w obrębie ul. Kaczej i Kołłątaja i obszar torów kolejowych w obrębie wiaduktu kolejowego i Hotelu „Gościniec”, a także w dzielnicy Mysłowice Dzieńkowice - obszar boiska na promenadzie i obszar przy ul. Długiej w Dzieńkowicach. Występuje także możliwość podtopienia na prawym brzegu Potoku Kosztowskiego, w rejonie ul. Długiej, w przypadku wezbrania spowodowanego zamrożeniem rowu lub przepustów kanalizacyjnych.

Istnieje także zagrożenie zalewowe w dolinie rzeki Brynicy na skutek awarii zbiornika Kozłowa Góra. Obszar zagrożony skutkiem zniszczenia zapory zbiornika Kozłowa Góra wynosi 138 ha. Obejmuje on swym zasięgiem kompleks sportowo - rekreacyjny w parku „Promenada” i urządzenia zaopatrzenia w wodę na wysokości Osiedla w Brzęczkowicach - pompownia. Pozostałe tereny, którym grożą podtopienia to kompleks sportowy na Promenadzie, fragment na zakolu Boliny oraz odcinek kolejki piaskowej w Śródmieściu.

W celu wyeliminowania ewentualnych podtopień spowodowanych ujemnymi wpływami eksploatacji górniczej, Zakład Górniczy Sobieski prowadzi prace zabezpieczające brzeg rzeki Przemszy (budowa wałów).

Na terenie miasta Mysłowice działa Miejski Zespół Reagowania Kryzysowego. Na wypadek wystąpienia powodzi opracowany został *Plan Reagowania Kryzysowego, aneks funkcyjny, Plan Operacyjny ochrony przed powodzią dla miasta Mysłowice*. Do zadań Zespołu należy: monitorowanie zagrożeń i występujących klęsk żywiołowych, realizowanie procedur i programów reagowania w czasie stanu zagrożenia lub klęski żywiołowej, opracowanie i aktualizowanie planów reagowania kryzysowego, przygotowanie warunków umożliwiających koordynację pomocy humanitarnej, realizowanie polityki informacyjnej związanej z przygotowaniem i stanem klęski żywiołowej, a także uczestniczenie w ćwiczeniach zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta.

5.4.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań

Cele długookresowe do 2014 r.:

dla wód powierzchniowych, podziemnych i gospodarki wodno - ściekowej:

Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń doprowadzanych do wód powierzchniowych i do gruntu poprzez uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej

dla stosunków wodnych i ochrony przed powodzią:

Efektywna ochrona przeciwpowodziowa

Kierunki działań na lata 2007 - 2014:

- **Realizacja zadań wynikających z koncepcji dotyczącej gospodarki wodno - ściekowej ze szczególnym uwzględnieniem oczyszczania ścieków ze Śródmieścia.**
- **Współpraca samorządu z właścicielami cieków wodnych.**
- **Połączenie budowy kanalizacji wraz z przebudową dróg.**
- **Likwidacja nieszczelnych, przydomowych zbiorników bezodpływowych.**
- **Zmniejszenie ilości ścieków komunalnych wprowadzanych do wód bez oczyszczenia.**
- **Realizacja zadań wynikających z planu operacyjnego ochrony przed powodzią.**
- **Profilaktyczny monitoring przeciwpowodziowy.**

Cel krótkookresowy:

Realizacja inwestycji wynikających z koncepcji gospodarki wodno - ściekowej

Kierunki działań na lata 2007 - 2009:

- **Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w północnej części miasta.**
- **Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w południowej części miasta.**
- **Budowa kanalizacji i przebudowa dróg.**

5.5. Gospodarka odpadami

Zagadnienie gospodarka odpadami zostało omówione w ramach opracowania pn. „Plan Gospodarki Odpadami dla miasta Mysłowice - aktualizacja na lata 2007 - 2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012 - 2018”, stanowiącego część II niniejszego „Planu Gospodarki Odpadami i Programu Ochrony Środowiska dla miasta Mysłowice - aktualizacja”.

5.5.1. Stan aktualny

5.5.1.1. Odpady komunalne

Źródłami powstawania odpadów komunalnych są przede wszystkim:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury (handel, usługi, szkolnictwo)

W Mysłowicach w 2006 r. ogółem zebrano około 28050 Mg odpadów, w tym:

- odpady zmieszane (niesegregowane)	- 26024 Mg
oraz zbierane selektywnie:	
- odpady budowlane	- 1770 Mg
- odpady wielkogabarytowe	- 10 Mg
- odpady biodegradowalne	- 80,7 Mg
- odpady opakowaniowe	- 165,34Mg
- odpady niebezpieczne	- 0,142 Mg

Ilość zebranych odpadów w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosła w 2006 r. 0,373 Mg. Zorganizowaną zbiórką odpadów zmieszanych objęte jest 100% mieszkańców miasta Mysłowice. System selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych działa od 2006 r. Realizowany jest przez Zakład Oczyszczania Miasta Sp. z o. o. w Mysłowicach. Polega on na objazdowej zbiórce odpadów z terenu całego miasta. Pojazd obsługujący system wyposażony jest w specjalne pojemniki na poszczególne rodzaje odpadów.

Na terenie miasta Mysłowice nie funkcjonuje składowisko odpadów komunalnych. Odpady zmieszane zebrane z terenu Mysłowic wywożone są na składowiska zlokalizowane w sąsiednich gminach. Nadal obserwuje się powstawanie tzw. „dzikich wysypiskach”. W 2006 r. Zakład Oczyszczania Miasta Sp. z o. o. zlikwidował 37 takich miejsc, na których znajdowało się 719,66 Mg odpadów. Nielegalne wysypiska odpadów są corocznie usuwane przez służby komunalne, jednakże odpady pojawiają się stale najczęściej w tych samych miejscach.

5.5.1.2. Odpady inne niż niebezpieczne z sektora gospodarczego

W 2006 roku w Mysłowicach wytworzono ogółem około 648,3 tys. Mg odpadów przemysłowych. W ogólnej masie wytwarzanych odpadów dominują odpady z przemysłu wydobywczego – 563,8 tys. Mg, co stanowi 86,7 % ogółu odpadów wytworzonych w sektorze gospodarczym w Mysłowicach.

Poniżej scharakteryzowano odpady inne niż niebezpieczne w poszczególnych grupach wytwarzanych w Mysłowicach w największych ilościach.

Odpady z górnictwa węgla kamiennego

Odpady z górnictwa węgla kamiennego wytwarzane są przez Katowicki Holding Węglowy S. A. KWK „Mysłowice-Wesoła”. W 2006 roku kopalnia ta wytworzyła 555,6 tyś. Mg odpadów, które wg informacji pochodzącej z KWK „Mysłowice-Wesoła” zostały poddane w 100 % odzyskowi: w tym: 53,5 tyś. Mg w instalacji na dole w KWK „Mysłowice-Wesoła”, 34,7 tyś. Mg przekazane zostało firmie „Haldex”, natomiast odpady pogórniczne z dawnej kopalni „Wesoła” tj. 467,4 tyś. Mg przekazano do odzysku firmie „Maczki-Bór” w Sosnowcu.

Odpady przemysłu rolno - spożywczego

Na terenie miasta Mysłowice odpady z przemysłu rolno-spożywczego powstają głównie w zakładach przetwórstwa mięsnego oraz w hipermarketach (przeterminowana żywność).

Są to następujące przedsiębiorstwa:

- Zakłady Mięsne „Mysław” Sp. z o. o,
- AJPI Sp. z o. o.,
- Hipermarkety: Real, Tesco, Kaufland, Plus, Biedronka.

Podmioty te wytworzyły ogółem 625,3 Mg odpadów. Odpady przemysłu rolno-spożywczego, ze względu na swój skład i właściwości, są głównie stosowane jako pasze, nawóz organiczny lub czynnik strukturotwórczy w produkcji kompostu.

Odpady z przemysłu energetycznego

Odpady z przemysłu energetycznego powstają głównie w procesie spalania surowców energetycznych (węgiel kamienny i brunatny) oraz w wyniku stosowania metod oczyszczania gazów odlotowych. Ogółem w 2006 roku wytworzono 14,12 tys. Mg odpadów, a głównym wytwórcą na terenie miasta Mysłowice są Zakłady Energetyki Ciepłej S. A. w Katowicach, Wydział 3 „Mysłowice”.

Wykorzystywanie odpadów energetycznych polega na ich użyciu w celach przemysłowych, w takich kierunkach, jak: produkcja cementu, materiałów budowlanych, wyrobów ceramicznych, kruszyw lekkich, do budowy dróg. W górnictwie stosuje się je jako komponent podsadzki hydraulicznej do podsadzania wyrobisk poeksploatacyjnych i chodnikowych, likwidacji zagrożeń górniczych (gaszenie pożarów, profilaktyka przeciwpożarowa, polepszenie wentylacji) oraz doszczelnienia starych zrobów zawałowych, a w celach nieprzemysłowych – do makroniwelacji i rekultywacji terenów.

Odpady remontowo - budowlane

Na terenie miasta Mysłowice wytworzono ogółem 8137 Mg odpadów remontowo – budowlanych, z czego 6367 Mg w sektorze przemysłowym oraz 1770 Mg w sektorze komunalnym (gruz budowlany).

Głównymi wytwórcami odpadów z grupy 17 są:

- KWK „Mysłowice-Wesoła”,
- Firma ANDIMEX Andrzej Koziołek,
- Zakłady Energetyki Ciepłej S. A,
- Polsko - Węgierska Górnicza Spółka Akcyjna HALDEX w Katowicach,
- Przedsiębiorstwo Inwestycyjno-Budowlane "SIGMA" Sp. J. Tadeusz Buczek, Florian Tissler,
- Telekomunikacja Polska S. A.

Odpady żelaza i stali przekazywane są do odzysku do hut, natomiast gruz budowlany trafia na składowiska odpadów i jest wykorzystywany jako materiał inertyny.

Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych

Ogółem na terenie Mysłowic wytworzono 50 542 Mg odpadów z grupy 19, w tym 28 000 Mg stanowią szlamy z oczyszczania wód podziemnych (kod odpadu 191306), których wytwórcą jest KWK „Mysłowice - Wesoła”. Odpady te nie były wydobywane na powierzchnię – zostały zagospodarowane do wypełniania pustek po wyrobiskach.

5.5.1.3. Odpady niebezpieczne z sektora gospodarczego

Odpady niebezpieczne, ze względu na swój skład chemiczny i właściwości stwarzają zagrożenie dla zdrowia ludzi i mają negatywny wpływ na jakość środowiska przyrodniczego.

Według informacji otrzymanych z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach prowadzącego w ramach monitoringu gospodarki odpadami niebezpiecznymi Bazę Danych o Odpadach Niebezpiecznych (SIGOP), w Mysłowicach wytworzono w 2005 roku ogółem 57,598 Mg odpadów niebezpiecznych. Około. 73% odpadów niebezpiecznych poddanych zostało odzyskowi, a 23% unieszkodliwieniu poza składowaniem. Największy ilościowo rodzaj wytworzonych odpadów niebezpiecznych stanowiły zużyte akumulatory (kod odpadu 160601) – 28,36 Mg. Drugą co do wielkości grupę stanowiły 13 - *odpadowe oleje* - 9,05 Mg

Biorąc pod uwagę dane zawarte w wojewódzkiej bazie danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami, która jest bardziej szczegółowa oraz dane z ankietyzacji firm, w 2006 roku wytworzono ogółem 530,335 Mg odpadów niebezpiecznych.

Monitorowanie prawidłowego zagospodarowania odpadów niebezpiecznych należy do zadań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Jednakże WIOŚ w Katowicach w swojej bazie danych posiada informacje pochodzące z ankietyzacji dużych zakładów przemysłowych. Z kolei w Wojewódzkiej bazie danych o gospodarowaniu odpadami brak informacji o sposobach postępowania z wytwarzanymi na terenie miasta odpadami niebezpiecznymi. Z ankietyzacji firm przeprowadzonej w ramach aktualizacji PGO wynika że większość odpadów niebezpiecznych została poddana odzyskowi lub unieszkodliwieniu poza składowaniem przez specjalistyczne firmy. Niewielkie ilości są czasowo magazynowane w przystosowanych do tego celu miejscach.

5.5.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań

Odpady z sektora komunalnego

Cele krótkookresowe na lata 2008 - 2011:

- Wsparcie działań w zakresie zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi.
- Wsparcie działań w zakresie rozbudowy systemu selektywnej zbiórki odpadów.
- Doskonalenie systemu selektywnego zbierania w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu dla osiągnięcia odpowiednich limitów odzysku.
- Wsparcie działań w zakresie ograniczenia kierowania na składowiska odpadów komunalnych niesegregowanych i nieprzetworzonych.
- Osiągnięcie minimalnych wskaźników selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
- Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska.
- Wsparcie działań na rzecz eliminacji praktyk nielegalnego składowania odpadów.

Cele długookresowe na lata 2012 - 2018:

- Kontynuacja działań na rzecz zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców.
- Doskonalenie systemu selektywnego zbierania w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu.

- Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska.
- Wspieranie działań do składowania tylko odpadów przetworzonych (balastowych).
- Wspieranie działań w zakresie zmniejszania masy składowanych odpadów komunalnych do max. 85 % wytworzonych odpadów do końca 2014 r.

Kierunki działań na lata 2008 - 2011:

- Realizacja projektowanego w PGO systemu gospodarki odpadami komunalnymi.
- Kontrolowania przez gminy stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, co skutkować powinno objęciem stosownymi umowami lub decyzjami 100 % mieszkańców.
- Kontrolowania przez gminy sposobów i zakresu wypełniania przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości - ustaleń zawartych w ww. zezwoleniach dotyczących metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
- Edukacja ekologiczna mieszkańców.
- Bieżąca likwidacja dzikich wysypisk.

Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych

Cele krótkookresowe na lata 2008 - 2011:

- Rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
- Edukacja ekologiczna mieszkańców gminy w zakresie zagrożeń, jakie stwarza niekontrolowane przedostawanie się odpadów niebezpiecznych do środowiska.
- Osiągnięcie minimalnych wskaźników selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych: 32,5 % w 2008 r., 50 % w 2010 r.

Cele długookresowe na lata 2012 - 2018:

- Dalszy rozwój selektywnego systemu zbierania odpadów niebezpiecznych ze strumienia komunalnych.
- Kontynuacja edukacji ekologicznej.
- Osiągnięcie minimalnych wskaźników selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych: 80 % w 2014 r., 87 % w 2018 r.

Odpady inne niż niebezpieczne z sektora gospodarczego

Cele krótkookresowe na lata 2008 - 2011:

- Zwiększenie ilości odpadów poddawanych procesom odzysku.
- Ograniczenie ilości odpadów deponowanych na składowiskach.

Cele długookresowe na lata 2012 - 2018:

- Dalsze zwiększanie ilości odpadów poddawanych procesom odzysku.
- Dalsze ograniczanie ilości odpadów deponowanych na składowiskach.

Odpady niebezpieczne z sektora gospodarczego

Odpady medyczne i weterynaryjne

Cele krótko- i długookresowe na lata 2008 – 2018:

- Współdziałanie w podniesieniu efektywności selektywnego zbierania odpadów u źródła powstawania i preferowanie procesów termicznego unieszkodliwiania tych odpadów

Oleje odpadowe

Cele krótko- i długookresowe na lata 2008 – 2018:

- Współpraca z organizacjami odzysku w zintensyfikowaniu zbiórki olejów odpadowych i uzyskaniu zakładanych poziomów odzysku i recyklingu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. nr 109, poz. 752).
- Preferowanie właściwego postępowania z olejami odpadowymi: w pierwszej kolejności odzysk poprzez regenerację, a jeśli jest to niemożliwe ze względu na stopień zanieczyszczenia to poddanie olejów odpadowych innym procesom odzysku.

Baterie i akumulatory

Cele krótko- i długookresowe na lata 2008 – 2018:

- Współpraca z organizacjami odzysku w osiągnięciu poziomów odzysku i recyklingu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska z. 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. nr 109, poz. 752)

Pojazdy wycofane z eksploatacji

Cele krótko i długookresowe na lata 2008 - 2018:

- Kontrolowanie firm odzysku i recyklingu wyeksploatowanych pojazdów w zakresie spełnienia wymogów Ustawy z dnia 20 stycznia 2005 roku o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. nr 25 poz. 202 z późn. zm.)

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Cele krótkookresowe na lata 2008 – 2011:

- Osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/mieszkańca/rok w terminie do 31 grudnia 2008 r.
- Osiągnięcie przez wprowadzających sprzęt w 2008 r. poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. nr 180, poz. 1495).

Cele długookresowe na lata 2012 – 2018:

- Doskonalenie systemu gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym.

- **Rozwój i wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i recyklingu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.**

Odpady zawierające azbest

Zgodnie z założeniami przedstawionymi w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” za główny cel przyjęto:

- **Usunięcie i unieszkodliwienie do 2032 r. wszystkich wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Mysłowice.**

Kierunki działań dla wytwórców odpadów z sektora gospodarczego:

- **Prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z wymogami obowiązujących aktów prawnych,**
- **Uzyskanie niezbędnych pozwoleń w zakresie gospodarki odpadami,**
- **Prowadzenie ewidencji wytwarzanych odpadów i sposobów gospodarki tymi odpadami,**
- **Dążenie do stosowania niskoodpadowych technologii produkcji, czystszych w odniesieniu do środowiska oraz zapewniających produkcyjne wykorzystanie wszystkich składników przerabianych surowców,**
- **Prowadzenie działań w kierunku zwiększenia stopnia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów (poza składowaniem),**
- **Uczestniczenie wytwórców odpadów z sektora gospodarczego w programach zarządzania środowiskowego (normy ISO serii 14 000).**

Kierunki działań dla administracji samorządowej:

- **Monitoring lokalnych wytwórców odpadów i podmiotów posiadających instalacje do unieszkodliwiania odpadów w celu stwierdzenia, czy działalność ta nie narusza przepisów ochrony środowiska i jest zgodna z normami i zaleceniami.**
- **Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych dla małych i średnich podmiotów gospodarczych, mające na celu zwiększenie stopnia odzysku wytwarzanych przez nich odpadów.**

5.6. Tereny przemysłowe

5.6.1. Stan aktualny

Poważnym zagrożeniem dla powierzchni terenu Mysłowic są wpływy wynikające z działalności górniczej tj.: osiadania, deformacje nieciągłe i wstrząsy. Rejestracja tych zagrożeń odbywa się w bazie danych „Geo – zagrożenia” - <http://www.geozagrozenia.agh.edu.pl/>. Jest to rejestracja i inwentaryzacja naturalnych zagrożeń geologicznych z terenu całego kraju (ze szczególnym uwzględnieniem osuwisk oraz innych zjawisk geodynamicznych).

Osiadaniu powierzchni terenu towarzyszy powiększanie się powierzchni istniejących i tworzenie się nowych zbiorników wodnych, zwanych zalewiskami. Zasięg wpływów eksploatacji sięga daleko na zewnątrz w stosunku do granic pól eksploatacji. W omawianej bazie danych na mapach topograficznych w skali 1:10 000 przedstawiono obniżenia powierzchni terenu dla miasta Mysłowice (izolinie osiadań powierzchni co 1 m) wynikające

z historycznej jak i aktualnej (do 2004 r.) działalności zakładu górniczego oraz kontury zalewisk.

Deformacjami nieciągłymi określa się wyraźnie zauważalne zniekształcenia przypowierzchniowej warstwy górotworu w postaci szczelin, stopni, lejów, zapadlisk. Wykaz deformacji nieciągłych powierzchni terenu obejmuje 21 rejonów na terenie miasta Mysłowice.

Wstrząsy, występujące w rejonach eksploatacji górniczej są zjawiskiem dość częstym. W bazie danych Geo-zagrożenia dla KWK „Mysłowice - Wesola” zestawiono przykładowe dane dotyczące zjawisk sejsmicznych zaistniałych w okresie ostatnich 19 lat (do końca 2003 roku), na mapach topograficznych powierzchni zaznaczono współrzędne lokalizacji ognisk wstrząsów.

Zgodnie z POŚ art. 30 ust. 2 pkt. 2 Starosta (Prezydent Miasta) prowadzi rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

5.6.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań

Cel krótko- i długookresowy do 2014 r.:

Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych

Kierunki działań, które należy wykonać w latach 2007 – 2014:

- Prowadzenie rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.
- Prowadzenie bieżącej rekultywacji i zagospodarowania gruntów zdegradowanych.

5.7. Ochrona gleb

5.7.1. Stan aktualny

Strukturę użytkowania gleb terenu miasta Mysłowice według GUS w latach 2002, 2005 i 2006 przedstawiono w tab. 8.

Tabela 8. Struktura użytkowania gleb w Mysłowicach w latach 2002, 2005 i 2006

Rodzaj użytkowania gleb	2002 r.		2005 r.		2006 r.	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
Użytki rolne w tym:	2335	35,33	2282	34,53	2215	33,69
Grunty orne	1533	23,20	1504	22,76	1422	21,63
Sady,	84	1,27	78	1,18	62	0,94
Łąki,	456	6,90	445	6,73	433	6,59
Pastwiska	262	3,96	255	3,86	242	3,68
Lasy i grunty leśne	1852	28,02	1863	28,19	1908	29,02
Pozostałe grunty i nieużytki	2422	36,65	2464	37,28	2452	37,29
Ogólna powierzchnia miasta	6609	100,00	6609	100,00	6575	100,00

źródło: Dane GUS, UM Mysłowice

Grunty rolne w roku 2005 stanowiły 34,53 % ogólnej powierzchni miasta. W porównaniu do roku 2002 powierzchnia gruntów rolnych zmniejszyła się o 53 ha. Grunty leśne i lasy zajmują 28,19 % ogólnej powierzchni miasta i w porównaniu do 2002 roku ich powierzchnia uległa niewielkiemu zwiększeniu (11 ha). Nieużytki i pozostałe grunty to aż

37,28 % ogólnej powierzchni miasta. Powierzchnia nieużytków i gruntów pozostałych zwiększyła się od roku 2002 o 42 ha.

Gleby na terenie miasta Mysłówice charakteryzują się przeciętnymi walorami bonitacyjnymi, a znaczna część gleb słabo nadaje się do rolniczego wykorzystania. Ponadto użytki rolne na terenie miasta podlegają silnej antropopresji, która prowadzi do znaczących przekształceń cech fizyko - chemicznych profili glebowych. Badania zanieczyszczeń gleb na terenie miasta Mysłówice wykonano w 2001 roku na terenie 11 ogródków działkowych. Wyniki badań wskazują na przekroczenia zawartości metali (Pb, Zn, Cd) w większości kompleksów (w 8 ogródkach działkowych) oraz przekroczenia wartości dopuszczalnych wielopierścieniowych węglowodorów alifatycznych w 10 ogródkach działkowych.

Zgodnie z POŚ art.30 ust.2 pkt 2 Starosta (Prezydent Miasta) prowadzi dostępną bazę danych w zakresie wyników okresowych badań jakości gleby i ziemi. Z przeprowadzonego rozpoznania wynika, że były prowadzone okresowe badania w 2005 r. zanieczyszczenia metalami ciężkimi gleb (Cd, Pb, Zn) na obszarze Mysłowic. Badania przeprowadzono w 42 punktach. W 6 punktach gleba posiada podwyższoną zawartość metali (I stopień wg. IUNG), w 18 punktach gleba posiada słabe zanieczyszczenie metalami (II stopień), w 10 punktach stwierdzono średnie zanieczyszczenie metalami (III stopień) a w 8 punktach silne zanieczyszczenia metalami (IV stopień).

5.7.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań

Cel krótko- i długookresowy do 2014 r.:

Ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko glebowe

Kierunki działań, które należy wykonać w latach 2007 – 2010:

- Okresowe badania gleb.

5.8. Ochrona zasobów kopalin

5.8.1. Stan aktualny

W strefie przypowierzchniowej miasta występują utwory z okresu górnego karbonu, triasu, trzeciorzędu i czwartorzędu.

Mysłówice położone są na obszarze, który jest zbudowany z łupków i piaskowców karbońskich (rys. 6), należących do warstw orzeskich, a tylko południowo - wschodnia część obszaru (w okolicach Brzezinki i południowej części Brzęczkowic) zbudowana jest z odpornych piaskowców, zlepieńców, łupków zawierających pakiety ilowców z pokładami węgla należących do warstw łaziskich. Miąższość warstw orzeskich sięga około 500 m, a warstw łaziskich około 300 m. Skały starsze, piaskowce, mułowce i zlepieńce, reprezentujące namur, występują bezpośrednio pod pokrywą osadów czwartorzędowych jedynie w rejonie położonym na północ od ulic: Katowickiej – Obrzeźnej Północnej – Nowososnowieckiej. Wychodnie warstw orzeskich są szeroko rozprzestrzenione od Centrum i Janowa Miejskiego po rejon Wesolej i Larysza. Budują również wyniesienie w rejonie Brzęczkowic. Osady karbońskie odcięte są od południa uskokiem krasowym, biegnącym w kierunku równoleżnikowym wzdłuż linii Wesola – Dzieńkowice, gdzie utwory karbońskie zapadają 200 m w głąb powierzchni. W okolicy dzielnic Krasowy i Dzieńkowice skały

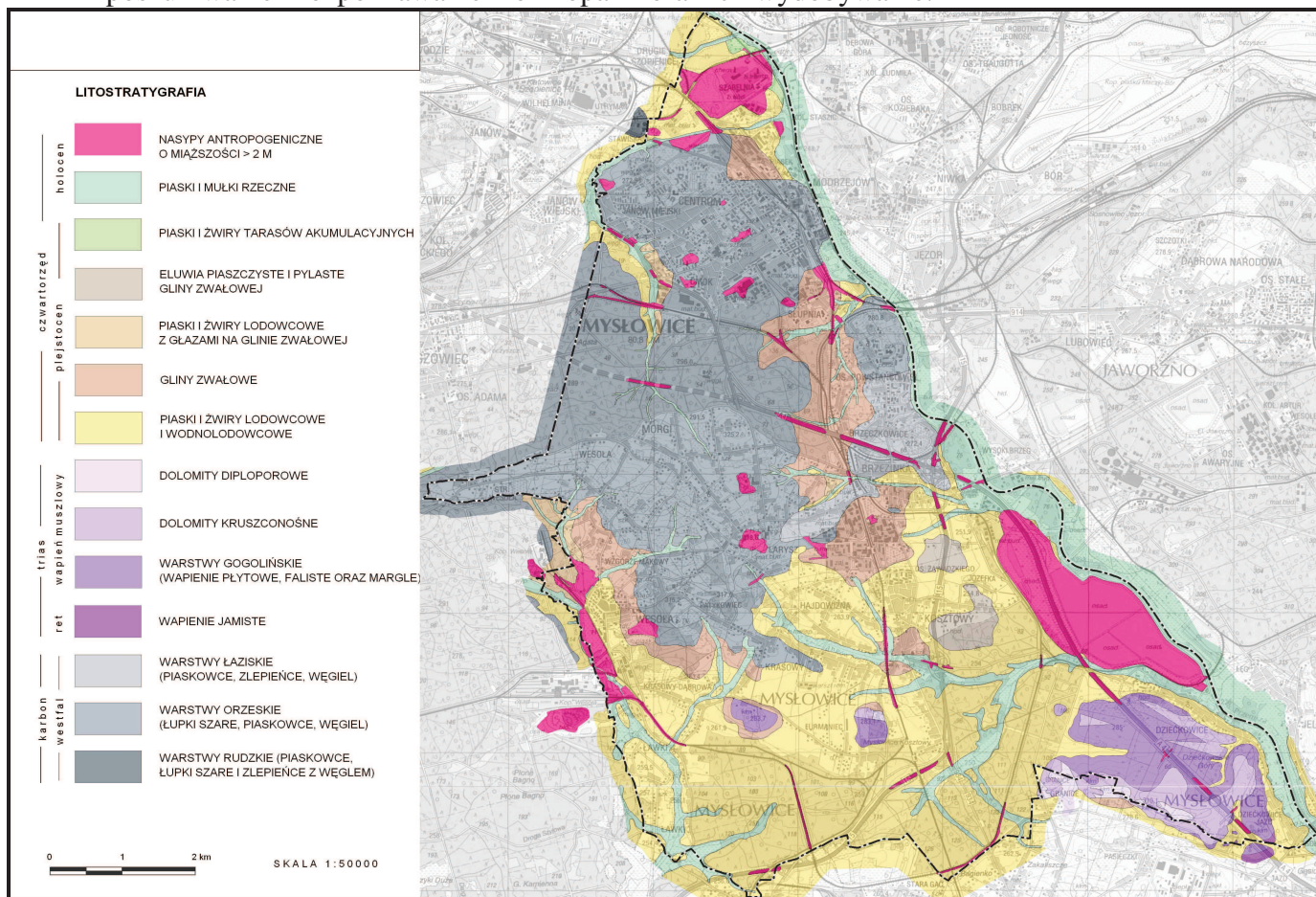
karbońskie kontaktują się z wapieniami i dolomitami triasowymi (wapień muszlowy). Dna obniżeń wyścielone są osadami trzeciorzędowymi pod okrywą skał czwartorzędowymi.

Na terenie Mysławic występują udokumentowane złoża węgla kamiennego, dolomitów i wapieni oraz surowców ilastych (eksploatacja zakończona). Złoża węgla kamiennego zajmują 2/3 obszaru - łącznie ponad 4300 ha.

Podstawowymi aktami prawnymi obowiązującymi aktualnie w Polsce w zakresie ochrony zasobów kopalin są:

- Prawo geologiczne i górnictwo, ustawa z dnia 7 lutego 1994 r. (Dz. U. z dnia 7 listopada 2005 r. nr 228 poz. 1947 – tekst ujednolicony),
- Prawo ochrony środowiska, ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z dnia 4 lipca 2006 r. nr 129 poz. 902 – tekst ujednolicony).

Najważniejszym w ochronie zasobów kopalin jest wymóg uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia po przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, a także system koncesji udzielanych na podstawie ustawy Prawo geologiczne i górnictwo na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin oraz ich wydobywanie.

Rysunek 6. Budowa geologiczna Mysławic

W granicach miasta Mysławice położone są następujące udokumentowane złoża węgla kamiennego:

- „Dzieńkowice” – podlega eksploatacji,
- „Mysławice - Wesoła” – podlega eksploatacji,
- „Staszic” – podlega eksploatacji, obecnie poza terenem miasta,

- „Wieczorek” – podlega eksploatacji,
- „Ziemowit” – podlega eksploatacji,
- „Brzezinka” – złoża rezerwowe.

W granicach administracyjnych miasta znajdują się również złoża kopalin pospolitych (dolomitów i wapieni triasowych) tj.:

- „Imielin – Północ” – podlega eksploatacji,
- „Imielin – Rek” – eksploatowane.

Obecnie na terenie Mysłowic złoża węgla kamiennego eksploatowane są przez: ZG Sobieski, KWK Mysłowice - Wesoła, KWK Wieczorek i KWK Ziemowit.

KWK Mysłowice - Wesoła: Ruch - „Mysłowice” eksploatuje złoża „Mysłowice” w obszarze górniczym „Mysłowice”, na podstawie koncesji nr 137/94 udzielonej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dnia 26.08.1994 r. i zmienianej decyzją Gk/wk/PK/1443/98 oraz decyzją Ministra Środowiska DGe/RR/487-4130/2005. Koncesja ma ważność do 31.08.2020 r. Ruch - „Wesoła” eksploatuje złoża „Wesoła” w obszarze górniczym „Wesoła II” na podstawie koncesji nr 134/93 udzielonej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dnia 26.08.1994 r. i zmienionej decyzją BKK/PK/1088/95. Koncesja ma ważność do 13.08.2020 r.

ZG Sobieski eksploatuje złoża „Dzieńkowice” w obszarze górniczym „Dzieńkowice”, na podstawie koncesji nr 1/2004 udzielonej przez Ministra Środowiska 12 stycznia 2004 r. Koncesja ta ma ważność do 31 grudnia 2022 r.

KWK „Wieczorek” eksploatuje złoża „Wieczorek” w obszarze górniczym „Janów” na podstawie koncesji nr 131/94 udzielonej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dnia 22 sierpnia 1994 r. i zmienionej decyzją GK/wk/PK/1438/98. Koncesja ma ważność do 31 sierpnia 2020 r.

KWK „Ziemowit” eksploatuje złoża „Ziemowit” w obszarze górniczym „Lędziny I” na podstawie koncesji nr 163/94 udzielonej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w dniu 26 sierpnia 1994 r. i zmienionej decyzją BKK/PK/1901/96. Koncesja ma ważność do 31 sierpnia 2020 r.

Górnictwo węgla kamiennego na terenie miasta Mysłowice jak i na całym Śląsku jest głównym źródłem przekształceń terenu i przypowierzchniowej warstwy skorupy ziemskiej.

Złoża kamienia drogowego i budowlanego eksploatują:

P.W. „Dolnak” S. A. w Nakle Śląskim w obszarze górniczym „Imielin – Północ I”, na podstawie koncesji nr 32/96 udzielonej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dnia 30 sierpnia 1996 r. Koncesja ma ważność do 02 października 2020 r.

Kopalnie Odkrywkowe Surowców Drogowych SIEWIERZ w Siewierzu w obszarze górniczym „Imielin - Rek”, na podstawie koncesji nr 62/94 udzielonej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dnia 12 maja 1994 r., zmienionej decyzją BKK/MZ/1100 z dnia 21 czerwca 1996 r.. Ważność tej koncesji upływa z dniem 31 grudnia 2015 r.

Charakterystykę złóż kopalin przedstawiono w tab. 9 (węgiel kamienny) oraz w tab. 10 dla pozostałych złóż. [tyś. Mg].

Tabela 9. Charakterystyka złóż kopalni - węgiel kamienny

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby geologiczne bilansowe			Zasoby przemysłowe	Wydobycie
		Razem	A+B+C1	C2		
Mysłowice	Eksplloatowane	36 830	36 286	544	31 547	1 617
Wesoła	Eksplloatowane	857 176	720 529	136 647	259 058	4 083
Staszic	Eksplloatowane	683 348	575 901	107 447	329 240	3 837
Wieczorek	Eksplloatowane	130 896	124 418	6478	41 654	1 360
Ziemowit	Eksplloatowane	960 641	567 260	393 381	291 233	4 256
Dzieńkowice	Eksplloatowane	32 469	15 142	17 327	4 863	-
Brzezinka	Rezerwowe	556 101	492 908	63 193	-	-

Źródło: Bilans Zasobów Kopalni i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2005 r., PIG Warszawa, 2006

Tabela 10. Charakterystyka pozostałych złóż kopalni

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby		Wydobycie
		Bilansowe geologiczne	Przemysłowe	
Imielin-Północ	Eksplloatowane	2 191	1 451	205
Imielin-Rek	Eksplloatowane	11 727	11 327	207

Źródło: Bilans Zasobów Kopalni i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2005 r.

Energia ze źródeł odnawialnych

W ostatnich latach wprowadzono instrumenty wspierające rozwój źródeł odnawialnych, w tym m.in.: subwencje do kosztów inwestycyjnych, dopłaty do upraw energetycznych: wierzby i róży.

Obecnie na terenie Mysłowic podstawowym źródłem energii jest spalanie węgla. Tylko Kotłownia Wesoła wykorzystuje jako paliwo metan z odmetanowania kopalni. Udział tego paliwa w produkcji ciepła wynosi 12 %.

Potencjalne źródła energii odnawialnej na terenie Mysłowic to:

- energia geotermalna (ze względu na głębokość – 3000 m wykorzystanie jest kosztowne),
- energia słoneczna (średnia roczna ilość energii promieniowania słonecznego wynosi 1000 kWh/m²),
- biomasa (potencjał energetyczny stanowiąc mogą np. odpady z rutynowej pielęgnacji zieleni miejskiej oraz z Nadleśnictw).

5.8.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań

Cel długookresowy do 2014 r.:

Ochrona zasobów złóż poprzez ich racjonalne wykorzystanie

Cel krótkookresowy:

Promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Kierunki działań na lata 2007 - 2014:

- Wspieranie działań w poszukiwaniu i stosowaniu substytutów surowców nieodnawialnych.
- Promowanie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii.

5.9. Ochrona przyrody, krajobrazu oraz lasów

5.9.1. Stan aktualny

5.9.1.1. Ochrona przyrody i krajobrazu

Na terenie miasta Mysłówice nie występują obszary sieci Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu ani zespoły przyrodniczo - krajobrazowe i użytki ekologiczne. Występuje natomiast 10 pomników przyrody.

Do najciekawszych, pod względem przyrodniczo - krajobrazowym terenów rolniczych należy kompleks pól, łąk i pastwisk położonych na garbie Dzieckowice. Wybitne cechy przyrodnicze i krajobrazowe posiadają podmokłe fragmenty łąk Rzutna. Występująca na obszarze miasta fauna determinowana jest przez uwarunkowania siedliskowe, silnie zaburzone przez działalność człowieka. Generalnie tworzą ją gatunki, które zaadoptowały się do życia w bliskim sąsiedztwie człowieka. Część z nich, jak kos *Turdus merla*, synogarlica *Streptopelia decaocto*, pustułka *Falco tinunculus*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, jerzyk *Apus apus*, jaskółki - oknówka *Delichon urbica* i dymówka *Hirundo rustica* oraz bocian biały *Ciconia ciconia* wykorzystują budynki, urządzenia techniczne i zieleń miejską jako miejsca żerowania i gniazdowania.

Pomniki przyrody chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

Na terenie miasta Mysłówice do form przyrody na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92 z 2004 r. poz. 880) zaliczono 10 drzew jako pomniki przyrody. Pomniki te zestawiono w tab. 11 poniżej.

Tabela 11. Pomniki przyrody na terenie Mysłówic

Lp.	Pomniki przyrody	Lokalizacja pomników
1.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Centrum, Promenada, ul. Powstańców
2.	Buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	Centrum, Promenada, ul. Powstańców
3.	Dąb czerwony <i>Quercus rubra</i>	Centrum, Park Zamkowy
4.	Klon pospolity <i>Acer platanoides</i>	Centrum, Park Zamkowy
5.	Klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>	Centrum, Park Zamkowy
6.	Klon pospolity <i>Acer platanoides</i>	Centrum, Park Zamkowy
7.	Buk pospolity <i>Fagus Sylvatica</i>	Brzęczkowice, Trójkąt Trzech Cesarzy
8.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Dzieckowice, wzgórze Grabina, ul. Bema
9.	Buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	Dzieckowice, wzgórze Grabina, ul. Bema 19
10.	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Dzieckowice, wzgórze Grabina, ul. Bema

źródło: na podstawie danych Wydz. Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Mysłówice

Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną

Na terenie Mysłówic istnieją obszary o ponadprzeciętnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, proponowanych do objęcia ochroną prawną, które scharakteryzowano poniżej na podstawie opracowania ekofizjograficznego.

Proponowane obszary chronionego krajobrazu

Pagóry Imielińskie - o powierzchni 558,7 ha, to pasmo wzgórz ograniczone od północy i południa uskokami o przebiegu równoleżnikowym. Uskoki te krzyżują się z uskokami o przebiegu północno - południowym, czego efektem jest pocięcie skał węglanowych budujących Pagóry na wiele wąskich klinów poprzesuwanym i nachylonym względem siebie. Najważniejszym uskokiem poprzecznym jest uskok Granice - Jazd dzielący obszar jednostki na część północno - wschodnią - wyniesioną, gdzie utwory triasowe wychodzą na powierzchnię i część południowo - zachodnią - zrzucaną. Powierzchnia wierzchowinowa obniża się w kierunku południowo - wschodnim, gdyż osady triasowe tworzą tam płytą nieckę, częściowo wypełnioną osadami plejstoceniowymi. Lekko falista wierzchowina o wysokości 280 - 300 m n.p.m. jest rozcięta w części zachodniej płytą i szeroką suchą doliną. Od wschodu i północnego - wschodu ograniczona jest stromą krawędzią prawego zbocza przełomowej doliny Przemszy. W górnej partii zbocza znajdują się trzy większe kamieniołomy i wiele mniejszych wyciętych w skałach węglanowych, a w dolnej części obserwuje się zarośnięte wyrobiska po eksploatacji piasków czwartorzędowych. W kierunku południowo-zachodnim warstwy triasowe stopniowo ukazują się na powierzchni, budując wzgórze między Pasiieczkami a Imielinem.

Kamieniołom wapienia w Dzieńkowicach - stanowi podłużne, głębokie wcięcie niemal równoległe do stromego stoku. Północno - zachodnia ściana odkrywki sięga wysokości 14 m, natomiast przeciwległa jest o połowę niższa. Część północno - zachodnia ścian jest dobrze zachowana natomiast ściana południowo - wschodnia jest zatarta piarżyskami pokrytymi roślinnością. Jest to miejsce bytowania licznej malakofauny. Występuje tu pełne odsłonięcie warstw gogolińskich górnych, wykształconych w postaci wapieni, wapieni marglistych i margli z przewarstwieniami przewodniego horyzontu zlepieńców śródformacyjnych. Niektóre warstwy zawierają liczne okazy skamieniałości środkowotriasowej fauny. W południowo - wschodniej części znajduje się podłużna, wąska dolinka. Obecnie zbocza są całkowicie zarośnięte, w części dolnej trawami i krzewami, a w części górnej lasem. Południowe obrzeże opisywanego obszaru stanowi wzgórze, przez które przebiega granica Mysłowic i Imielina.

Wzgórze nad Pasiieczkami - występuje w formie grzędy i sięga wysokości 310,1 m n.p.m. Stok północny jest integralną częścią wierzchowiny. Stok południowy jest stromy, a wysokość względna zbocza przekracza 20 m. W partii szczytowej znajdują się dwa niewielkie kamieniołomy o wysokości ścian do 7 m oraz szereg drobnych między którymi usypane są niewielkie hałdy. W kamieniołomach eksploatowane były dolomity kruszczone. Jako najlepszy punkt widokowy, z którego w kierunku północnym roztacza się panorama południowej części Wyżyny Śląskiej, a na północnym wschodzie – obszar Kotliny Mysłowickiej i progu Wyżyny Krakowsko - Częstochowskiej z malowniczymi ostańcowymi wzgórzami Dorotki i Góry Gołonoskiej. Patrząc w kierunku wschodnim podziwiać można cały Przełom Przemszy - należący do największych osobliwości przyrodniczych województwa śląskiego. Uzupełnieniem wysokich walorów przyrody nieożywionej na obszarze garbu Dzieńkowic są cenne elementy świata roślin i zwierząt. Wartościowe układy biocenotyczne stanowią również zespoły ciepłolubnych muraw, rozwijające się na osypiskach i hałdach rumoszu wapiennego oraz w suchych strefach brzegowych kamieniołomów. W zbiorowiskach tych stwierdzono występowanie objętego ochroną ścisłą dziewięcisiła bezłodygowego i 3 gatunków roślin częściowo chronionych tj. pierwiosnki lekarskiej, wilżyny cienistej i centurii pospolitej. Malowniczy charakter nadają murawom kwitnące na większych powierzchniach macierzanki piaskowe, szalwie okrągowe oraz głowienki wielkokwiatowe. Kamieniołomy są również miejscem lęgowym jaszczurki zwinki

i licznych populacji objętego ochroną częściową ślimaka winniczka. Na rozległych przestrzeniach otwartych Pagórów Imielińskich często pojawiają się stada saren i bażantów. Istotnym akcentem krajobrazowym są rozwijające się późną wiosną zbiorowiska roślinne z udziałem chabrów, maków i ostróżek polnych na obszarze uprawianych pól, a na miedzach i przy drogach polnych żółto kwitnącej lucerny sierpowatej i purpurowego groszku bulwiastego.

Dolina Przyrwy - obejmuje obszar doliny cieką płynącego przez dzielnicę Ławki, zwanego również Ławeckim Potokiem. Największe znaczenie przyrodnicze mają tu rozległe tereny lokalnie podmokłych łąk. Wzdłuż cieką występują fragmenty dawnych lasów w postaci zadrzewień (dominują olchy, brzozy, dęby szypułkowe, wiązy szypułkowe i wierzby) mających istotny wpływ na lokalny krajobraz. W środkowej części obszaru, na terenie podmokłym w bezpośrednim sąsiedztwie cieką, rozwinęły się szuwały trzcinowe i pałkowe. Zabudowę koncentrującą się wzdłuż lokalnych dróg otaczają rozległe tereny użytków rolnych tj. pól uprawnych, łąk i pastwisk.

Proponowane zespoły przyrodniczo - krajobrazowe

Szybiki kopalni Dar Karola - to obszar położony na północ od ul. Orła Białego, w rejonie ul. Ptasiej, Konopnickiej i Storczyków. Teren w dużej części porośnięty jest niezbyt rozległymi fragmentami lasów i zadrzewień. W części północnej i północno - wschodniej widoczne są ślady odkrywkowego wydobycia węgla kamiennego w bezpośrednim sąsiedztwie wychodni, zaś część pozostała pokrywana warpię i pingi, charakterystyczne dla eksploatacji dukłowej. Teren ten stanowi najlepiej zachowany obszar pogórnicy płytkiej eksploatacji węgla kamiennego w granicach Mysłowic. Obserwować tu można ślady wydobycia sięgające lat 20 - tych XIX wieku oraz zespół obszarów regenerujących się po przekształceniu przez człowieka (zwłaszcza w północnej części terenu kompleksu krajobrazowego „Dar Karola”). Utrwalone roślinnością oczka wodne w zagłębieniach powstałych wskutek pozyskiwania węgla są doskonałymi biocentrami o korzystnym oddziaływaniu na tereny sąsiednie, na które powraca licznie zwierzyna płowa - sarny, lisy i zające.

Stawy Hubertus - to teren na północnym krańcu miasta, obejmujący południową część stawu Hubertus III, widły Brynicy i Rawy. Przyrodnicza i krajobrazowa atrakcyjność tego terenu jest wynikiem dawnej eksploatacji piasku, po której pozostały wypełnione wodą wyrobiska. Rozdzielony szeroką groblą staw Hubertus III zaledwie w 1/3 jego powierzchni znajduje się w granicach Mysłowic. Wschodni brzeg tego zbiornika zajmują piaszczyste plaże, które razem z bezpośrednio przyległym terenem stanowią obszar ośrodka sportowo - rekreacyjnego. Na stawach licznie występują stanowiska lęgowe ptaków wodno - błotnych. Gniazda zakładają tu kaczki krzyżówki, czernice, perkozy dwuczube, brodzie piskliwe, czajki, mewy śmieszki, łabędzie nieme, kokoszki wodne, łyski, trzciniaki i potrzosy. Znajdująca się na terenie Mysłowic część zbiornika Hubertus III ma strefę brzegową pozbawioną szuwarów - miejscami rosną jedynie kępy krzewiastych wierzb.

W pobliżu stawu Hubertus III zlokalizowany jest osadnik wód kopalnianych KWK Mysłowice - Wesola (dawna KWK Mysłowice) o dużym zasoleniu, który błędnie nazywany jest stawem Hubertus IV.

Łąka w Krasowcach - zajmuje rozległy obszar na wschodnim skłonie wzniesienia z wieżą telewizyjną. Wyfluy zasilające całą zespół łąk i zbiorników wodnych w otoczeniu wzgórza decydują o ich podmokłym charakterze. Łąki stanowią przyrodniczo cenny akcent krajobrazu miasta, szczególnie w okresie późnej wiosny, kiedy masowo zakwita ostrożeń łąkowy i późnym latem, kiedy kwitnie niecierpek gruczołowaty. Również licznie występuje skrzyp

ślótny oraz wysoka kępowa trawa - trześlca modra. W sąsiadujących kępach olszyn zachowały się stanowiska zawilca gajowego, a także krzewów objętych ochroną częściową: kaliny koralowej i kruszyny pospolitej. Na terenie łąk znajduje się niewielkie oczko wodne, powstałe w wyniku przecięcia istniejącej dolinki groblą, które porośnięte jest częściowo szuwarem mannowym i pałkowym. Stanowi ono istotny element środowiska przyrodniczego, mający wpływ na zachowanie lokalnej bioróżnorodności.

Wzgórze Wygonie - Kępa o wysokości 283 m n.p.m. Przecięte jest uskokiem o przebiegu zachodnio - północnozachodnim do wschodnio - południowowschodniego. Na południowej stronie stoku wzgórza w nieczynnym kamieniołomie znajdują się wychodne wapieni warstw gogolińskich (trias - wapień muszlowy). Część północna, przecięta uskokiem północ - południe, zbudowana z dolomitów kruszconośnych. Dolomity kruszconośne były eksploatowane w kamieniołomie w północno - zachodniej części wzgórza. Powyżej, w lesie, zaznaczają się nieliczne pingi po dawnych szybikach. Na południowo - zachodnim stoku wzniesienia znajduje się niewielka, pokryta lasem hałda. Kamieniołom dolomitów pokryty murawą stanowi obszar otwarty, a górna krawędź jego wschodniej ściany o wysokości do 9 m jest doskonałym punktem widokowym. Kamieniołom wapieni jest w znacznej części pokryty roślinnością, w tym około 20 - 30 letnimi drzewami. Wapienne ściany odsłaniają się niewielkimi fragmentami w kilku miejscach. Obecny stan kamieniołomu jest efektem bardzo szybkiej spontanicznej renaturalizacji biologicznej. Wzgórze Wygonie - Kępa jest porośnięte zwartym drzewostanem mieszanym, charakteryzującym się bogatym składem gatunkowym z wyraźnym udziałem sosen, brzoź, modrzewi, dębów szypułkowych, lip, jaworów, buków i jesionów, co wskazuje na kształtowanie się siedliska lasu mieszanego świeżego. Na skraju lasu stwierdzono występowanie objętej ochroną częściową konwalii majowej, a w zbiorowiskach ciepłolubnych muraw porastających ściany dawnego kamieniołomu - stanowiska dziewięcisiła bezłodygowego i pierwiosnki lekarskiej.

Kamieniołom Krasowy o wysokości 283,7 m n.p.m. (wysokość względna około 20 m). Odsłaniają się tu wapień warstw gogolińskich, które były eksploatowane w kamieniołomie na szczycie wzgórza. Ściana kamieniołomu jest bardzo dobrze zachowana. U wejścia do kamieniołomu znajduje się bardzo dobrze zachowany wapiennik. Dno kamieniołomu w części porośnięte jest trawą i pojedynczymi krzewami, a w części zaś pokryte rumoszem skalnym. Nie zalesione Wzgórze Krasowy jest miejscem występowania wielu roślin typowych dla zbiorowisk kserotermicznych. Spośród gatunków rzadkich występuje na nim poziomka twardawa, krzyżownica czubata, krwiściąg mniejszy, dąbrówka kosmata, kłosownica pierzasta, jaskier bulwkowaty, rutewka mniejsza i szalwia okrągowa. Na wzgórzu rośnie również znajdujący się pod ścisłą ochroną dziewięcisił bezłodygowy. Obszar kamieniołomu jest miejscem lęgowym potrzescza - ptaka związanego z otwartymi terenami rolniczymi.

Las grabowy zlokalizowany w północnej części obszaru „Wzgórze nad Pasiekami”. Stanowi on cenny element przyrody nieożywionej, na terenie którego znajdują się 3 pomniki przyrody tj. dąb szypułkowy, buk pospolity i lipa drobnolistna.

Proponowane użytki ekologiczne

Dolina Boliny - obszar między Janowem Wiejskim (po stronie Katowic), a Miejskim (w granicach administracyjnych Mysłowic), położony w najbardziej przekształconej i zaludnionej części miasta. Ta płaskodenna dolina o szerokiej terasie zalewowej była w przeszłości istotnym elementem korytarza ekologicznego, łączącego kompleks lasów myśłowickich z obszarem, na którym łączą się rzeki: Brynica, Rawa i Czarna Przemsza. Funkcja ta została znacznie ograniczona na skutek zasypania odpadami pogórnymi

wschodniego odcinka doliny. Z czasem zwałowiska zaczęto lokalizować również w okolicy ul. Bończyka - zasypane zostało między innymi wyrobisko ze stawem po dawnej gliniance – wartościowy element lokalnego ekosystemu. Z uwagi na silne zanieczyszczenie wody i całkowite uregulowanie oraz wybetonowanie koryta, rzeka została pozbawiona podstawowych wartości przyrodniczych. Istotnym walorem doliny pozostał natomiast niski stopień zabudowy po obu stronach granicy miasta. Na terenach nie zainwestowanych, na naturalnym podłożu piaszczystym oraz gruntach antropogenicznych, rozwinęły się zbiorowiska roślinności ruderalnej z łanami trzcinnika piaskowego i zawciagu pospolitego. Elementami mającymi wpływ na zróżnicowanie biocenotyczne i krajobrazowe doliny są płaty szuwarów trzcinowych rozwijające się w lokalnych zagłębieniach terenu i niewielki staw.

Staw w Ławkach - to staw leśny, pełniący funkcję zbiornika przeciwpożarowego, znajdujący się przy ul. Murckowskiej, stanowiący szczególnie obfite siedlisko lęgowo płazów. Występują w nim licznie dwa gatunki płazów bezogonowych tj. ropucha zielona i rzekotka drzewna. Wśród ptaków, obok łysek i kaczek krzyżówek, obserwowano na stawie żerującego zimorodka, a w bezpośrednim otoczeniu zbiornika także dudka. Tereny przyległe są wyjątkowo atrakcyjnym obszarem rekreacyjnym.

Łąki Rzutna - obejmujący obszar rozległych śródleśnych łąk, ciągnących się szerokim pasem od Dzieńkowic do linii torów kolejowych w dzielnicy Kosztowy. Wyjątkowe walory przyrodnicze tego obszaru są wynikiem długotrwałego użytkowania, mającego prawdopodobnie ponad 100 - letnią tradycję. Z uwagi na przeprowadzoną meliorację, część terenów utraciła typowy dla podmokłych łąk charakter. Mimo tego w istniejących zbiorowiskach zachowały się atrakcyjne krajobrazowo akcenty, jakie stanowią w okresie kwitnienia kępy kosańca żółtego i ostrożeń łąkowego. Na łąkach występują stosunkowo liczne populacje dwóch rzadkich gatunków ptaków: bekasa i derkacza (zagrożonego wyginięciem w Europie).

Łąka w Ławkach - położona jest przy granicy Mysłowic z gminą Lędziny, stanowi miejsce występowania znajdującego się pod ochroną ścisłą storczyka - kukułki szerokolistnej. W wyniku melioracji łąka została częściowo osuszona, co spowodowało zmianę warunków siedliskowych i intensywny rozwój połaci śmiałka darniowego, kształtującego fizjonomię zbiorowiska. Na zachowanych podmokłych fragmentach terenu i w rowach melioracyjnych rośnie rzadki na Śląsku rdest wężownik, atrakcyjna krajobrazowo knieć błotna i ostrożeń łąkowy. Szczególną wartością łąki w Ławkach jest występowanie miejsc lęgowych derkacza.

Inne tereny miasta Mysłowice zasługujące na ochronę

Na terenie Mysłowic istnieje wiele mniejszych powierzchniowo obszarów i elementów środowiska przyrodniczego zasługujących na ochronę na podstawie przepisów prawa miejscowego. Wysoką wartość przyrodniczą mają niewielkie oczka wodne, znajdujące się zarówno na terenach rolnych i leśnych, jak i na terenach intensywnie zurbanizowanych. Pomimo antropogenicznego pochodzenia, miejsca te wraz ze zbiorowiskami roślinności szuwarowej rozwijającymi się w strefach brzegowych i otaczającymi starodrzewami, mają istotne znaczenie dla zachowania lokalnej bioróżnorodności. Stanowią one ostoje lęgowe ptaków i miejsca bytowania chronionych płazów. Istotne znaczenie przyrodnicze mają również korytarze ekologiczne w dolinach cieków wodnych. Niezależnie od stopnia przekształcenia samych cieków, istniejące wzdłuż nich obszary otwarte stanowią miejsce rozwoju i migracji wielu objętych ochroną gatunków zwierząt. Za szczególnie istotną uznaje się ochronę pozostałości cennego ekosystemu doliny Brzęczkowskiego Potoku. Obszar ten wskutek rozwoju zabudowy w środkowej części terenu utracił częściowo dawne wartości,

zachował jednak funkcję ciągu ekologicznego. Podobne znaczenie mają zadrzewienia porastające „wysoki brzeg Przemszy”. Stanowią one naturalną otulinę, oddzielającą rzekę od intensywnej zabudowy garbu Brzęczkowickiego.

Z uwagi na stopień przekształcenia zbiorowisk w rozległych kompleksach leśnych, na terenie Mysłowic szczególnego znaczenia nabiera ochrona mniejszych powierzchniowo zadrzewień o naturalnym charakterze. Do najcenniejszych należą zadrzewienia łąkowe wzdłuż cieków wodnych, złożone z jesionów, wierzb, topól, wiązów szypułkowych i olch. Podobny skład gatunkowy mają grupy drzew, które rozwinęły się przy brzegach dawnych zbiorników wodnych, obecnie stanowiących zarastające, lekko zabagnione obniżenia terenu. Największe zadrzewienia tego typu znajdują się na łąkach w Krasowach. Kępy rodzimych gatunków drzew znajdują się w wielu miejscach na otwartych terenach użytków rolnych, stanowiąc swoiste „remizy”, wykorzystywane przez zwierzęta jako miejsce schronienia.

W najbardziej zurbanizowanych obszarach miasta szczególne znaczenie mają również wszelkie zadrzewienia pełniące funkcje izolacyjne, niezależnie od wykształconej struktury i składu gatunkowego.

5.9.1.2. Lasy

Wg danych GUS w Katowicach, stan na 31 grudnia 2006 r., powierzchnia gruntów leśnych na terenie Mysłowic wynosi 1 712,9 ha (grunty leśne publiczne Skarbu Państwa 1 688,9 ha, a niepubliczne 24 ha), z czego powierzchnia lasów ogółem wynosi 1 647,6 ha, co stanowi około 25,1 % ogólnej powierzchni miasta (wskaźnik lesistości województwa śląskiego wynosi 30 %). Zgodnie z „Projektem Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014”, w Polsce zakłada się wzrost lesistości do 30 % w 2020.

Kompleksy leśne w Mysłowicach występują w postaci lasów o różnej wielkości, a największe z nich usytuowane są w centralnej i południowej części miasta. Warunki siedliskowe są zróżnicowane. Lasy Mysłowickie stanowią północno - wschodni skraj lasów Murckowskich. Obszar ten położony jest w obniżeniu pomiędzy najbardziej zurbanizowaną częścią Mysłowic (Janów Miejski, Ćmok i Centrum), a luźniej zabudowanymi wzgórzami Morgów i Starej Wesołej. Dominują tu siedliska lasu świeżego i wilgotnego oraz lasu mieszanego. Pomimo, że większa część tych kompleksów stanowi lasy sadzone na niewłaściwym stanowisku, w wielu miejscach istnieje możliwość wyodrębnienia następujących typów siedliskowych:

- *borów mieszanych bagiennych* - na glebach torfowych, w których drzewostan tworzy sosna z domieszką brzozy, a podszyt jest bardzo słabo wykształcony. Są to tereny zabagnione,
- *borów wilgotnych mieszanych* - z warstwą drzew złożoną z sosen, z domieszką brzozy, dębów i osik oraz krzewiastymi wierzbami i kruszynami w podszytce,
- *borów mieszanych świeżych* - z warstwą drzew złożoną z sosen, dębów szypułkowych i brzozy, a w niższym piętrze również osiki. Powstają na podłożu piaszczysto - gliniastym. Warstwa krzewów, w której dominuje jarzębina, kruszyna, podrost gatunków drzewostanu, a na żyzniejszych siedliskach również leszczyna - jest dobrze rozwinięta,
- *borów świeżych* - na ubogich piaszczystych siedliskach świeżych, w których najwyższe piętro tworzy sosna pospolita ze znacznym udziałem brzozy brodawkowatej. Warstwa krzewów, charakteryzująca się niewielkim zwarciem, składa się z gatunków drzewostanu, dębów szypułkowych, jarzębin i krzewów kruszyny,

- *lasów mieszanych wilgotnych* – drzewostan tworzą dęby szypułkowe, buki, klony, z mniejszym udziałem świerków i brzoź i sosen,
- *lasów mieszanych bagiennych* – rozwijających się na podłożach bagiennych, z warstwą drzewostanu tworzoną przez olchy czarne, sosny, z domieszką świerków, brzoź omszonych i dębów szypułkowych,
- *lasów mieszanych świeżych* - drzewostan tworzą głównie dęby szypułkowe, sosny i buki, z domieszką brzozy, grabu, lipy, klonu, modrzewia i osiki. Podszyt złożony jest z jarzębiny, trzmieliny i kruszyny,
- *lasów wilgotnych* - z drzewostanem budowanym przez dęby szypułkowe, jesiony, olsze czarne, wiązy szypułkowe, oraz kruszynami, trzmielinami i czarnymi bzami w warstwie krzewów,
- *lasów świeżych* - warstwę drzew tworzą głównie dęby i buki, z domieszką lip, klonów pospolitych i jaworów, grabów, osik i modrzewi. Podszyt lasów świeżych jest bogaty, złożony z leszczyn, trzmielin, jarzębin, kalin, kruszyn i bzoź czarnych,
- *olsów typowych* - występujących na terenach obniżonych, gdzie poziom wody gruntowej znajduje się w granicach poziomu gleby. Drzewostan złożony jest z olch czarnych i brzoź omszonych w domieszcze,
- *olsów jesionowych* - typowych dla gleb mułowo - błotnych i torfów niskich. Poziom wody gruntowej znajduje się z zasięgu korzeni drzew: jesionów, olch czarnych i dębów szypułkowych. Podszyt w olsach jesionowych jest złożony z czeremchy zwyczajnej i bzu czarnego.

W kompleksie krajobrazowym lasów Mysłowickich występuje dużo dziuplastych, próchniejących drzew (głównie dębów), które obok wieszanych budek lęgowych są miejscem lęgowym ptaków.

Z kolei lasy ławecko - dzieckowickie obejmują zwartą strefę leśną południowej części miasta, zachowaną w obrębie sąsiadujących ze sobą obniżen wchodzących w skład Kotliny Mlecznej (las ławecki) i Kotliny Mysłowic (las dzieckowicki). Rozciągają się od centralnego składowiska odpadów kopalnianych i elektrownianych w Brzezince po dolinę Przyrwy w Ławkach. W części położonej pomiędzy Imielinem a Ławkami i Krasowcami przeważa bór mieszany wilgotny i bór mieszany świeży, zaś w części położonej pomiędzy Kosztowami a Dzieckowicami i Imielinem siedliska lasu mieszanego świeżego i wilgotnego.

Typy siedlisk leśnych pokazano na rys. 7 poniżej.

topola i osika. Drzewostan w różnym wieku, jednak zdecydowaną przewagę mają drzewa powyżej 45 lat.

Lasy komunalne składają się z licznych kompleksów rozproszonych w południowych dzielnicach miasta, od Brzęczkowic po Ławki. Przeważają tu drzewostany brzożowe. W ewidencji powszechnej lasy te stanowią 28 działki lub ich części o wielkości od 0,01 do prawie 11 ha. Powierzchnia lasów komunalnych wynosi 17,9 ha. Lasy te spełniają funkcję lasów ochronnych, kategoria **Lasy w miastach**. W kilku przypadkach graniczą one z lasami państwowymi Nadleśnictwa Katowice, tworząc z nimi kompleksy. Grunty leśne prywatne stanowią 6,1 ha.

5.9.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań

Cel długookresowy do 2014 r.

dla ochrony przyrody i krajobrazu:

Poprawa jakości środowiska poprzez ochronę i kształtowanie istniejących wartości przyrodniczych

dla ochrony lasów:

Rozwijanie racjonalnej gospodarki leśnej

Kierunki działań na lata 2007 - 2014:

- **Organizacja systemu obiektów i obszarów chronionych.**
- **Ochrona miejsc przyrodniczo cennych przed niewłaściwym zagospodarowaniem.**
- **Rozwój turystyki i rekreacji, w tym rozwój systemu ścieżek przyrodniczo edukacyjnych i rowerowych.**
- **Zwiększenie walorów przyrodniczych miasta.**
- **Realizacja zadań wynikających z opracowanych planów urządzania lasu.**
- **Kontynuowanie przebudowy drzewostanów.**
- **Zadrzewianie z miarą potrzeb terenów zrekultywowanych.**
- **Zagospodarowanie zdegradowanych gruntów przemysłowych i wyłączonych z użytkowania rolniczego.**
- **Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania zagrożeniom ze strony czynników abiotycznych (szkody przemysłowe, pożary) i biotycznych (choroby drzew, działalność szkodników).**

Cel krótkookresowy:

dla ochrony przyrody i krajobrazu:

Zwiększenie walorów przyrodniczych miasta

dla ochrony lasów:

Realizacja zadań z planów urządzania lasu

Kierunki działań na lata 2007 - 2010:

- **Wykonanie rewitalizacji Parku Zamkowego.**
- **Prowadzenie nadzoru nad gospodarką leśną.**

5.10. Edukacja ekologiczna

5.10.1. Stan aktualny

Kierunki edukacji ekologicznej wyznacza przyjęta w 1997 r. Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej „Przez edukację do zrównoważonego rozwoju”. Wskazuje ona na konieczność włączania treści dotyczących ochrony środowiska do programów edukacji formalnej, a także wspieranie edukacji nieformalnej. Podjęto również działania zmierzające do wdrożenia w krajowym systemie edukacji ekologicznej wytycznych „Strategii edukacji dla zrównoważonego rozwoju” przyjętej w 2005 r. przez kraje regionu EKG ONZ oraz ogłoszonego przez UNESCO Programu „Dekada Edukacji na temat Zrównoważonego Rozwoju 2005 - 2014”, którego celem jest propagowanie dorobku Szczytu Ziemi na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju (Johannesburg 2002).

Warunkiem koniecznym i niezbędnym do realizacji celów Programu Ochrony Środowiska dla miasta Mysłowice jest aktywność społeczeństwa i jego uczestnictwo w tym procesie. Aktywność ta oparta jest głównie na świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, dlatego też tak dużą rolę odgrywa proces edukowania społeczeństwa w zakresie ekologii. Warto podkreślić, iż znaczną część problemów środowiskowych miasta wynika właśnie z niedostatecznej świadomości ekologicznej jego mieszkańców. W ramach działań edukacyjnych podnoszących poziom proekologicznych zachowań społecznych prowadzono:

- Kontynuację akcji „Sprzątanie Świata” i obchodów „Dnia Ziemi”, połączoną z podsumowaniem konkursów, warsztatów i innych działań podnoszących świadomość ekologiczną uczniów, uwzględniająca działania praktyczne tj. nasadzenia, porządkowanie terenów zielonych,
- Współpracę z organizacjami pozarządowymi poprzez organizowanie wspólnych imprez edukacyjnych,
- Organizację spotkań promujących aktywny udział społeczności lokalnej w procesie podejmowania decyzji,
- Informowanie społeczności lokalnej o możliwościach włączania się w proces podejmowania decyzji środowiskowych,
- Organizację spotkań ukazujących realizowane działania w dziedzinie ochrony środowiska na szczeblu miasta Mysłowice,
- Popularyzację postaw środowiskowych w środkach masowego przekazu np. w prasie lokalnej.

Do inicjatyw w zakresie edukacji ekologicznej zapoczątkowanych w 2006 r. należy zakup wyposażenia i materiałów edukacyjnych o tematyce ekologicznej dla szkół, zakup sadzonek. Ponadto w 2006 r. zorganizowano warsztaty ekologiczne i szkolenia. Wydano także przewodnik po ścieżce dydaktyczno - przyrodniczej „Lasy Murckowskie na terenie Mysłowic”, którego celem jest wskazanie miejscowej społeczności lokalnych atrakcji przyrodniczych, które mogą służyć mieszkańcom Mysłowic nie tylko do celów edukacyjnych, ale także do rekreacji i wypoczynku. Na w/w ścieżce dydaktyczno - przyrodniczej umieszczono tablice informacyjne. W latach 2004 - 2006 kontynuowano akcję „Sprzątania Świata” i obchody „Dnia Ziemi”.

5.10.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań

Cel krótko- i długookresowy do 2014 r.:

Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa

Kierunki działań na lata 2007 - 2014:

- **Współdziałanie samorządu miasta z lokalnymi mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska i działań podejmowanych na rzecz jego ochrony.**
- **Informowanie społeczeństwa o możliwościach ich udziału w działaniach na rzecz ochrony środowiska.**
- **Współpraca samorządu miasta ze szkołami, przedstawicielami środowiska naukowego i pozarządowymi organizacjami.**
- **Dofinansowanie i finansowanie przedsięwzięć mających na celu propagowanie zagadnień związanych z ochroną środowiska.**

5.11. Awaryjne przemysłowe

5.11.1. Stan aktualny

Potencjalne źródła awarii przemysłowych na terenie miasta Mysłowice zlokalizowane są głównie na terenie istniejących zakładów przemysłowych oraz wzdłuż dróg krajowych i autostrady oraz linii kolejowej przebiegającej przez miasto.

Do zakładów przemysłowych o największym prawdopodobieństwie wystąpienia awarii należą zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku. Wykaz tych zakładów mieści się na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach w zakładce przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym - <http://bip.kwpsp.katowice.ornet.pl/index.php?p=22>. Ponadto na stronie tej znajdują się informacje o zatwierdzonych raportach o bezpieczeństwie lub o ich zmianach, informacje o przyjętych zewnętrznych planach operacyjno - ratowniczych lub ich zmianach oraz instrukcje postępowania mieszkańców na wypadek wystąpienia awarii przemysłowej.

Z omawianego wykazu, stan na dzień 30 marca 2007 r. wynika, iż na terytorium województwa śląskiego mieści się 21 zakładów o zwiększonym ryzyku i 14 zakładów o dużym ryzyku. Żaden z tych zakładów nie znajduje się na terenie Mysłowic.

Warto również podkreślić, iż na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach - <http://bip.katowice.pios.gov.pl/>, mieści się rejestr poważnych awarii, które miały miejsce w latach 2004 - 2006 w województwie śląskim, z którego wynika, iż żadna z awarii nie wystąpiła na terenie miasta.

Z powyższych danych wynika, iż aktualnie na terenie miasta nie funkcjonują instalacje, które zgodnie z Prawem ochrony środowiska zaliczane są do zakładów o dużym ryzyku bądź zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej.

Nie mniej jednak możliwość wystąpienia zagrożeń dla środowiska związana jest z funkcjonowaniem zakładów przemysłowych tj. kopalnie czy też Zakład Energetyki Ciepłej i inne. W przypadku awarii instalacji w tych zakładach skala potencjalnego zagrożenia może mieć jedynie charakter lokalny i nie będzie stanowiła bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia mieszkańców miasta Mysłowice.

Niemniej jednak zagrożenie dla środowiska w Mysłowicach wynika z transportu materiałów niebezpiecznych, w tym m.in. paliw płynnych. Dotyczy to zarówno transportu

drogowego, jak i transportu kolejowego. W Mysłowicach brak jest tras wyznaczonych do przewozu materiałów niebezpiecznych. Pojazdy przewożące te materiały poruszają się po całej sieci dróg na terenie miasta. Obecnie wyznaczane są wyłącznie trasy służące przewozom nienormatywnym np. przewóz nitrogliceryny czy materiałów wybuchowych.

W przypadku wystąpienia skażenia środowiska podczas transportu materiałów niebezpiecznych, na ogół trudno jest ustalić sprawcę zdarzenia. Wobec powyższego obowiązki usunięcia zagrożenia spoczywają na Prezydencie Miasta. Dlatego też duże znaczenie ma wyznaczenie miejsca tymczasowego magazynowania odpadów powstałych w czasie usuwania skutków omawianego zdarzenia.

Przewożąc materiały niebezpieczne należy prowadzić kontrolę stanu technicznego pojazdów. Ponadto trasy przewozu tych materiałów muszą być tak wyznaczone, aby zapewniały maksymalnie najwyższe bezpieczeństwo dla mieszkańców miasta i dla środowiska. Dla zmniejszenia ryzyka wystąpienia kolizji należy objąć kontrolą stan nawierzchni dróg.

5.11.2. Cele krótko- i długookresowe oraz kierunki działań

Cel długookresowy do 2014 r.:

**Zapobieganie zagrożeniu dla zdrowia mieszkańców i środowiska,
wynikającego z transportu materiałów niebezpiecznych**

Cel krótkookresowy:

**Wyznaczenie miejsca do tymczasowego magazynowania odpadów powstających
podczas usuwania skutków kolizji transportowej**

Kierunki działań na lata 2007 - 2014:

- **Wyznaczenie tras do przewozu materiałów niebezpiecznych.**
- **Wyznaczenie miejsca do tymczasowego magazynowania odpadów powstających w czasie usuwania skutków przedostania się materiałów niebezpiecznych do środowiska podczas kolizji transportowej.**
- **Kontrola potencjalnych sprawców awarii pod kątem spełniania wymogów bezpieczeństwa i prewencji.**

6. Zbiorcze zestawienie celów i kierunków działań wraz z zadaniami w zakresie ochrony środowiska

Nadrzędnym celem „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Mysłowice” jest zapewnienie mieszkańcom jakości życia na wysokim poziomie w czystym, zdrowym i przyjaznym środowisku. Cel ten wskazuje jako wartość nadrzędną człowieka, co jest zgodne z założeniami polityki ekologicznej polski. W tab. 12 zaproponowano stopnie ważności celów w zakresie ochrony środowiska wraz z kierunkami działań i zadaniami podjętymi w ramach realizacji tych celów. Stopień ważności celów wraz z kierunkami działań i zadaniami określono od C1 - C13. Po przeprowadzeniu analizy stanu aktualnego środowiska w mieście Mysłowice, jako najważniejszy do osiągnięcia cel (C1) zaproponowano *zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń doprowadzanych do wód powierzchniowych i do gruntu poprzez uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej*. Cel ten pokrywa się z najważniejszym celem szczegółowym sformułowanym w „Programie Ochrony Środowiska w Gminie Mysłowice” z 2001 r. Ważność pozostałych celów uległa modyfikacji, co wynikało z potrzeby dopasowania do aktualnego stanu środowiska i jego ochrony.

Tabela 12. Ocena ważności celów wraz z kierunkami

<i>Stopień ważności</i>	<i>Cele</i>	<i>Kierunki działań</i>
C1	Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń doprowadzanych do wód powierzchniowych i do gruntu poprzez uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej	• Realizacja zadań wynikających z koncepcji dotyczącej gospodarki wodno - ściekowej ze szczególnym uwzględnieniem oczyszczania ścieków ze Śródmieścia - Z 4, 5 z tab. 14: ➤ budowa przepompowni na terenie likwidowanej oczyszczalni w dzielnicy Kosztowy, ➤ przebudowa kanałów w części północnej miasta, doprowadzających ścieki do oczyszczalni Radocha II; budowa pompowni w dzielnicy Słupna i kolektora Słupna – PS, ➤ porządkowanie kanalizacji i rozdział w dzielnicach Piasek, Janów, Bończyk, Ćmok, Brzęczkowice, Brzezina, Wesoła, ➤ budowa kanalizacji w dzielnicach: Kosztowy, Krasowy, Stara Wesoła, Wesoła, Ławki, Morgi i Dzieńkowice. • Współpraca samorządu z właścicielami cieków wodnych. • Połączenie budowy kanalizacji wraz z przebudową dróg: ➤ budowa kanalizacji wraz z przebudową dróg - Z 6 z tab. 14. • Likwidacja nieszczelnych, przydomowych zbiorników bezodpływowych. • Zmniejszenie ilości ścieków komunalnych wprowadzanych do wód bez oczyszczenia.
C2	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	• Ograniczenie niskiej emisji pochodzącej z ogrzewania poprzez: ➤ kontynuację dofinansowania do zmiany sposobu ogrzewania - Z 8 z tab. 14, ➤ kontynuację finansowania przebudowy lokalnych kotłowni - Z 9 z tab. 14, ➤ dofinansowanie do indywidualnie prowadzonych zabiegów termorenowacyjnych - Z 10 z tab. 14. • Realizacja zadań wynikających z planu energetycznego:

		➤ kontynuację modernizacji systemów grzewczych - Z 11 z tab. 14, • Ograniczenie emisji ze źródeł niezorganizowanych poprzez modernizację lub likwidację istniejących oraz poprzez zakaz wprowadzania nowych (m.in. składy węgla i materiałów sypkich). • Kontynuacja monitoringu jakości powietrza poprzez m.in.: ➤ uruchomienie stacji monitoringu powietrza - Z 7 z tab. 14.
C3	Odpady komunalne i odpady z sektora gospodarczego	Cele, kierunki i działania szczegółowo określone w Planie Gospodarki Odpadami - Z 12 z tab. 14
C4	Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa	• Współdziałanie samorządu miasta z lokalnymi mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska i działań podejmowanych na rzecz jego ochrony. • Informowanie społeczeństwa o możliwościach ich udziału w działaniach na rzecz ochrony środowiska: ➤ prowadzenie kampanii informacyjnej na rzecz udziału społeczeństwa w ochronie i kształtowaniu środowiska - Z 16 z tab. 14. • Współpraca samorządu miasta ze szkołami, przedstawicielami środowiska naukowego i pozarządowymi organizacjami. • Dofinansowanie i finansowanie przedsięwzięć mających na celu propagowanie zagadnień związanych z ochroną środowiska: ➤ konkursy i warsztaty związane z tematyką środowiskową (przede wszystkim lokalną) - Z 13 z tab. 14, ➤ organizacja obchodów <i>Dnia Ziemi</i> i akcji <i>Sprzątanie Świata</i> - Z 14 z tab. 14, ➤ wspieranie działań mających na celu zaopatrzenie szkół w pomoce naukowe niezbędne do poszerzania wiedzy o środowisku - Z 15 z tab. 14 .
C5	Poprawa jakości środowiska poprzez ochronę i kształtowanie istniejących wartości przyrodniczych	• Organizacja systemu obiektów i obszarów chronionych poprzez: ➤ przygotowanie dokumentacji dla obszarów wytypowanych do ochrony - Z 17 z tab. 14. • Ochrona miejsc przyrodniczo cennych przed niewłaściwym zagospodarowaniem poprzez: ➤ bieżącą likwidację „dzikich wysypisk” (zadanie z Planu Gospodarki Odpadami). • Rozwój turystyki i rekreacji, w tym rozwój systemu ścieżek przyrodniczo edukacyjnych i rowerowych. • Zwiększenie walorów przyrodniczych miasta: ➤ rewitalizacja Parku Zamkowego - Z 19 z tab. 14 .
C6	Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych	• Prowadzenie rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi: ➤ stworzenie rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi Z 20 z tab. 14. • Prowadzenie bieżącej rekultywacji i zagospodarowania gruntów zdegradowanych.
C7	Ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko glebowe	• Okresowe badania gleb: ➤ okresowe badania jakości gleb - Z 21 z tab. 14.

C8	Zmniejszenie zagrożenia emisją hałasu, pochodzącą zwłaszcza od środków transportu	• Kontrola jednostek emitujących hałas oraz egzekwowanie przestrzegania dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku. • Wspieranie zarządców dróg i linii kolejowych w zakresie ochrony przed hałasem tj.: ➤ inwentaryzacja terenów miasta Mysłówice zagrożonych hałasem - Z 22 z tab. 14, ➤ opracowanie mapy akustycznej do 30 czerwca 2012 roku i programów naprawczych (do 30 czerwca 2013 r.) w zakresie ochrony przed hałasem przez zarządców dróg i linii kolejowych zgodnie z wymaganiami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2006 r. (Dz. U. nr 1 z 2007 r., poz. 8) - Z 23 z tab. 14, ➤ stworzenie bazy danych o obiektach przemysłowych oraz drogach stwarzających zagrożenie akustyczne dla środowiska w Mysłowicach - Z 24 z tab. 14. • Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed hałasem.
C9	Rozwijanie racjonalnej gospodarki leśnej	• Realizacja zadań wynikających z opracowanych planów urządzania lasu: ➤ nadzór nad gospodarką leśną - Z 18 z tab. 14. • Kontynuowanie przebudowy drzewostanów. • Zadrzewianie z miarę potrzeb terenów zrekultywowanych. • Zagospodarowanie zdegradowanych gruntów poprzemysłowych i wyłączonych z użytkowania rolniczego. • Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania zagrożeniom ze strony czynników abiotycznych (szkody przemysłowe, pożary) i biotycznych (choroby drzew, działalność szkodników).
C10	Ochrona zasobów złóż poprzez ich racjonalne wykorzystanie	• Wspieranie działań w poszukiwaniu i stosowaniu substytutów surowców nieodnawialnych. • Promowanie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii.
C11	Ochrona przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	• Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi.
C12	Efektywna ochrona przeciwpowodziowa	• Realizacja zadań wynikających z planu operacyjnego ochrony przed powodzią. • Profilaktyczny monitoring przeciwpowodziowy.
C13	Zapobieganie zagrożeniu dla zdrowia mieszkańców i środowiska, wynikającego z transportu materiałów niebezpiecznych	• Wyznaczenie tras do przewozu materiałów niebezpiecznych. • Wyznaczenie miejsca do tymczasowego magazynowania odpadów powstających w czasie usuwania skutków przedostania się materiałów niebezpiecznych do środowiska podczas kolizji transportowej. • Kontrola potencjalnych sprawców awarii pod kątem spełniania wymogów bezpieczeństwa i prewencji.

7. Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska

Wdrożenie Programu Ochrony Środowiska spoczywać będzie na Prezydencie Miasta Mysłowice, który prowadzić będzie bieżący nadzór nad realizacją Programu.

Realizatorami Programu będą przedsiębiorstwa sektora gospodarczego: zakłady przemysłowe i usługowe oraz jednostki komunalne i nadleśnictwa, natomiast odbiorcą Programu będzie społeczeństwo miasta Mysłowice.

Monitoring Programu opierać się będzie na kontroli wskaźników jakości środowiska. Dla oceny stanu środowiska miasta Mysłowice proponuje się zastosowanie wskaźników stanu środowiska, wskaźników presji na środowisko i reakcji działań zapobiegawczych. W trakcie realizacji Programu powinny być monitorowane bezpośrednie działania, a pośrednio również wyznaczone priorytety. Efekty wdrażania projektowanych zadań powinny mieć wymierny wpływ na przeprowadzane korekty układu celów, opartych na diagnozie stanu istniejącego.

W tab. 13 przedstawiono najistotniejsze wskaźniki monitorowania Programu, przyjmując, że lista jest listą otwartą i może być modyfikowana.

Tabela 13. Wskaźniki monitorowania Programu

Lp.	Wskaźnik	Wymiar wskaźnika	Stan wyjściowy
WSKAŹNIKI STANU ŚRODOWISKA			
1.	Jakość wód	Stężenie BZT ₅ [mgO ₂ /l]	14,5 ¹
2.		Stężenie ChZT _{Mn} [mgO ₂ /l]	39,48 ¹
3.		Stężenie zawiesiny ogólnej [mg/l]	108,2 ¹
4.		Stężenie azotu ogólnego [mgN/l]	10,91 ¹
5.		Stężenie fosforu ogólnego [mgP/l]	1,501 ¹
6.		Klasa czystości	V
7.	Jakość powietrza atmosferycznego	Stężenie pyłu PM 10	56,0 ²
8.		Stężenie dwutlenku siarki	8,0 ²
9.		Stężenie dwutlenku azotu	17,0 ²
10.		Stężenie benzo(a)pirenu	0,0127 ²
11.		Stężenie ołowiu w pyłe	0,071 ²
12.	Poziom hałasu komunikacyjnego	Przekroczenia poziomów dopuszczalnych w porze dziennej [dB]	5,0 - 11,2 ¹
13.		Przekroczenia poziomów dopuszczalnych w porze nocnej [dB]	5,0 - 10,7 ¹
14.	Ilość odpadów zdeponowanych na składowiskach	Odpady komunalne [%]	95,3 ³
15.		Odpady przemysłowe [Mg/rok]	4 058,4 ³
16.	Ochrona gleb	Stężenie cynku [mg/kg]	646,6 ⁶
17.		Stężenie ołowiu [mg/kg]	175,07 ⁶
18.		Stężenie kadmu [mg/kg]	7,567 ⁶
19.		Stężenie WWA [mg/kg]	4,03 ⁶
20.	Lesistość	Udział lasów w powierzchni ogółem [%]	25,1 ⁴
21.	Przyroda i krajobraz	Liczba pomników przyrody [szt.]	10 ⁴
22.		Parki spacerowo - wypoczynkowe [ha]	17,0 ⁴
23.		Zieleńce [ha]	10,0 ⁴
24.		Zieleń uliczna [ha]	76,2 ⁴
25.		Zieleń osiedlowa [ha]	46,2 ⁴
WSKAŹNIKI PRESJI NA ŚRODOWISKO			
1.	Emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów przemysłowych	Emisja zanieczyszczeń pyłowych ogółem [Mg/rok]	51 ³

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA MYSŁOWICE - AKTUALIZACJA NA LATA
2007 - 2010 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2011 - 2014

2.		Emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem [Mg/rok]	2 4580 ³
3.	Ilość wytwarzanych odpadów	Odpady komunalne ogółem [Mg/rok]	27 075,0 ³
4.		Odpady przemysłowe [tyś. Mg/rok]	689,0 ³
5.	Wody	Wody zużyta na cele gospodarcze [tyś. m ³]	7 414,8 ⁴
6.		Ilość wytworzonych ścieków [tyś. m ³]	8848,6 ⁴
7.	Natężenie ruchu na ulicach miasta (hałas)	Liczba samochodów osobowych [szt./h]	331,5 ¹
8.		Liczba samochodów ciężarowych [szt./h]	22 ¹
9.	Uwarunkowania społeczne i ekonomiczne	Liczba osób pracujących	19 977 ⁴
10.		Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	3 615 ⁴
WSKAŹNIKI REAKCJI DZIAŁAŃ ZAPOBIEGAWCZYCH			
1.	Kanalizacja	Mieszkańcy korzystający z oczyszczalni ścieków [%]	76,9 ⁴
2.		Kanalizacja zakończona oczyszczalniami ścieków [%]	niecałe 9 ⁵
3.	Nakłady na edukację ekologiczną i warsztaty	Wydatki poniesione w 2004 r. [zł]	17 729,37
4.		Wydatki poniesione w 2005 r. [zł]	34 293,4
5.		Wydatki poniesione w 2006 r. [zł]	17 486,30
6.	Nakłady na zakup materiałów edukacyjnych	Wydatki poniesione w 2006 r. [zł]	17 470,00
7.	Nakłady na zakup sadzonek i wyposażenia dla szkół	Wydatki poniesione w 2006 r. [zł]	37 614,32
8.	Nakłady na wydanie przewodnika po ścieżce dydaktyczno - przyrodniczej „Lasy Murckowskie”	Wydatki poniesione w 2006 r. [zł]	4 995,90
9.	Nakłady poniesione na wykonanie tablic informacyjnych na ścieżce dydaktyczno - przyrodniczej	Wydatki poniesione w 2006 r. [zł]	2 061,80
10.	Nakłady na wywóz odpadów z akcji „Sprzątanie Świata”	Wydatki poniesione w 2006 r. [zł]	14 999,03
11.	Nakłady na zakup materiału sadzeniowego (klomby, donice)	Wydatki poniesione w 2006 r. [zł]	34 999,54
12.	Nakłady na zabiegi pielęgnacyjne klombów	Wydatki poniesione w 2006 r. [zł]	28 840,0
13.	Nakłady na przebudowę zieleńców	Wydatki poniesione w 2006 r. [zł]	19 910,40
14.	Nakłady na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	Wydatki na zmianę systemu ogrzewania na proekologiczne w 2006 r. [zł]	153 085,34

Legenda:

¹ - dane WIOŚ (stan na 2006 r.)

² - dane ze Śląskiej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej (stan na 2004 r.)

³ - dane GUS (stan na 2005)

⁴ - dane GUS (stan na 2006 r.)

⁵ - dane z koncepcji gospodarki wodno - ściekowej (stan na 2003 r.)

⁶ - dane IETU (stan na 2001 r.)

Z uwagi na brak prowadzenia monitoringu od 2006 r. powietrza nie będzie możliwe zaobserwowanie zmian stanu środowiska w zakresie tego komponentu.

Najbliższe stacje pomiarowe zanieczyszczeń powietrza zlokalizowane są w Sosnowcu i Katowicach, których wyniki pomiarów nie będą odzwierciedlały rzeczywistej sytuacji w mieście Mysłowice.

Na potrzeby monitoringu wód należy wziąć pod uwagę wyniki w przekroju pomiarowym poniżej ujścia Białej Przemszy. Punkt ten był proponowany w Programie

Ochrony Środowiska w Gminie Mysłówice z 2001 r. i nosił nazwę Czarna Przemśa przed połączeniem z Białą Przemśą.

Brak jest w skali kraju obiektywnego kryterium oceny wykonania poszczególnych zadań w ramach realizowanych POŚ. Na potrzeby oceny stanu realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Mysłówice” należy podać ilość wykonanych zadań oraz procentowy udział zrealizowanych lub realizowanych zadań, w stosunku do ogólnej ich ilości. Im wyższy wskaźnik procentowy tym większy stopień realizacji.

7.1. Termin i wytyczne do opracowywania kolejnej aktualizacji Programu

W celu realizacji polityki ekologicznej państwa, Prezydent Miasta Mysłówice jest zobligowany do sporządzania Programu Ochrony Środowiska zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z dnia 20 czerwca 2001 r. nr 62, poz. 627 z późn. zm.) i jego aktualizacji za 4 lata.

Organ wykonawczy aktualizując Program Ochrony Środowiska powinien uwzględniać wymagania Polityki ekologicznej państwa, na podstawie aktualnego stanu środowiska.

Za sporządzenie Programu Ochrony Środowiska odpowiada Prezydent Miasta.

Ustawa Prawo ochrony środowiska wprowadza obowiązek wykonywania, co 2 lata raportu z realizacji niniejszego programu (art 18 ust. 2 Poś) i przedstawiania go Radzie Miasta.

8. Nakłady finansowe na realizację Programu Ochrony Środowiska

Program wykonawczy na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy do 2014 r. obejmuje: harmonogram rzeczowo - finansowy, jego wdrażanie oraz monitoring programu.

Harmonogram rzeczowo - finansowy został podzielony na zadania planowane do realizacji w ramach poszczególnych kierunków działań, pozwalających na poprawę jakości stanu środowiska w takich komponentach jak.:

- woda,
- powietrze atmosferyczne,
- gospodarka odpadami,
- przyroda, krajobraz i lasy,
- tereny przemysłowe i gleby,
- hałas,
- kopaliny,
- promieniowanie elektromagnetyczne.

W harmonogramie rzeczowo - finansowym (tab. 14) wyodrębnione zostały zadania własne miasta – finansowane ze środków budżetowych i poza budżetowych oraz zadania koordynowane przez gminę - finansowane ze źródeł zewnętrznych (np. wojewódzkich i unijnych). W tab. 14 ze względu na horyzont czasowy dokonano podziału zadań na:

K - krótkookresowe (wykonanie do 2010 r.),

D - długookresowe (wykonanie do 2014 r., a z PGO do 2018 r.).

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA MYŚLOWICE - AKTUALIZACJA NA LATA 2007 - 2010 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2011 - 2014

Tabela 14. Harmonogram rzeczowo - finansowy realizacji zadań Programu

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Lata realizacji	Priorytet	Szacunkowe koszty w tys. PLN	Jednostki realizujące	Źródła finansowania
1.	Sprawozdanie z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Myślowice”	2009 i 2011	D	20	Urząd Miasta	Budżet Miasta
2.	Aktualizacja „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Myślowice”	2012	D	25	Urząd Miasta	Budżet Miasta
3.	Zwiększenie obsady kadrowej Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa	2010	K	w ramach etatu	Urząd Miasta	Budżet Miasta
KOSZTY OGÓLEM				45		
GOSPODARKA WODNA						
Przedsięwzięcia inwestycyjne						
4.	Gospodarka wodno - ściekowa w północnej części miasta Myślowice: przebudowa kanałów w części północnej miasta, doprowadzających ścieki do oczyszczalni Radocha II, dzielnice Stare Miasto, Centrum, budowa przepompowni w dzielnicy Słupna i kolektora Słupna - PS wraz z kanałami w zachodniej części brzęczkowi, a także budowa połączeń systemu kanalizacyjnego w Myśłowicach z kolektorem „Bobrek” w Sosnowcu, porządkowanie kanalizacji i rozdział, dzielnice Piasek, Janów Jończyk, Ćmok, wymiana sieci wodociągowej w północnej części miasta.	2008	K	57 911	MPWiK	Fundusz Spójności / środki własne beneficjenta
5.	Gospodarka wodno - ściekowa w południowej części miasta Myślowice: zaprojektowanie, porządkowanie i rozdział istniejącej kanalizacji ogólnospławnej na sanitarną i deszczową oraz budowa nowej kanalizacji w dzielnicach: Brzęczkowice, Brzezinka, kosztowy i Krasowy, Wesoła, Stara Wesoła, Ławki i Larysz, Morgi, Dzieckowice wraz z kolektorem łączącym Dzieckowice z oczyszczalnią w Jaworznie	2008 - 2009	K	109 921	MPWiK	Fundusz Spójności/ środki własne beneficjenta
6.	Budowa kanalizacji wraz z przebudową dróg	2008 - 2009	K	b.d.	Urząd Miasta	Budżet Miasta
KOSZTY OGÓLEM				167 832		

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA MYSŁOWICE - AKTUALIZACJA NA LATA 2007 - 2010 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA
LATA 2011 - 2014

POWIETRZE ATOMOSFERYCZNE						
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne						
7.	Uruchomienie stacji monitoringu powietrza	2010	K	50	Urząd Miasta	MFOŚiGW Budżet Miasta
8.	Dofinansowanie do zmiany sposobu ogrzewania	2008 - 2014	D	1 200	Urząd Miasta	MFOŚiGW WFOŚiGW
9.	Finansowanie przebudowy lokalnych kotłowni	2008 - 2014	D	1 000	Urząd Miasta	MFOŚiGW WFOŚiGW
10.	Dofinansowanie do indywidualnie prowadzonych zabiegów termorenowacyjnych	2008 - 2010	K	5 201	Urząd Miasta	Budżet Miasta
Przedsięwzięcia inwestycyjne						
11.	Modernizacja wewnętrznych systemów grzewczych w budynkach	2008 - 2010	K	1500	Urząd Miasta	Budżet Miasta
KOSZTY OGÓLEM				8 951		
GOSPODARKA ODPADAMI						
12.	Realizacja zadań sformułowanych w Planie Gospodarki Odpadami	2008 - 2018	D	24 680	Urząd Miasta, właściele nieruchomości, przedsiębiorcy, przedsiębiorstwa wywozowe, organizacje ekologiczne	Fundusze ochrony środowiska, przedsiębiorcy, Budżet Miasta, fundusze pomocowe UE, środki własne właścicieli nieruchomości
KOSZTY OGÓLEM				24 680		
EDUKACJA EKOLOGICZNA						
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne						
13.	Prowadzenie akcji edukacyjno - informacyjnych połączonych z podsumowaniem konkursów, warsztatów i innych działań związanych z tematyką środowiskową	2008 - 2014 raz na rok	D	200	Urząd Miasta	MFOŚiGW Budżet Miasta

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA MYŚLOWICE - AKTUALIZACJA NA LATA 2007 - 2010 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA
LATA 2011 - 2014

14.	Organizacja obchodów „Dnia Ziemi” i akcji „Sprzątanie Świata”	2008 - 2014 raz na rok	D	60	Urząd Miasta	MFOŚiGW Budżet Miasta
15.	Zakup sadzonek, wyposażenia i materiałów edukacyjnych dla szkół w ramach edukacji	2008 - 2014	D	280	Urząd Miasta	MFOŚiGW Budżet Miasta
16.	Prowadzenie kampanii informacyjnej na rzecz udziału społeczeństwa w ochronie i kształtowaniu środowiska	2008 - 2014	D	50	Urząd Miasta MPWiK	Budżet Miasta
KOSZTY OGÓLEM				590		
OCHRONA PRZYRODY, KRAJOBRAZU ORAZ LASÓW						
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne						
17.	Przygotowanie dokumentacji dla obszarów wytypowanych do ochrony	2008 - 2014	D	200	Urząd Miasta	Budżet Miasta Fundusze Unijne
18.	Nadzór nad gospodarką leśną	2008 - 2010	K	100	Urząd Miasta	Budżet Miasta
Przedsięwzięcia inwestycyjne						
19.	Rewitalizacja Parku Zamkowego	2008 - 2009	K	1 655	Urząd Miasta	Budżet Miasta, Fundusze Unijne
KOSZTY OGÓLEM				1 955		
TERENY POPRZEMYSŁOWE						
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne						
20.	Stworzenie rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	2008 - 2014	D	20	Urząd Miasta	Budżet Miasta
KOSZTY OGÓLEM				20		
OCHRONA GLEB						
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne						
21.	Okresowe badania jakości gleb	2010	K	70	Urząd Miasta	Budżet Miasta
KOSZTY OGÓLEM				70		

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA MYSŁOWICE - AKTUALIZACJA NA LATA 2007 - 2010 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA
LATA 2011 - 2014

HAŁAS						
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne						
22.	Inwentaryzacja terenów miasta zagrożonych hałasem	2008 - 2010	K	30	Urząd Miasta	Budżet Miasta
23.	Opracowanie mapy akustycznej i programu naprawczego w zakresie ochrony przed hałasem	2008 - 2013	D	100	Urząd Miasta	Budżet Miasta
24.	Utworzenie bazy danych o obiektach i drogach stwarzających zagrożenie akustyczne dla środowiska	2008 - 2014	D	20	Urząd Miasta	Budżet Miasta
KOSZTY OGÓLEM				150		
OGÓLEM KOSZTY NA REALIZACJĘ ZADAŃ PROGRAMU						204 293

9. Źródła finansowania

Realizacja zadań „Programu Ochrony Środowiska” wymaga zabezpieczenia i uzyskania środków budżetowych jak i pozabudżetowych. Wdrażanie Programu powinno być możliwe między innymi dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania ochrony środowiska, w którym podstawowymi źródłami finansowania są fundusze ekologiczne, programy pomocowe, środki własne inwestorów oraz budżet miasta. Do instrumentów finansowych miasta w zakresie ochrony środowiska należą:

- opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska,
- kary za przekroczenie wartości dopuszczalnych,

Fundusze celowe

Środki zgromadzone w funduszach są przeznaczane na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej i służą realizacji zasad zrównoważonego rozwoju.

Miasto Mysłówice ma możliwość ubiegania się o pomoc w finansowaniu zadań w zakresie ochrony środowiska z:

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, który udziela pomocy finansowej na realizację zadań z ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnych z kierunkami Polityki Ekologicznej Państwa, Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego oraz zobowiązań międzynarodowych Polski i obowiązujących przepisów prawa. Wojewódzki Fundusz zwykle współfinansuje zadania inwestycyjne w wysokości nieprzekraczającej 50% udokumentowanych kosztów realizacji zadania. Podstawową formą działalności WFOŚiGW jest udzielanie pożyczek na korzystnych warunkach oprocentowania i spłat oraz dofinansowania niektórych zadań w formie dotacji. Do planowanych przedsięwzięć priorytetowych dofinansowywanych w 2008 r. należą:

- ✓ ochrona zasobów wodnych,
- ✓ gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi,
- ✓ ochrona powietrza i ochrona przed hałasem,
- ✓ ochrona przyrody i krajobrazu,
- ✓ edukacja ekologiczna,
- ✓ zapobieganie poważnym awariom
- ✓ zarządzanie środowiskiem w regionie.

Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który jest największą instytucją finansującą przedsięwzięcia ochrony środowiska w Polsce. Celem działalności NFOŚiGW jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska.gov.pl. Do priorytetowych programów przewidzianych do finansowania na 2007 r. należy ochrona:

- ✓ wód i gospodarka wodna,
- ✓ powierzchni ziemi, gospodarowanie odpadami i zasobami,
- ✓ powietrza,
- ✓ przyrody i krajobrazu oraz kształtowanie postaw ekologicznych.

Banku Ochrony Środowiska S.A., który istnieje od 1991 roku. BOŚ jest uniwersalnym bankiem komercyjnym, specjalizującym się w finansowaniu przedsięwzięć służących ochronie środowiska i współpracuje z organizacjami zajmującymi się finansowaniem

ochrony środowiska, tj. NFOŚiGW, WFOŚiGW oraz innymi funduszami pomocowymi. Bank współfinansuje szerokie spektrum zadań z zakresu: ochrony wody i gospodarki wodnej, ochrony atmosfery, ochrony powierzchni ziemi.

EkoFunduszu, którego zadaniem jest dofinansowanie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony środowiska, które mają nie tylko istotne znaczenie w skali regionu czy kraju, ale także wpływają na osiągnięcie celów ekologicznych uznanych za priorytetowe przez społeczność międzynarodową w skali europejskiej, a nawet światowej. EkoFundusz wyklucza możliwość dofinansowania przedsięwzięć, których celem jest rozwiązywanie jedynie lokalnych problemów. Zadaniem EkoFunduszu jest ponadto ułatwienie transferu na polski rynek najlepszych technologii z krajów-donatorów, a także stymulowanie rozwoju polskiego przemysłu ochrony środowiska.

Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych działającego na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z dnia 22 lutego 1995 r.). Fundusz ten przeznaczają środki finansowe na ochronę, rekultywację i poprawę jakości gruntów rolnych oraz na wypłatę odszkodowań przewidzianych ustawą.

Fundusze strukturalne Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska dostępne w latach 2007-2013

W ramach funduszy strukturalnych dostępnymi w Polsce programami operacyjnymi są:

- regionalne programy operacyjne (dla każdego województwa - 16),
- PO Infrastruktura i środowisko,
- PO Kapitał ludzki,
- PO Innowacyjna gospodarka,
- PO Rozwój Polski Wschodniej,
- Programy europejskiej współpracy terytorialnej,
- PO Pomoc techniczna.

W ramach Regionalnego Systemu Operacyjnego (RPO) dla województwa śląskiego na lata 2007 - 2013 jednostki samorządu terytorialnego mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów dla priorytetu 5 (środowisko).

Celem priorytetu 5 jest ochrona oraz poprawa jakości środowiska w zakresie:

- gospodarka wodno - ściekowa,
- gospodarka odpadami,
- czyste powietrze i odnawialne źródła energii,
- zarządzanie środowiskiem,
- dziedzictwo przyrodnicze.

Ponadto dofinansowanie można uzyskać na realizację projektów w ramach priorytetów 6 (zrównoważony rozwój miast) i 7 (transport).

Można uzyskać maksymalne dofinansowanie w wysokości 85 % kosztów kwalifikowanych inwestycji.

Wykaz skrótów

GUS – Główny Urząd Statystyczny
WIOŚ - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
PGL - Państwowe Gospodarstwo Leśne
KZM - Katowicki Zespół Metropolitalny
SZŚ - System Zarządzania Środowiskowego
EMAS - Eco - Management and Audit Scheme (Europejski system ek zarzadzania i audytu)
GZWP – Główny Zbiornik Wód Podziemnych
UPWP - Użytkowy Poziom Wód Podziemnych
GOP - Górnośląski Okręg Przemysłowy
RPWiK - Regionalne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
MPWiK - Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
RLM - Równoważna Liczba Mieszkańców
ZEC - Zakład Energetyki Ciepłej
BAT - Best Available Techniques
WHO - World Health Organization (Światowa Organizacja Zdrowia)
IETU - Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych
RP - Rzeczpospolita Polska
WWA - Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne
MFOŚiGW - Miejski Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
GDDKiA - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

10. Wykaz materiałów

1. Uchwała sejmiku RP. z 8 maja 2003 r. w sprawie przyjęcia „Polityki ekologicznej państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010”. M. P. nr 33, poz. 433.
2. Projekt Polityki ekologicznej państwa z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 - 2014”.
3. Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2001 r. nr 62, poz.627 z późn. zm.) wraz z rozporządzeniami wykonawczymi.
4. Zaworska - Matuga W. i inni : Program Ochrony Środowiska województwa śląskiego do 2004 r oraz cele długoterminowe do roku 2015, Katowice 2002 r.
5. Wołkowicz S. i inni: Program Ochrony Środowiska dla miasta Sosnowiec, Sosnowiec 2003 r.
6. Kuzio B. i inni: Program Ochrony Środowiska dla miasta Zabrze na lata 2004 - 2015, Zabrze 2004 r.
7. Program Ochrony Środowiska w Gminie Mysłówice, Analiza sytuacyjna, Mysłówice 2001 r.
8. Program Ochrony Środowiska w Gminie Mysłówice, Kierunki rozwoju, Mysłówice 2001 r.
9. Konieczny W. i inni: Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Mysłówice, Katowice - Mysłówice 2005 r.
10. Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska w Gminie Mysłówice”, Mysłówice 2005 r.
11. Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska w Gminie Mysłówice”, Mysłówice 2007 r.
12. Załącznik do uchwały Rady Miasta nr XXXVI/373/04 z dnia 28 października 2004 r. - Strategia Zrównoważonego Rozwoju dla miasta Mysłówice do roku 2020, Mysłówice 2004 r.
13. Wieloletni Program Inwestycyjny miasta Mysłówice na lata 2006 - 2009, Mysłówice 2006 r.
14. Czaja-Muzyk E., Litwińska S., Szendzielorz A., Jedynek A.: Miejski Program Rewitalizacji dla miasta Mysłówice na lata 2005 - 2006 ze wskazaniem obszaru Starego Miasta, Centrum, Szopena - Wielka Skotnica, Piasek, Mysłówice 2005 r.
15. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Warszawa 2003 r.
16. Aktualizacja załączników 1, 2, 3 i 4 do Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, stanowiących wykazy niezbędnych przedsięwzięć w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków do końca 2005 r., 2010 r., 2013 r. i 2015 r., Warszawa 2005 r.
17. Studium wykonalności zadania inwestycyjnego pn. uporządkowanie gospodarki ściekowej w Mysłowicach, 2004 r.
18. Kocur W., Bartosz J.: koncepcja uporządkowania gospodarki ściekowej dla miasta Mysłówice, Bielsko - Biała 2002 r.
19. Sosnowska M., Tyczyński A.: Raport o stanie sanitarnym powietrza w województwie śląskim w roku 2003, Katowice 2004 r. - <http://www.katowice.pios.gov.pl/>
20. Sosnowska M., Tyczyński A.: Raport o stanie sanitarnym powietrza w województwie śląskim w roku 2004, Katowice 2005 r. - <http://www.katowice.pios.gov.pl/>

21. Wieczorek H., Nikodemski M.: Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta Mysłówice, Katowice 2002 r.
22. Boczkowski A.: Ocena uciążliwości akustycznej Zakładu Przerobczego „Haldex - Brzezinka” w Mysłowicach, Sosnowiec 2006 r.
23. Białas M., Grzeszczuk R. WIOŚ Bielsko - Biała: Pomiary i ocena klimatu akustycznego w wybranych rejonach dróg na terenie Mysłówice w 2006 roku z uwzględnieniem czynników natężenia i struktury pojazdów oraz warunków pogodowych na propagację hałasu w głąb sąsiadujących terenów, Katowice 2007 r.
24. <http://www.myslowice.pl/>
25. Czyłok A., Gądek B., Tyc A.: Przyroda Mysłówice,
26. Sas-Nowosielska, A., Kucharki R., Kryński K., Słaboń N.: Wykonanie badań zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi i WWA w 11 ogródkach działkowych zlokalizowanych na terenie miasta Mysłówice, Katowice 2001 r.
27. Uproszczony plan urządzania Lasu Komunalnego miasta Mysłówice na lata 2001 - 2010, Mysłówice 2001 r.
28. Piszczek A., Tuszko J.: Projekt prac geologicznych dla wykonania studni odgazowujących zlikwidowane składowisko odpadów komunalnych w Mysłowicach - Wesołej, Katowice - Tychy 1999 r.,
29. Projekt budowlany rekultywacji likwidowanego wysypiska odpadów komunalnych w Mysłowicach - Wesołej,
30. Decyzja Wojewody Śląskiego znak: ŚR-III/H-6611/b/10/07.
31. <http://www.sta.pl/>
32. http://www.gddkia.gov.pl/article/oddzialy/gddkia_katowice/index.php
33. <http://www.katowice.pios.gov.pl/>
34. <http://bip.katowice.pios.gov.pl/>
35. <http://www.lasykatowice.com.pl/katowice/index.php>
36. <http://www.lp.gov.pl/>
37. <http://stacje.katowice.pios.gov.pl/iseo/>
38. www.gus.pl
39. <http://www.wfosigw.katowice.pl>
40. <http://www.nfosigw.gov.pl/site>
41. <http://www.bosbank.pl>
42. <http://www.ekofundusz.org.pl/pl/index.htm>
43. <http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl>
44. <http://www.mrr.gov.pl/ProgramyOperacyjne+2007-2013>
45. Biuletyn Informacji Publicznej Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach - <http://bip.kwpsp.katowice.ornet.pl/index.php?p=22>
46. Plan Reagowania Kryzysowego, aneks funkcyjny, Plan Operacyjny ochrony Przed Powodzią dla miasta Mysłówice, Mysłówice 2005/2006.
47. Rejestr decyzji w zakresie uzgodnienia wielkości emisji do powietrza w latach 2003 - 2006.
48. Rejestr decyzji - pozwolenia wodnoprawne w latach 2004 - 2007.
49. Decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu wraz ze zmianą znak: ŚR.7642-9/06/07.
50. Ministerstwo Środowiska: Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej „Przez edukację do zrównoważonego rozwoju”, Warszawa 2001
51. Bilans zasobów kopaliny i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2005 r., PIG Warszawa, 2006.